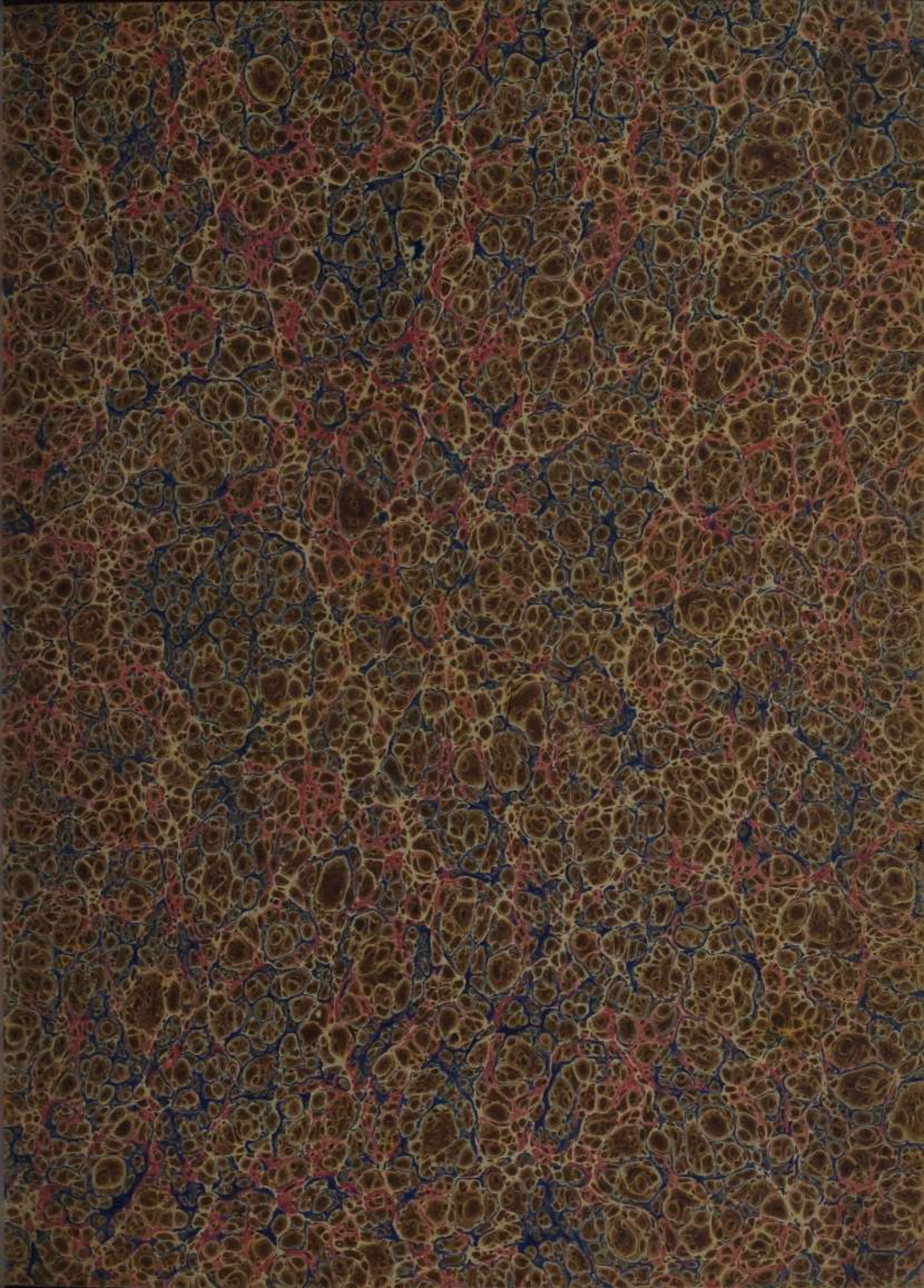
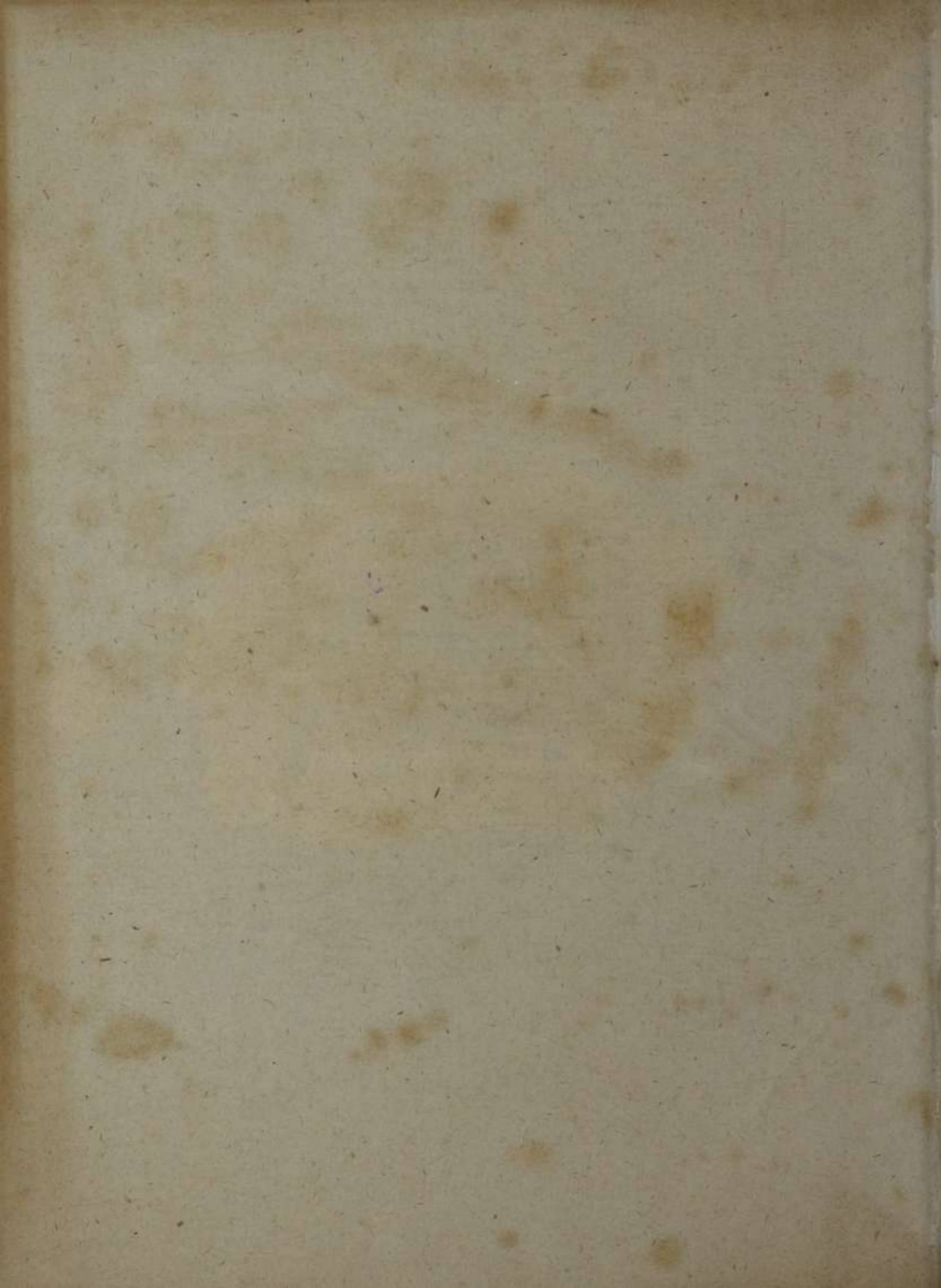

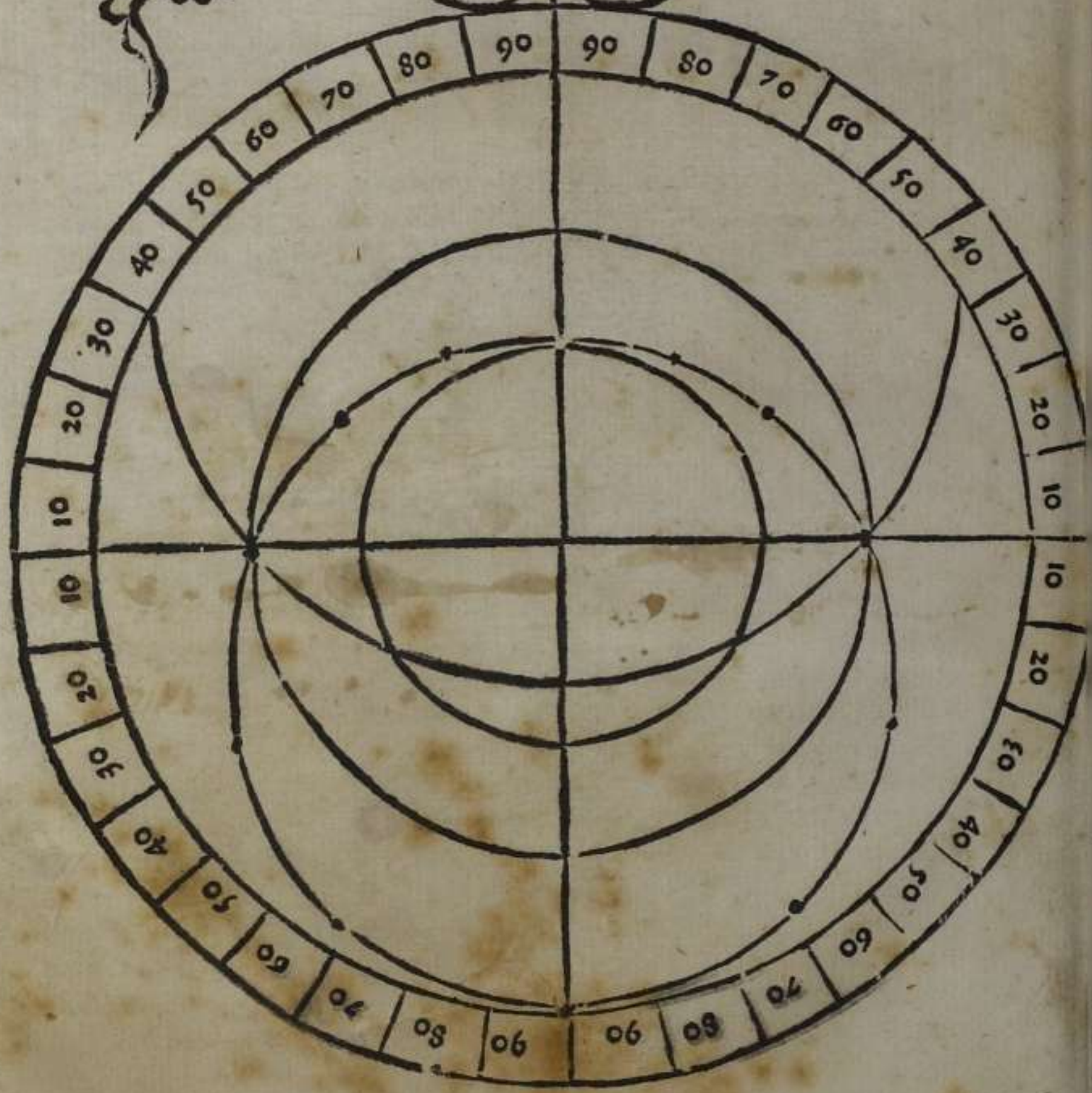
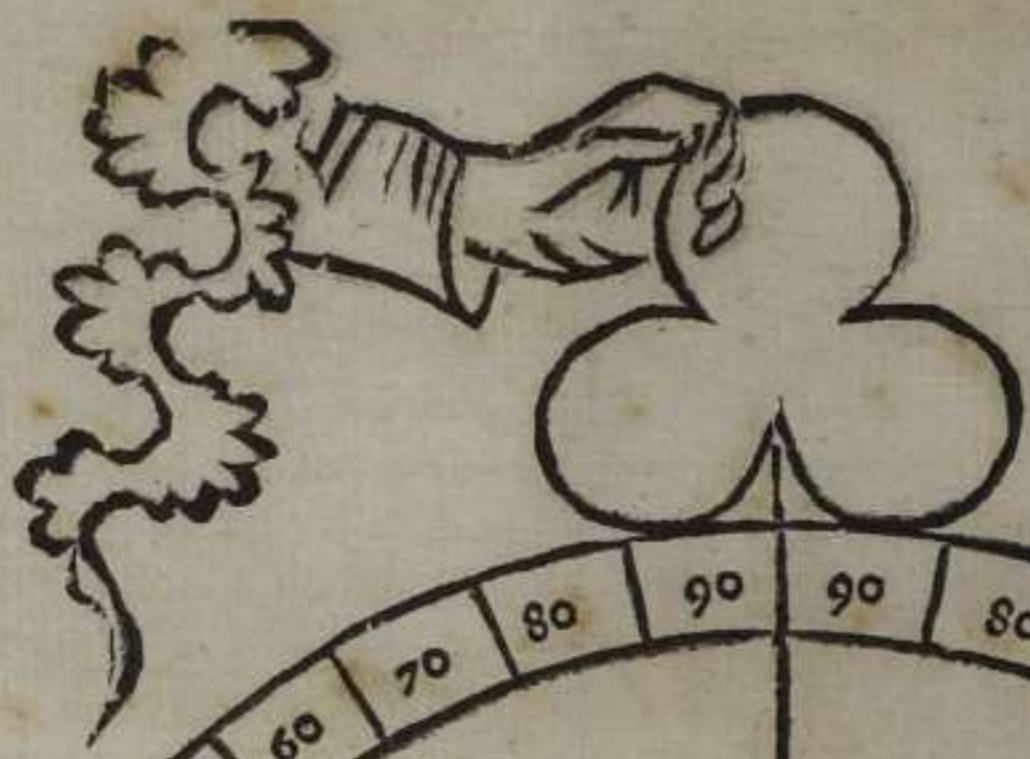
N° 676

2.700 ✓

Incipit liber Abraham iudei de natiuitatibus.

Ixit quoque abraham iudeus: optimū instru-
mentoꝝ ad inueniendā gradū orientem
in natiuitatib⁹ est astrolabiū: qđ quāto p-
fectius fuerit tāto meli⁹. Post astrolabi-
um aut optimū ē instrumentū qđ appel-
lat̄ quarta circuli. Post hec vmbra recta
Post hec vmbra transuersa. Post hec
mensura p aquā facta. ¶ **A**nimodar qđ
interpretat̄ trutina de qua dixit pthole-
meus: qđ cōsiderandū ē qđ planeta pote-
statē habeat in gradu adunatiōis vel op-
positionis solis ⁊ lune q̄ natiuitateꝝ p̄ces-
sit: qz quot grad⁹ signi in quo est ille pla-
neta p̄terierūt: tot sunt grad⁹ orientis vel

Animodar, Trub

medij celi. Multis p̄batiōib⁹ falsū esse constat: qđ si qđ defensor pthole-
mei accesserit ⁊ nobis obijciat dicēs falsitatē animodar nō recte proba-
tam esse propter discordiā philosophoꝝ: p̄pter discordiā de pt̄tib⁹ pla-
netarum in gradib⁹. Respondem⁹ nos in multis natiuitatib⁹ cū astro-
labio perfecto etiā in p̄cto ip̄arū natiuitatū in terra etiā cui⁹ latitudo
cognita in gradib⁹ ⁊ minutis sūp̄fisse grad⁹ ⁊ minuta altitudinis solis
nec tñ inuenisse aliquñ aliquē de septem planetis cui⁹ grad⁹ ⁊ minuta re-
spondent gradibus ⁊ minutis orientis vel medij celi nisi cum fallacia
plusq̄ triū quartarū hore. ¶ **D**ixit messabala: differētia adunationis ⁊
oppositionis solis ⁊ lune tāq̄ horā vnā tēporalē ponendā esse: ⁊ dein-
de quātū hora natiuitatis ab hora p̄cedente adunationis ⁊ oppositio-
nis distiterit considerandū esse: ⁊ scđm p̄portionē distantie illi⁹ ad totā
distantiā inter adunationē ⁊ oppositionē: de hora tēpali sumendū: sed
⁊ hoc multotiens falsum esse probauim⁹. ¶ **D**ixit hermes quod locus
lune in hora infusionis spermatis in matricē: erit gradus oriens in na-
tiuitate: gradus v̄o oriens in cōceptiōe est lune locus in natiuitate: qđ
verum esse p̄batiōe cognitū est nisi natiuitas vel septimo vl̄ vndecimo
mense fuerit. ¶ **M**agistri enī astronomie primū mensē a cōceptione sa-
turno attribuūt eo quod ipse semini vim retentiuā administret. Secun-
dū v̄o ioui eo qđ ip̄e incrementū semini conferat. Tertiū marti calorem
augmentanti ⁊ motū attribuenti. Quartū soli qui vitā spiritualē in cor⁹

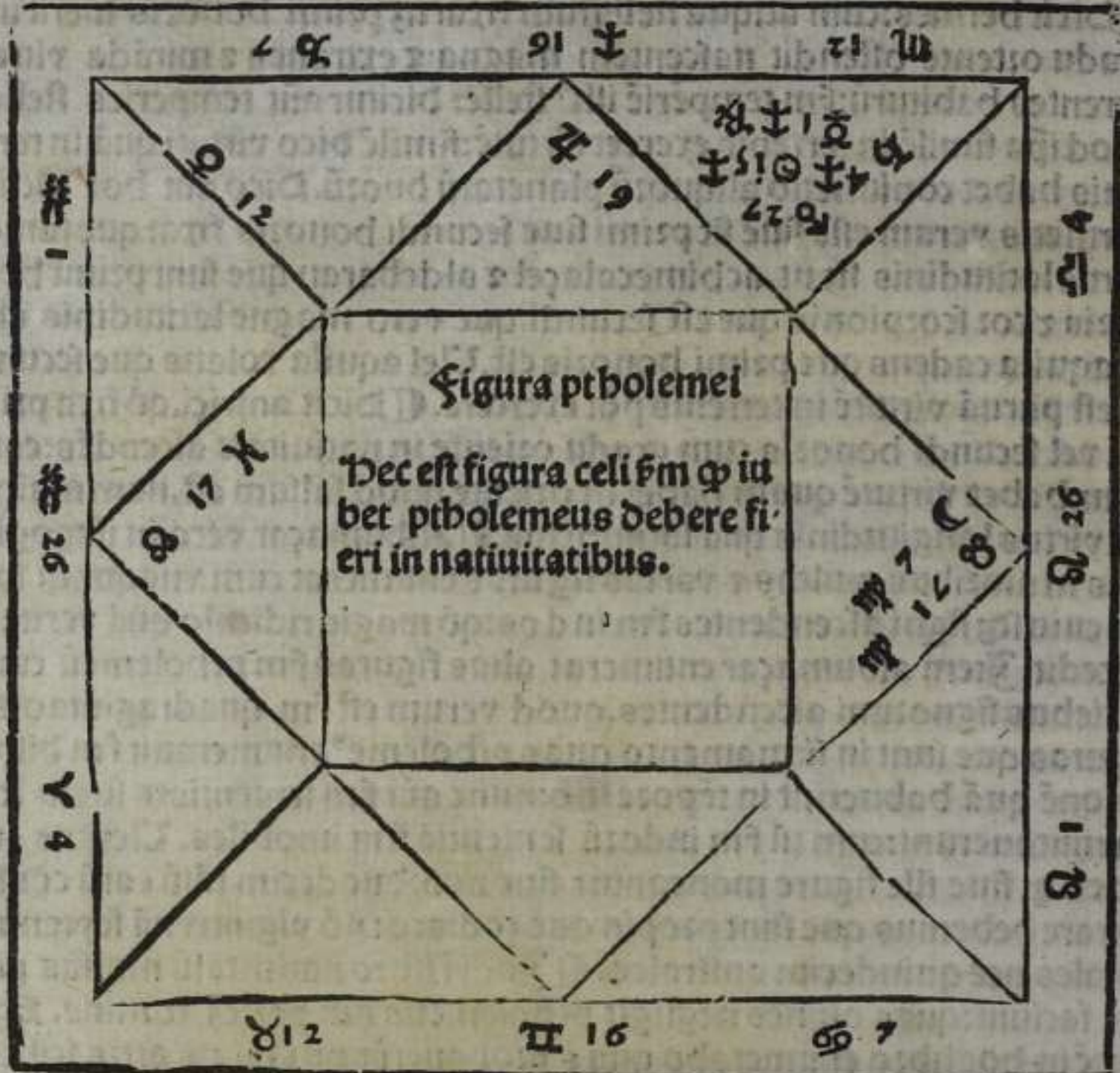
de ponit. Quintū veneri lineamēta corporis et mēbra formāti et venu-
stanti. Sextū mercurio q̄ mēbra a se diuidit hacten⁹ cōiūcta. Septimū
lune q̄ forme est et mod⁹ indicatiua : nascentē in hoc mēse contingit vi-
uere sed nō diu et vix vn⁹ inquinamento carens in hoc mense nascitur.
Octau⁹ itez ut prim⁹ saturno dedicat̄: egressū conceptui p̄hibenti: q̄ si
vel ex motu aie vel accidēte corporis in hoc mēse p̄gnās pepererit et pa-
riēs et part⁹ simul vita puabunt. Itē non⁹ ioui ascribit̄ quo plurimi na-
scent̄. Contingit etiā quosdā in mense decimo nasci eo qd̄ mars motuz
prebeat cui est mensis ille. Sunt quoq̄ qui mense vndecimo oriunt̄ sed
rarissimi ut vix vn⁹ inter mille. ¶ Nūc autē artē trademus qua scire pote-
rimus cognita natiuitate quot dies p̄gnās cōceptui hospiciū prebue-
rit: cognito oriente in natiuitate cognitoq̄ vtrū luna in superiori hemi-
sperio fuerit vel p̄pe ip̄m i principio septime dom⁹ vel iux̄ p̄ncipiū inue-
neris dies more fuerūt. 259. si autē plurimū a principio septime domus
distiterit: vide quot grad⁹ equalib⁹ ab eo distet et p̄ singulis gradib⁹: su-
me horā rectā et quinquaginta minuta hore: horas cū minutis hore i dies
redige: et qd̄ inde puenerit: p̄fate sūme diez adiunge. Qd̄ si luna fuerit i
orientis gradu: dies more fuerūt. 273. q̄ si luna in inferiori hemisperio
fuerit: visa differentia ab oriente ad ip̄am i gradib⁹ equalib⁹ operās ut
supra qd̄ productū fuerit adde sūme p̄fate dierū luna in superiori emi-
sperio existente. Consentio hermeti in hoc q̄ locus lune in cōceptione
erit oriens in natiuitate semp. Contingit vō si p̄pe natiuitatē: scilicet se-
ptem vel quinq̄ dies ante natiuitatē ali⁹ planeta quā saturn⁹ gradum
orientē in conceptiōe obtinuerit ibiq̄ ptatē hñs lunā uel ex q̄drato uel
ex opposito respexerit: erit partus citius p̄finito tēpore. ¶ Dixit p̄tho-
lemeus. Dis planeta ante initiū alicui⁹ dom⁹ exis et minus q̄. 5. gradi-
bus ab initio distans: quasi in illa domo existens est siue p̄ncipiū illi⁹
dom⁹ sit in initio signi siue nō. Intelligendū autē distantiā p̄dictā quinq̄
gradibus equalib⁹ esse cōsiderandā: dico autē q̄ qñ planeta ē in princi-
pio dom⁹ maxime virtutis ē quāto autē in ip̄a domo a principio magis
elongat̄: tanto virtutis minoris ē. Lū autē est in proximo gradu ante p̄-
ncipiū dom⁹ parue potentie: est quā potentia a principio recipit: mino-
ris autē est pottentie cū in secūdo est ante p̄ncipiū dom⁹: sic paulatim potē-
tia diminuit̄: crescente distantia: ut in quinto nulli⁹ sit virtutis. ¶ Dixit
messahala q̄ si planeta est in. 30. gradu alicui⁹ signi nulli⁹ penitus vir-
tutis est in signo in quo est: sed in sequenti: hoc autē falsū est. Signa enī
quocūq̄ modo accipiāt siue fm cogitationē siue fm visum: nullo inter-
uallo a se ab inuicem distincta sunt. ¶ Notum est iouis terminū esse in

ariete a capite arietis vsq; ad finē sexti gradus eius. Terminū vero vene-
 neris in sex gradibus sequentibus esse: tamē si fuerit iuppiter in princi-
 pio sexti gradus arietis non dicetur virtutem habere in termino vene-
 ris subsequente sed in suo: et sicut interuallo non distat terminus a ter-
 mino: sic nec signū a signo. nam totus circulus gradibus distinguitur.
 ¶ Dixit hermes: cum aliqua stellarum fixarū primi honozis fuerit in
 gradu oriente ostendit nascentem magna et extranea et mirāda vltra
 parentes habiturū: sicut tempore illi stelle: dicitur autē temperies stelle
 quod ipsa similitē in terrenis exercet virtutē: similitē dico virtuti quā in ter-
 renis habet coniunctio aliquorū planetarū duorū. Dico autē hoc dictū
 hermetis verum esse siue sit primi siue secundi honozis fixa: que tamē
 parue latitudinis sit ut achimecalacel et aldebaran que sunt primi ho-
 nozis et cor scorpionis que est secundi: que vero magne latitudinis est
 ut aquila cadens que primi honozis est. Vel aquila volans que secun-
 di est parua virtutē in terrenis potest exercere. ¶ Dicit anirici. quod fixa pri-
 mi vel secundi honozis cum gradu oriente in natiuitate ascendēs: ean-
 dem habet virtutē quam habet in oriente quod falsum est. nam maior
 est virtus longitudinis quā latitudinis. ¶ Albumaçar vero in isagogis
 suis maioribus multas et varias figuras enumerat cum vnaquaque fa-
 cie cuiusque signi ascendentes sicut in domos: quod magis ridiculo quā veritati
 accedit. Item albumaçar enumerat alias figuras sicut ptolemeū cum
 faciebus signorum ascendentes. quod verum est sicut quadraginta octo
 figuras que sunt in firmamento quas ptolemeus enumerauit sicut dispo-
 sitionē quā habuerint in tempore suo: nunc autē sicut sententiam suam lo-
 ca mutauerunt: cum tamen sicut in domos sententiā sint immobiles. Veritas autē
 sic est quod siue ille figure moueantur siue non: duodecim tantū earū confi-
 derare debemus que sunt propinque que zodiaco: non viginti vna septentri-
 onales nec quindecim australes. ¶ In diuerso libro natiuitatū multas par-
 tes faciunt: quas omnes negligit ptolemens nisi partes fortune. Ego
 autē in hoc libro enumerabo quas probauerūt patres huius artis scilicet
 domus: messaballa: andruçagar: his prelibatis nunc de proposito di-
 cendum est.

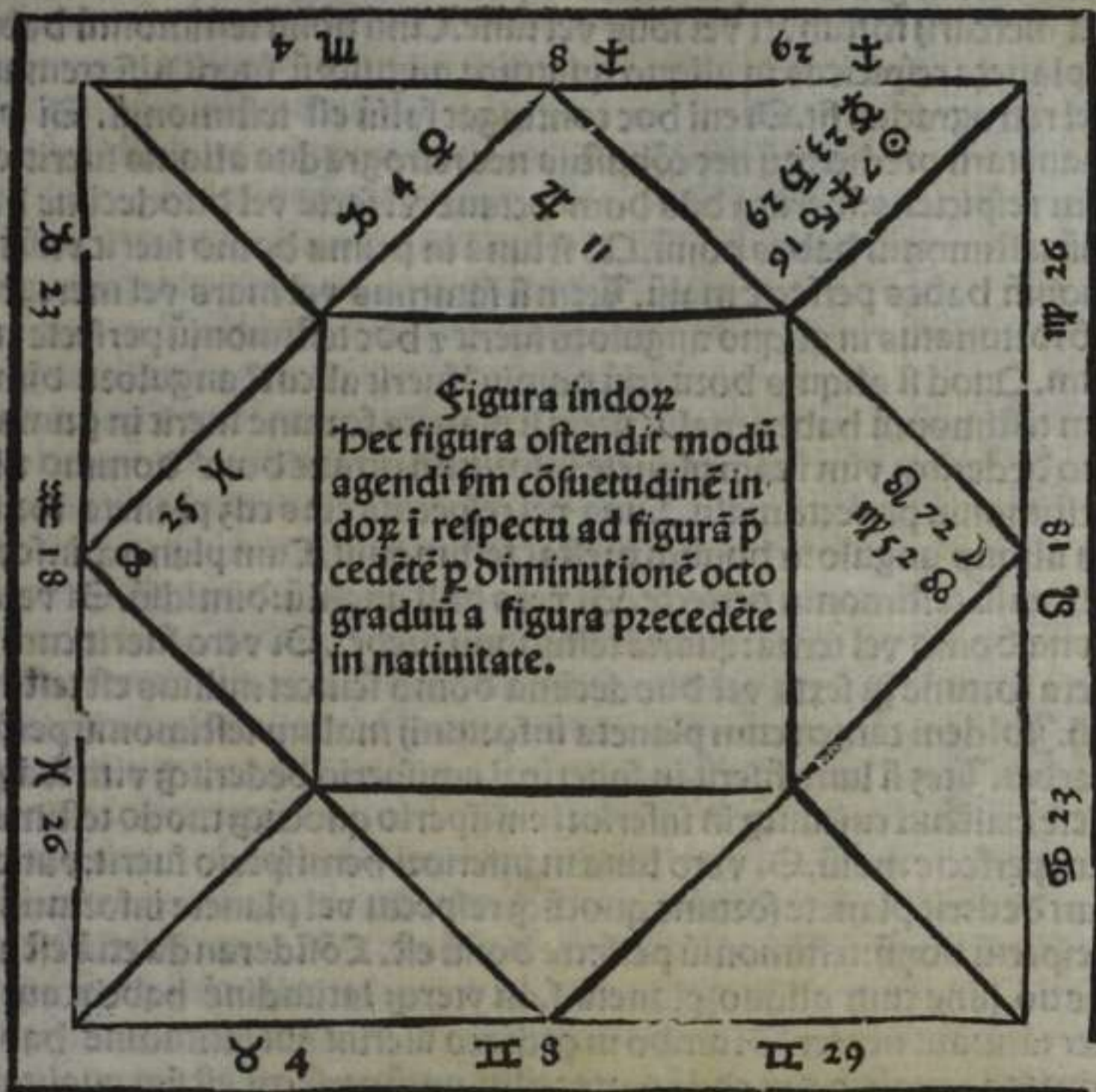
In primis ergo sicut tabulas probationū oriente inuen-
 to domos quoque sicut terre latitudinē coequa. sicut artem a
 nobis in astrolabio traditam: non sicut magistros astrono-
 mie quorum falsitatē in libro de rationibus tabularū
 ostendimus. Et cum duodecim domorū figuram descri-
 pseris scribe locū cuiuslibet planete in domo in qua in-

uenit. Caput quoque draconis lune et caudam: quos omnes in tabulle
 probationum secundum longitudinem terre oportet coequatos esse. Scribe
 etiam septem respectus cuiuslibet septem planetarum in domibus ubi sunt il
 li respectus considerandi secundum distinctionem domorum et secundum gradus equales.
 Hanc autem figuram appellamus figuram ptholemei.

Dist hec aliam fac figuram et ab orienti gradu minue octo
 gradus retro: nec cures an in eodem signo an posteriori
 terminetur subtractio: gradum vero in quocumque termina-
 be in secunda figura initium ponens prime domus: et ad hunc mo-
 dum a principijs singularum domuum deme octo gradus: et gra-
 dus terminationis: principia reliquarum domuum scribe in
 secunda figura. Similiter a locis singulorum planetarum et capitis et caude

et a locis respectu octo gradus retro deme: et terminos subtractionis
singulorum in secunda figura scribe et hec appellat figura indoꝝ.

¶ Sūt autē hee due figure ad presens negociū ad modū necessarie.

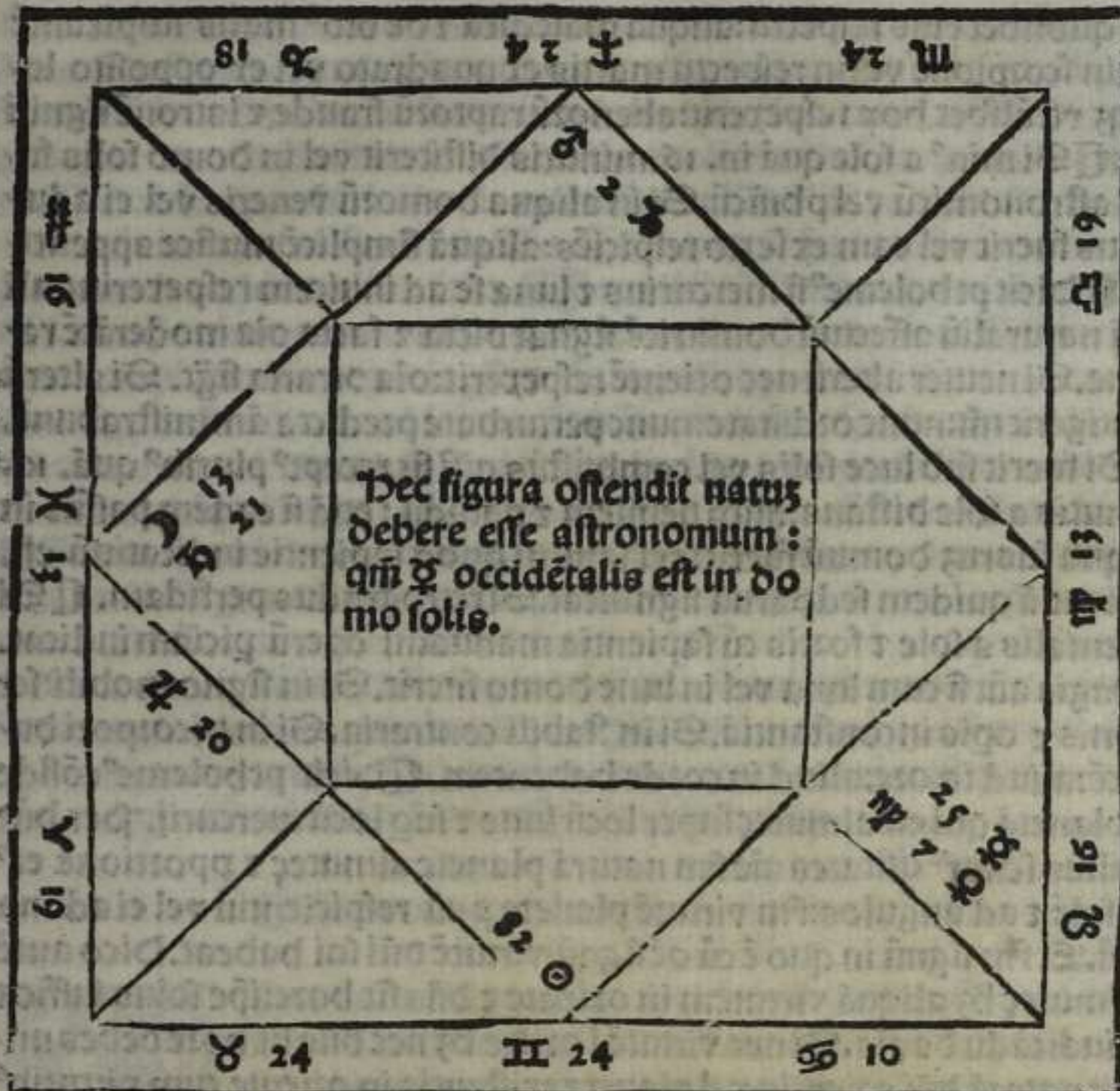

In predicto modo figuratis primo considerandū occurrit an nascens habiturus sit nutritionē que est quattuor annozū secundum astronomos: qui anni attendunt iuxta quattuor signa quattuor elementis filia. ¶ Primum enī annū indicat signū oriens. Secundū vero annū secundum ab oriēte signū

Tertiū: tertiū. Quartū: quartū. Ad huius rei notitiā grad^o oriens inspi-
ciendus est: an aliquis planetarū ipm respiciat fm domozū distinctio-
nem: vel fm gradus equales. Si respectus ille fuerit iouis vel veneris
vel mercurij fortunati vel solis vel lune. Unū bonū testimoniū habes:
si planeta respiciens in aliquo quattuor angulozū fuerit nisi crematus
vel retrogradus sit. Si eni hoc contingat falsū est testimoniū. Si vero
planetarū predictorū nec cōbustus nec retrogradus aliquis fuerit oriē-
tem respiciens: fueritq; dñs dom^o octaue vel septe vel duodecime dimi-
diū testimoniū habes bonū. Qd si luna in prima domo fuerit vnū testi-
moniū habes perfecte malū. Item si saturnus vel mars vel mercurius
nō fortunatus in aliquo angulozū fuerit z hoc testimoniū perfecte ma-
lum. Quod si aliquis horū triū domin^o fuerit alicui^o angulozū dimidi-
um testimoniū habes malū. Item si planeta fortune fuerit in prima do-
mo dederitq; vim suam planete infortunij octaue dom^o domino z hoc
testimoniū perfecte malū. Luna vel respectus eius cuz planeta fortune
in aliquo angulozū bonum prestat testimoniū. Cum planeta infortu-
nij malū testimoniū perfecte. Si vero post angulū: dimidiū. Si vero in
nona domo vel tertia: quartā testimonij prebet. Si vero fuerit cum pla-
neta fortune in sexta vel duodecima domo scilicet nullius est testimo-
nij. Ibi dem tamen cum planeta infortunij malum testimoniū perfecte
prebet. Item si luna fuerit in superiori emisperio dederitq; vim suā pla-
nete existenti cuicunq; in inferiori emisperio quocūq; modo testimoni-
um perfecte malū. Si vero luna in inferiori hemisperio fuerit: vimq; su-
am dederit planete fortune quocūq; respectu vel planete infortunij per
respectū bonū: testimoniū perfecte bonū est. Cōsideranda etiā est adu-
natio lune cum aliquo planeta. s. an vterq; latitudinē habeat aut al-
ter tātū: aut neuter. Si ambo in zodiaco fuerint aut latitudinē habue-
rint sed equalem z in eadē parte testimoniū perfectū est fm qualitatem
planete lune coniuncti. Si aut alter in zodiaco fuerit: alter vero ex vtrali-
bet parte latitudinē sed parvā habuerit aut ambo ex vtraq; parte: lati-
tudo tñ vni^o maior latitudine alteri^o minui^t testimoniū fm quantita-
tem latitudinis. Si vero latitudinē ex diuersis partib^o habuerint nullū
testimoniū erit. Si vero lūa ex opposito aliquē plāetā respexerit hūeritq;
coeqlē latitudinē z ex diuersis partib^o testimoniū perfectū. Si autez ex
vna parte fuerit: licet latitudo equalis: nulli^o sūt testimonij. Si alter in
zodiaco est alter latitudinē habeat v^t ambo latitudines inequales z in
diuersis partib^o habeāt minui^t testimoniū. ¶ Si vero luna aliquē pla-
netam ex tertio vel sexto respiciat z alter in zodiaco fuerit alter extra:

parū diminuit testimoniū. Si ambo latitudinē habeant vel ex diuersis
partib⁹ vel ex eadē dimidiū est testimoniū. ¶ Si luna ex quadrato ali
quē planetā respiciat: siue vterq; vel alter: vel neuter latitudinē habeat
testimoniū pfectū. ¶ Si luna a sole min⁹ quā duodecim grad⁹ distat p
fecte malū testimoniū. Si vero ex quadrato vel opposito solem respici
ciat dimidiū testimoniū malū. Si ex tertio vel sexto bonū testimoniū p
fecte. ¶ Si luna adunata fuerit saturno: vel in respectu saturni: fueritq;
ip̄a inter adunationē: ⁊ oppositionē ei⁹ ⁊ solis saturni maliciā minuit.
Si aut̄ inter oppositionē ⁊ adunationē fuerit: eius maliciā auget. ¶ Si
vero adiuncta marti vel in martis respectu fuerit: eōuerso accidit quā
in saturno. ¶ Si luna ⁊ aliquis alioꝝ planetaz fuerit in diuersoꝝ signo
rū gradib⁹ a linea equinoxiali eādistanrib⁹ vel in fine a dextra vel in
fine a sinistra: testimoniū pfectū s̄m planete qualitātē. ¶ Si in domo se
xta luna ē etiā absq; oī respectu testimoniū dimidiū malū. ¶ Si leo vel
sagittari⁹ vel aquarius oriēs fuerit oīa testimonia p̄fata perfecta dimi
diabunt̄ in eadē qualitate tamē p̄ manentiā. ¶ Adhuc sp̄ ad tres domi
nos triplicitatis oriētis cōsiderādū: nec curādū an ip̄i plāete fortūe ul̄ i
tunij fuerint. Qd̄ si oēs tres vel duo eozū in domibus bonis fuerint: nec
eoz in domib⁹ bonis existentū aliquis retrograd⁹ vel cōbustus fuerit:
testimoniū pfecte bonū. Si aut̄ in malis domib⁹ fuerint tres vel duo eo
rum aut retrogradi aut cōbusti testimoniū pfecte malū. ¶ Deinde triuz
dñoz triplicitatis status cōsiderandi ⁊ p̄ eosdē dños: annos nutritiōis
diuidēdos ⁊ cū cuiq; annus cū tertia anni parte cōtingat: prim⁹ dñs tri
plicitatis primū annū cum prima tertia sequētis anni iudicabit. Secū
dus v̄o dñs duas reliquas cū duab⁹ tertijs tertij anni: tertius quod re
liquū ē pro statu suo iudicabit. Primū quoq; annū nutritiōis prime do
mui ascribendū: secūde secūdū: tertie tertiu: quarte quartū: ⁊ si i aliqua
illarū domūū est planeta malus: in anno domui ascripto infirmitatem
nascens patiet̄: cui⁹ morbi qualitātē per planete qualitātē perpendere
poteris. Temp⁹ quoq; infirmitatis hoc pacto ppendas a principio do
mus in qua est planeta vide p̄ quot grad⁹ equales distet ip̄e planeta ⁊
singulis duob⁹ gradib⁹ ⁊ dimidio v̄nū mēse tribue ⁊ singulis gradib⁹
duodecim dies. Ex his aut̄ de qbus in sexta domo rationabimur mē
brum passurū cognosceit̄. ¶ Potissimū aut̄ oīuz testimonioꝝ est ut pla
nete super totum circulum potestatē habentis quē sarraceni almuteç di
cunt statum consideremus: eius enī testimoniū pro qualitate sui status
omnibus alijs simul acceptis equipollet. Hunc aut̄ sic inuenies. ¶ Sci
endum ergo quod loca principalia quinq; sunt. Unus solis: alter lune.

Terti^o est locus adunatiōis vel oppositionis vtracunq; harū natiuita-
tem precesserit. Sic autē dissentiūt sapientes: cū enī oppositio natiuitatē
precesserit dubitant an locus solis an locus lune: terti^o accipiendus sit.
¶ Ptholemeus autē affirmat sp̄ locū eius q̄ superi^o hemisperiū in oppo-
sitione obtinuit: tertiū ponendū. ¶ Phermes autē et dozochius asserūt ter-
tiū ponendū esse locū superius hemisperiū tenentis in natiuitate. ¶ In-
di tñ et messahalla dicūt locū lune in hora oppositionis semp̄ ponendū
tertiū: quib^o consentiūt sapientes sarracenoꝝ quibus et ego. ¶ Quart^o
gradus oriens. Quintus pars fortune q̄ fm̄ ptholemeuz semp̄ de die et
nocte sumēda est a sole ad lunā. ¶ Computa quot virtutes habeat qui-
libet planetarū in his quinq; locis: et in loco in quo est: et in die natiuita-
tis et hora. Da dño domus qnq; virtutes: dño vero honoris quattuor
dño triplicitatis quisq; horū fuerit tres: domino termini: duas: dño fa-
ciei: vnā. ¶ Siquis in domo prima fuerit da ei duodecim virtutes. Ex-
istenti in decima: vn̄decim. In septima: decē. In quarta: nouē. In vn̄-
decima: octo. In quinta: septem. In secūda: sex. In nona: quinq;. In
octaua: quattuor. In tertia: tres. In duodecima: duas. In sexta: vn̄am
¶ Attribue domino diei septem: dño hore: sex virtutes: et planeta ergo q̄
plurimas virtutes habuerit ille est almutē: et fm̄ hoc quod numer^o vir-
tutū cuiusq; ceteroꝝ ad numerū virtutū hui^o accesserit: fm̄ hoc virtus
eius in nascente apparebit. ¶ Et qm̄ antiqui de natiuitatibus tractan-
tes fm̄ ordinē domoꝝ procedere consueuerūt nō fm̄ ordinem licet na-
turalē a ptholemeo in libro quattuor capituloꝝ obseruatū: et nos anti-
quoꝝ vestigijs insistentes eodē ordine pcedem^o.
In primis ergo de aia et ei^o affectibus et corporis complexionē et vite
quantitatē ratiotinabitur.

Ad iudicandum ergo de anima nascentis primo sta-
tū mercurij considera. Si mercurius fuerit occidentalis
a sole nec sub luce eius nisi in ariete z leone. Nec retro-
gradationi propinquus. Et in aliquo angulorū quod est
eum fortem esse. Animā fortē liberalem famāq; fortitu-
dinis z libertatis indicat. Quod si fuerit in domo casus:
subtilitatē sine fama figt. Qd si p^o angulū fuerit in predictis mediocrez
figt. Qd si i aliq̄ suaz domoz fuerit: liberaliū artiū sciaz portēdū. ¶ Qd
si fuerit in aliqua domozū saturni vel ex quadrato vel ex opposito vbi-
cūq; extiterit: respiciat aliquā: p̄biaz p̄dicat: altozū z diuinorū indigatri-
cē. ¶ Qd si fuerit in aliq̄ domozū iouis: vel eū q̄cūq; mō respiciēs fuerit
aliquā benivolā largā legū amatricē demōstrat. ¶ Si in domo martis

vel quolibet eius respectu: aliquā maledicā & de oib⁹ malis suspicantē
Si in scorpione vel in respectu martis ex quadrato vel ex opposito lu-
naq; vtrūlibet horū respexerit: alienorū raptorū fraude & latronē signifi-
cat. ¶ Si min⁹ a sole quā in. 16. minutis distiterit vel in domo solis fu-
erit astronomicū vel phisicū. Si in aliqua domorū veneris vel ei adu-
natus fuerit vel eam ex sexto respiciēs: aliquā simplicē musice appetiti-
uā. ¶ Dicit ptholeme⁹ si mercurius & luna se ad inuicem respexerint: ali-
quā naturaliū affectuū domitricē signat dicta & facta oia moderatē ra-
tione. Si neuter alterū nec orientē respexerit: oia contraria sūt. Si alterū
contigerit tm̄: nunc ordinate: nunc perturbate predicta administrabunt.
¶ Si fuerit sub luce solis vel combustus nisi sit recept⁹ plurib⁹ quā. 16:
minutis a sole distans: aliq; debilem & pauidā: etiā si eadem passus in
aliqua susurū domū fuerit: vel saturni quod sapientie indicatiuū est.
Scientiā quidem sed paruā significat. Si retrogradus perfidam. ¶ Si
orientalis a sole & fortis cū sapientia manualiū operū piciam indicat.
Magis autē si cum luna vel in lune domo fuerit. Si in signo mobili: ser-
monis & opis inconstantia. Si in stabili contraria. Si in bicozpori du-
plicē: aliud in ore: aliud in corde habentem. ¶ Dicit ptholeme⁹ cōfide-
ra planetā qui est almuteq; super locū lune & sup locū mercurij. Per hūc
facilius scitur⁹ q̄litates aie fm naturā planete almuteq; & pportionē ei⁹
ad solē & ad angulos: fm virtutē planetarū eū respicientiū vel ei adūna-
torū. Et fm signū in quo ē cū oē signū virtutē dñi sui habeat. Dico autē
si almuteq; hz aliquā virtutem in oriente & dñs sit hore: ipse solus sufficit
ad iudicādū de aia. Si nec virtutē i oriente hz nec dñs sit hore debes mi-
scere naturā dñi orientis vel planete existentis in oriente cum virtutib⁹
mercurij & almuteq;. ¶ Dixit messa halla: signa ignea signa regū sūt subli-
miū aliq; demonstratiua: dico tm̄ nām igneorū p̄ q̄litate dñorū suorū vari-
ari. Si enī aries oriēs fuerit marti nām habebit: bellicosus: verbosus:
discordiarū seminator & hec intendēt & remittēt fm debilitatē v̄ for-
titudinē marū habitā in natiuitate. Et fm respectū planetarū ad martē.
Qd si iuppit in natiuitate arietē tenuerit nec cōbust⁹ nec retrograd⁹: ad
fidei & religionis obseruationē nascens alios iuitabit. Si leo in oriente
fuerit aliq; sublime dominiū. s. sup alios appetētē labores operū exosā
indicat. Si iuppit in eo extiterit a sole orientalis: qz ē gnte dñs bonos
filios hitatur. Itē qz ē dñs octaue: longā vitā. Si v̄o ibidē mars fuerit
iracūdiū: bellicosū: longas vias pfecturū: qz ē dñs none. Et fm fortitudi-
dinē vel debilitatē marti i natiuitate ea q̄ ofert mars intēdēt v̄ remittēt.

¶ Et notandū quod in omni natiuitate mars ire indicatiuus est. Sed si fuerit in signo igneo maior erit iracundia quā in aquatico: et in signo humanā formā habente: sanguinis humani effusor erit. ¶ Saturnus quoq; in omni natiuitate solitudinis et tollerantie laborū significator est. ¶ Sol vō appetit honoris et potestatis. Ven⁹ appetit mulieres ludos et cōuiuia potatiōes et his filia. ¶ Mercuri⁹ sapientiā et opa et magis si fuerit occidentalis a sole. ¶ Iuppi⁹ fidē firmā et appetitū peccūie. ¶ Luna vō virtutes naturales et cōplexionē corporis indicat. ¶ Et notandum complexionē corporis pfecte sciri posse et p naturā signi in quo est luna: et pportionē lune ad solem. Et nām planete respicientis vel lunaz vel orientem vel vtrūq;. ¶ Pulchritudinē vō p hoz triū figuras: orientis scilicet et signi in quo est almuteq; et signi in quo est luna pfecte scies. ¶ Signa vō pulchritudinis sūt: gemini: virgo: libra et prima medietas sagictarij. Signa aut mediocris pulchritudinis sūt: scorpi⁹ capricorn⁹: pisces. Qd si almuteq; fuerit in zodiaco matrū nascentē protendit. Si extra scdm quātitatē latitudinis pinguedinē. Si aliqd rectorū in oriente fuerit atq; in eo luna vel almuteq; longitudinē maiorē qdē si vterq; figt et hoc respectu parentū. ¶ Per dñm horez per planetā existentē in oriente: vel gradū orientē respicientē: colorē habebit.

¶ Nunc de vita dicendū.

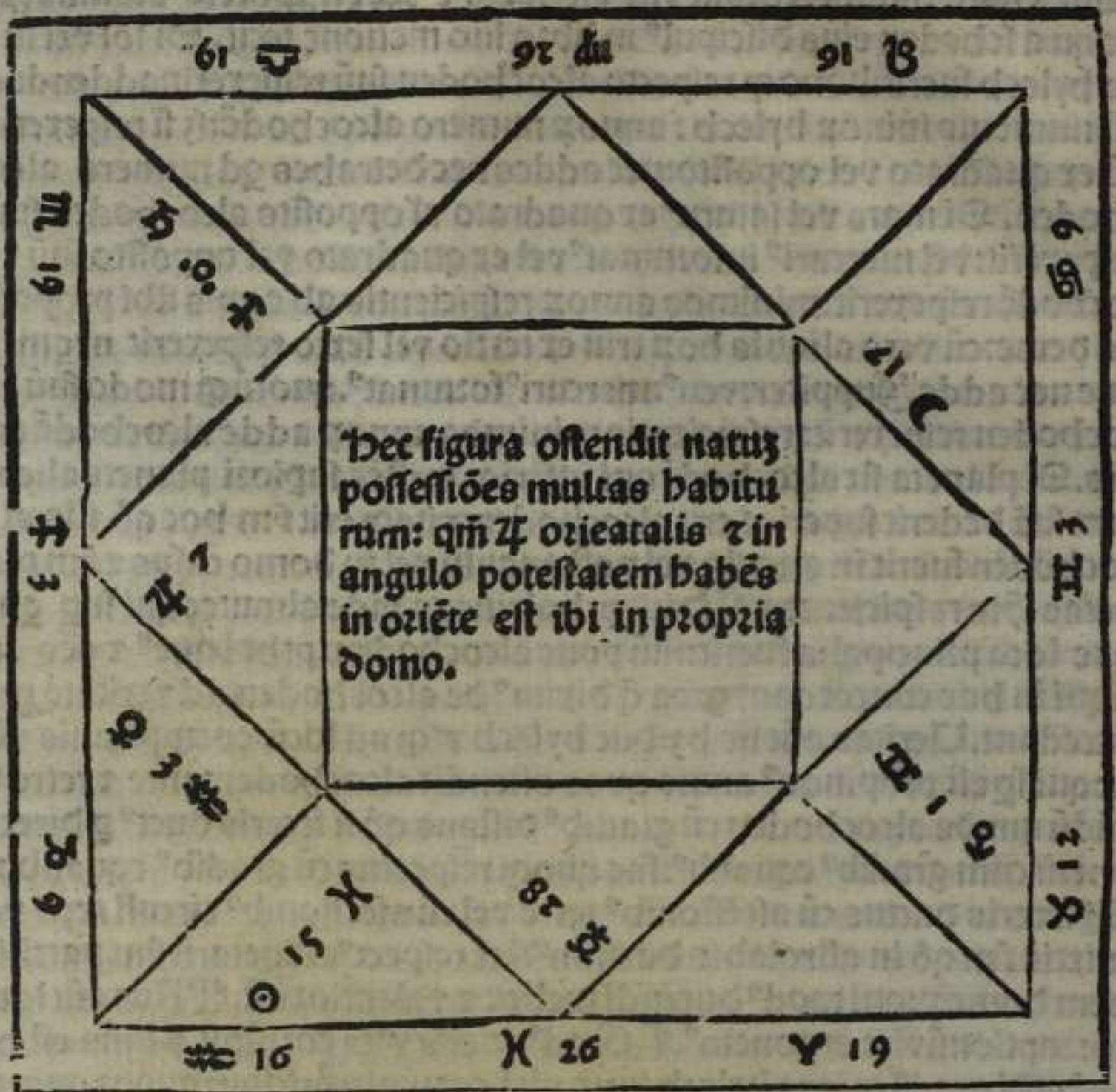
¶ In natiuitas diurna fuerit vide locū solis. Si inueneris eum vel in decima vel in vndecima fm partitionē domorū sol hylech erit: qd mulier interpretat siue in masculino siue in feminino signo fuerit. Qd si aliqs planetaz q potestatem bz sup locū solis solem respexerit: ille planeta alcohoden: qd marit⁹ interpretat erit. Qd si plures plane te solem aspexerint: de illis lūne almuteq;. Si vō null⁹ planeta solem respexerit: fac ut docebo postea: qd si sol fuerit in nona domo vel in septima et in signo masculino pone solem hylech et vide si poterit habere alcohoden. Si vō in predictis domib⁹ nona scilicet vel septima et in signo feminino fuerit: vel in alijs domib⁹ nō ponas euz hylech. Qd si sol nō est hylech: vel est hylech sed nō bz alcohoden. Vide locū lune: si fuerit in domo septima siue in masculino siue in feminino signo pone eaz hylech. Si r si fuerit in decima vel in vndecima et in signo masculino. Et notandū qd in alijs domib⁹ superi⁹ hemisperiū tenētib⁹ luna hylech esse nequit. Itē si luna fuerit in prima domo vel tertia siue in signo ma

.i. maritus.

.i. mulier

sculino siue feminino: vel in quarta vel in quinta et in signo feminino: pone eam hylech: si autem in signo masculino vel in alia domo inferiori hemispherij: ne ponas hylech: quod si lunam hylech inueneris: vide si habeat alcochoden an non: si non habet alcochoden: vide si natiuitatem precesserit adunatio vel oppositio solis et lune: si adunatio precesserit: et si gradus adunationis fuerit in aliquo angulo vel in domo que est post angulum illum gradum pone hylech: et vide si habeat alcochoden. Si oppositio solis et lune natiuitatem precesserit sume gradum oppositionis eius: scilicet qui in natiuitate fuit super terram et quomodo de gradu adunationis: operare quod si non habueris hylech: sine alcochoden: pone gradum orientem hylech: et eius quere alcochoden: et si non habuerit alcochoden pone partem fortune hylech: et eius quere alcochoden: et si non habuerit vita nascentis breuis erit: et quod primum interemptorum gradus oriens offenderit: nascentem perimet. Et quanto plures hylech et alcochoden fuerint: tanta vita plurius erit. **¶** Quod si natiuitas nocturna fuerit et luna in aliquo loco predictorum in superiori scilicet vel in inferiori hemisphero: pone hylech et quere eius alcochoden: et si ipsa non fuerit hylech: vel alcochoden non habuerit: pone solem hylech si fuerit in prima vel quarta vel quinta: siue in feminino siue masculino signo: et quere eius alcochoden: et si ipse non poterit esse hylech: vel non habuerit alcochoden: operare ut supra de gradu adunationis vel oppositionis de gradu oriente vel parte fortune. **¶** Et sciendum si natiuitas fuerit post oppositionem: et sol et luna ambo in natiuitate fuerint super terram: sume locum solis. Quod si natiuitas nocturna fuerit et luna sub terra: sume locum lune in oppositione ad hylech faciendum: et cum habueris hylech cuius sit alcochoden vide alcochoden. si fuerit in aliquo angulo quattuor: nec fuerit sub luce solis: nec retrogradus vita nascentis tanta quanta est multitudo annorum maiorum illius alcochoden. Quod si fuerit alcochoden in domo undecima vel quinta et fuerit ille planeta unus de tribus superioribus et orientalis a sole. Vel unus de tribus inferioribus et occidentalis a sole: reputa eum quasi esset in angulo. Uiteque nascenti maximos annorum ascribe. Si alcochoden est aliquis superiorum trium et occidentalis a sole. Vel aliquis inferiorum et orientalis a sole: annos mediocres vite attribue sicut annos mediocres vite ascribe: si fuerit in secunda vel octaua siue orientalis siue occidentalis soli fuerit. Si vero fuerit in domo casus minimos annorum vite adiudica: quod si alcochoden fuerit sub luce solis numerus annorum sibi ascriptorum numerus dierum significat vitam. Si alcochoden retrogradus fuerit et inter primam stationem et oppositum

deme vnam quintā reliquū vite ascribēs: et hec est portio albumaçar
de qua a scheden eius discipul⁹ in libro suo mentionē fecit. Si sol vel lu-
na hylech fuerit: bonoq; respectu alcohoden suū respexerit: addendus
est numerus minor hylech: annoꝝ numero alcohodē: s; si respexerit
eū ex quadrato vel opposito: nec addes nec detrahes qd numero alco-
choden. Si mars vel saturn⁹ ex quadrato v' opposito alcohoden suū
respexerit: vel mercuri⁹ infortunat⁹ vel ex quadrato vel opposito suū al-
cohodē respexerit: minimos annoꝝ respicientis ab annis sibi propo-
tis deme: cū vero aliquis horū triū ex tertio vel sexto respexerit nec mi-
nue nec adde. Juppiter: ven⁹: mercuri⁹ fortunat⁹. quocūq; modo suū al-
cohoden respexerit: respicientis minimos annoꝝ adde alcohodē an-
nis. Si planeta sit alcohodē qui inferior existēs supiori planete alicui
vim suā dederit superior erit alcohoden: vitāq; erit fm hoc qd ille al-
cohoden fuerit in angulo vel post angulū vel in domo casus et fm pla-
netas ipm respicientes. ¶ Dicit ptholemeus vide almuteq; qui sup qn-
que loca principalia fuerit: illū pone alcohoden: ptholeme⁹ et oēs an-
tiqui in hoc concordant qd ea q̄ dixim⁹ de alcohoden ad veritatē ppe-
accedunt. Veritas aut sic h3: duc hylech vsq; ad locū corruptionis vi-
te: qui sp est propinqu⁹ annis quos ostendit alcohoden: ante et retro se-
cū dū annos alcohoden cū gradib⁹ distans qd si feceris duct⁹ p directi-
onem cum gradib⁹ equalib⁹: fac quoq; respectus cū gradib⁹ equalibus
Si feceris ductus cū ascētionib⁹ terre vel cū ascētionib⁹ circuli recti vel
mixtis fm qd in astrolabio docuim⁹: fac respect⁹ planetarū fm partiti-
onem domoꝝ: qui mod⁹ ducendi melior et valentior est. ¶ Nūc aut loca
corruptionū vite exponem⁹. ¶ Grad⁹ oriens vitā corrūpit. si luna est hy-
lech. Si grad⁹ oriens hylech luna vitā corrūpit: pncipiū quoq; quarte
dom⁹ vitā corrūpit. pncipiū similiter septime dom⁹ si hylech fuerit in se-
ptima vel nona retro ducēdus. Locus quoq; solis: et quadratū et oppo-
situm. Locus quoq; oppositus loco dñi octaue siue planeta sit fortune
vel infortunij: caput quoq; et cauda draconis luna existente hylech: sa-
turnus quoq; et mars et mercuri⁹ non fortunat⁹: scilicet loca horū et qua-
drata et opposita vitam rūpūt eorundem respectus ex tertio et sexto si ali-
quis horum domin⁹ fuerit sexte vel octaue vel duodecime similiter ter-
mini horū. Si planeta fortune respexerit terminos eorū quocūq; modo
vel sol vel luna ex trino vel sextili: morbo quidem graui affligetur non
tamen vita priuabitur nascens. Locus quoq; aldebaran humerusq;
canis: et cor scorpionis: cor leonis: caputq; diaboli: quod est in tauro.

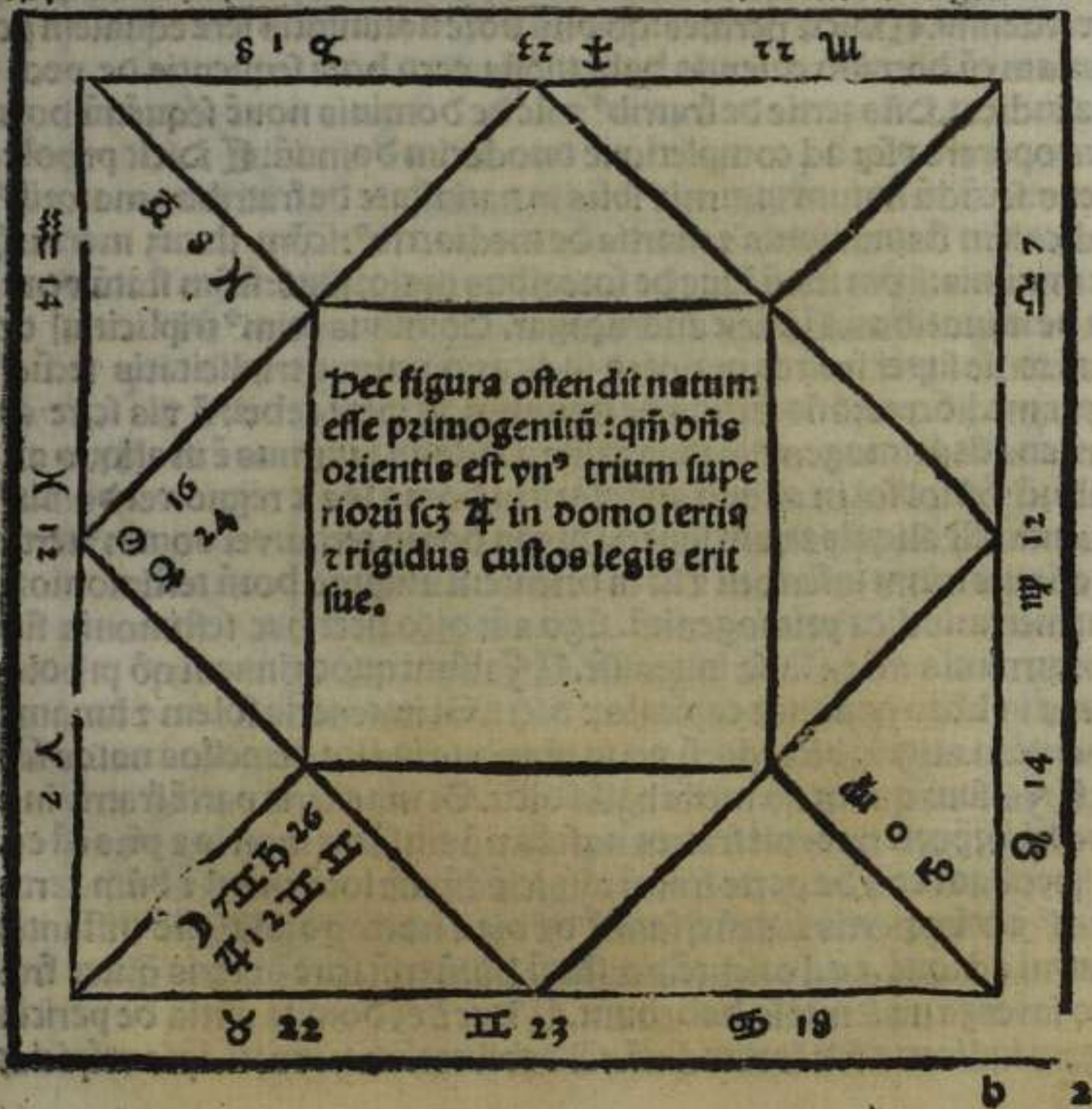

Omnis scōa ē domus pecunie. Hic dicem⁹ de proprietate ⁊ felicitate in q̄ tpe suoz ānoz contingat. Primo iuppiē cōsiderā dū. Si hic fuerit in aliq̄ anguloz vel p̄ angulū ⁊ oriētalīs a sole ⁊ potestātē hñs sup orientē i natiuitate diuitiarū possessionē signīficat. Si dñs secūde dom⁹ fuerit in prima domo fueritqz fortunat⁹ sine labore diuitias possidebit: ⁊ p̄ naturā illi⁹ planete poteris scire vnde diuidicie future sint. Ut si sol fuerit illi per potestatem diuitie contingent. Si mars per bella vel p̄ latrocinia. Si saturn⁹ ex hereditate mortuozū. Si iuppiter ex fide vel ex magistris fidei. Si venus ex parte mulierum. Si mercuri⁹ ex sapientia vel ex mercatura. Si luna ex operib⁹ manūū vel per itinera: qđ si dñs ille nō fuerit fortunatus eūqz planeta infortu- nij respexerit totā illam pecuniā amissurus est. Si dñs secūde vbiqz

fuerit vim suā dederit dño p̄me dñsq̄ p̄ime in aliq̄ angulozū fuerit nec
combust⁹ nec retrograd⁹ multā et sine labore pecuniā possidebit. ¶ Dicit
alcbind⁹ vide almuteq̄ sup̄ domū secūda et sup̄ ptē fortune et sup̄ lo-
cū iouis et fm̄ statum illius iudicabis. Dico aut̄ respiciendus sp̄ ad tres
dños triplicitas signi loci solis si natiuitas diurna fuerit Si v̄o noctur-
na fuerit ad tres dños triplicitatis signi in q̄ ē luna. siue alterut̄ boz fue-
rit hylech siue neut̄. et secūdū stat⁹ illoz triū de trib⁹ ptib⁹ vite iudicabi-
p̄ma enim pars vite dño p̄mo triplicitatis. secunda dño secūdo: tertia
dño tertio dedicat̄ z hoc fm̄ naturam cuiusq̄ eoz. z fm̄ proportionem
ad solē: z ad alios planetas: z fm̄ vim dom⁹ z signi in q̄ est: z fm̄ por-
tionē domū ei⁹ ad primā domū. ¶ Dicit albunacar: sceden referente
fortuna sine fallacia: ut dñi triplicitatis signi i quo est sol si natiuitas di-
urna vel triplicitatis signi i q̄ est luna si natiuitas nocturna fuerit: sint in
angulo vel post angulū in suis locis recepti nulli impedimēto p̄ plane-
tas infortunij subiecti: vel quod dñs orientis in angulo vel post angu-
lū suo loco recept⁹ vel direct⁹: qđ si adunat⁹ fuerit planete fortune vel
eū respexerit tāto meli⁹. Si sol in angulo existens vim suā dño orientis
dederit: fortuna magna z laudabilis erit: si dñs orientis vim suā
soli existenti in angulo dederit v̄l si planeta fortune fuerit in oriēte: aut
cū dño orientis z nō in domo casus: vel si pars fortune fuerit in orien-
te dñsq̄ partis fortune eā respiciat: vel mercuri⁹ in oriente vim suā for-
tune planete in angulo existenti dederit: vel si dñs decime in oriente ex-
istat eūq̄ nec cōbustū nec retrogradū planeta fortune respiciat: v̄l si iup-
piter in domo v̄ndecima fuerit direct⁹ dñs orientis: vel loci solis in die
vel loci lune in nocte: vel dñs grad⁹ adunatiōis vel oppositionis q̄ na-
tiuitatē p̄cessit: vel si ven⁹ in domo q̄nta sit in domo prima ptatē habe-
vel si fortune planeta dñs q̄rte in prima domo fuerit: vel si ven⁹ iouem
respexerit in domo decima: vel v̄ndecima: vel prima: vel quarta: v̄l q̄n-
ta existētē vel si luna solē benigne respiciat neutro eoz in domo casus
existente: vel si sol in die vel luna in nocte est in domo sui honoris nō
infortunat⁹ in oriente ptatē hñs. Dico aut̄ si aliqs superiorū triū orien-
talis a sole vel aliqs inferiorū occidentalis ab eodē fuerit vel ille superi-
or v̄ltra q̄ndeci grad⁹ a sole vel infra nonaginta: z ille inferior v̄ltra q̄n-
decim grad⁹ v̄sq̄ in finē triū signoz z vigintiduoꝝ graduū q̄ est: portio
eoz recta siue sit planeta fortune siue sit infortunij: si sit in angulo potē-
tiā: honorē: diuicias magnas figt. si p̄ angulū: mediocres. si i domo ca-
sus minores significat. Differentia tñ est hic inter planetā fortune z in-
fortunij. per hūc eni sine labore p̄ illū cū labore z timore supradicta cō-

tingent. Et poteris scire ex q̄ parte supradicta cōtingent: si domum in qua planeta ille ptatē h̄z inspicias ⁊ maxime eā domū quā ille planeta respicit. Si enī dñs oriētis fuerit: sua ppria ⁊ prudēcia p̄dicta cōparabis. Si dñs 2° p̄ pecuniā suā. Si tertie p̄ fratres suos vel p̄ sciētias fidei: ⁊ ad hūc modū i alijs domib⁹ dic. ¶ Dicit albumaçar qđ ps fortune iudicat sup primā medietatē vite: dñs v̄o partis supra reliquā ptē vite. ¶ Dicit bermes. Planete existētes in supetiori hemispio siue sint boni siue sint mali: sup primā medietatē: q̄ v̄o in inferiori: sup secūdā medietatē vite iudicant. ¶ Dicit messahalla planete oriētales a sole sup primā medietatē: occidētales sup secūdā indicāt. ¶ Veritas sic ē planeta q̄ in primo angulo vel dñs p̄m̄ anguli fuerit: primā q̄rtā vite iudicant: q̄ v̄o in secūdo. i. in decima domo v̄l dñs illi⁹ anguli: secūdā q̄rtā. Qui v̄o in septima: vel dñs septime: tertiā. Qui autē in q̄rta domo v̄l dñs ei⁹: postremā q̄rtā. Si v̄o planeta q̄ est in aliq̄ anguloz est orientalis a sole iudicabit primā medietatē q̄rte sibi ascripte: si v̄o occidentalis: secūdā medietatē eiusdē q̄rte vite. ¶ Dicit p̄tholeme⁹: luna iudicat q̄rtūoz primos annos Mercuri⁹ decē seq̄ntes. Ven⁹. 8. Sol decē ⁊ nouē. Mars. 15. Iuppiter duodeci. Reliquū vite saturn⁹ fm̄ stat⁹ cuiusq̄ in natiuitate iudicabit in tpe sibi p̄finito. ¶ Dicūt sapiētes p̄sarū alio pacto tpa vite distribuētes si natiuitas diurna fuit: soli decē p̄mos ānos attribuūt. Veneri octo sequētes. Mercurio tredecī. Lune nouē. Saturno v̄ndeci. Ioui duodecim. Marti. 7. Capiti draconis tres. Laude duos. Et hi oēs sūt septuagintaq̄q̄ anni. Qđ si vita v̄lteri⁹ ptendi⁹: sequētes annos: p̄dicto ordine iudicabūt p̄ numeros annoz p̄dictos. Si natiuitas noturna fuerit: Luna p̄ p̄mos annos iudicabit: deinde saturn⁹: deinde iuppit⁹: deinde mars: deinde sol: deinde ven⁹: deinde mercuri⁹: q̄sq̄ p̄ spaciū ānozū sibi ascriptoz supra noiatoz: iudicabit: deinde caput: deinde cauda. Et hāc ptitionē vocāt alfridar. In sup quālibet p̄dictaz ptitionū p̄ septē diuise runt: primā septimā dñs illi⁹ partitiōis soli attribuētes: secūdā v̄o septimā ip̄i ⁊ planete primo ei ⁊ inferiori in circulo: tertiā septimā ip̄i ⁊ planete tertio ab eo fm̄ ordinē planetarū quō ⁊ in horis: ⁊ fm̄ vim v̄nius cuiusq̄ in natiuitate: ⁊ respectū alteri⁹ ad alterz suo tpe. ¶ Indi vitam in nouē ptes distribuēūt q̄s nouenas appellāt: domos quoq̄ p̄ grad⁹ eq̄les: p̄mā nouenā iudicāt fm̄ planeta existētes in p̄ncipiū duodecime dom⁹ ⁊ orientē: vel fm̄ respect⁹ in supradicto spacio habitos v̄l fm̄ domos duodecim: ⁊ fm̄ hūc ordinē dom⁹ prima secūdā nouenā iudicabit: scđa tertiā nouenā: Nonā quartā: a p̄ncipio none dom⁹ v̄sq̄ ad finē ei⁹ dē iudicat. Nouena gnta i decis iudicāt. Sexta nonena i v̄ndeci

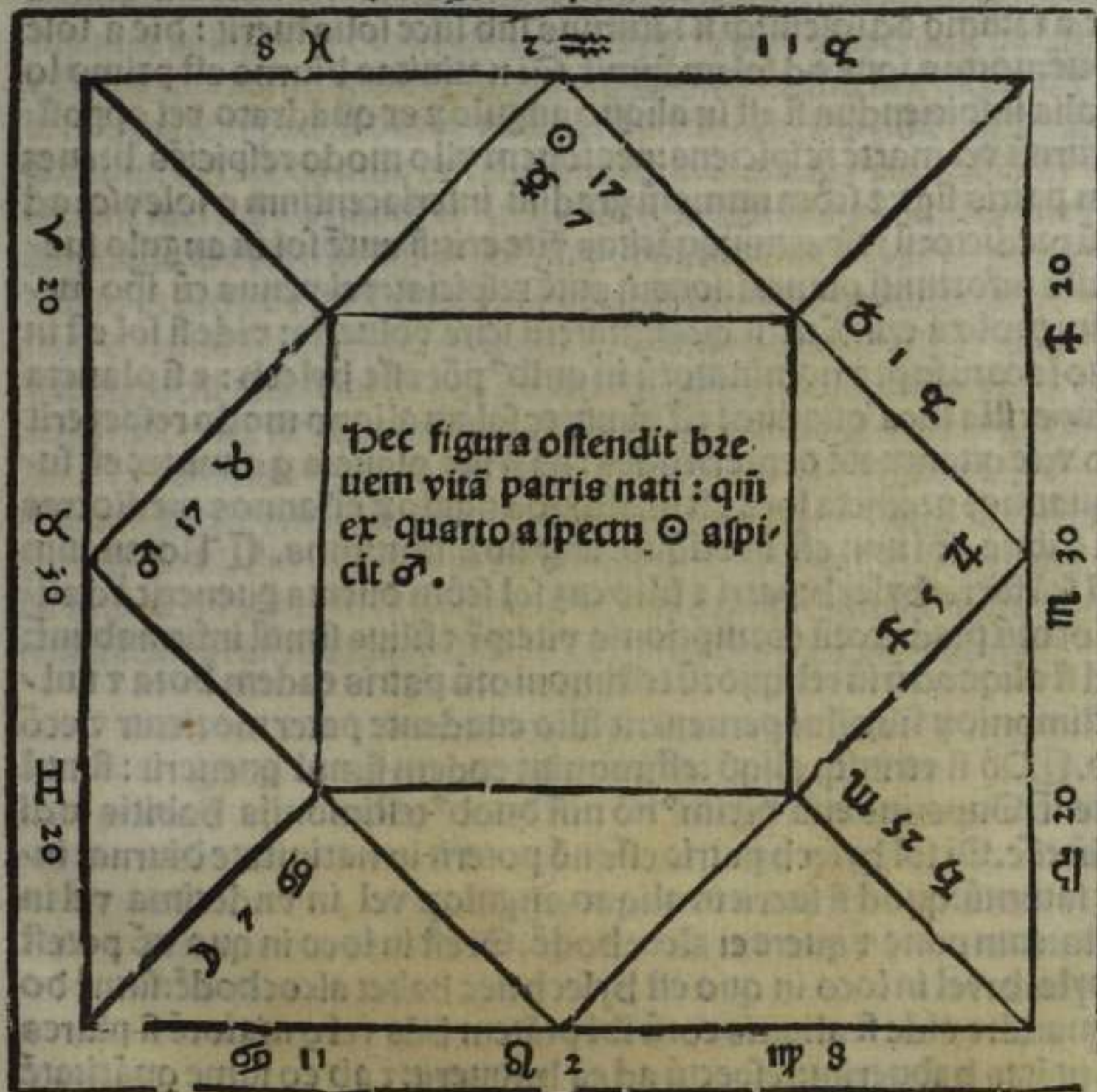
ma. Septima. 9° in 6° domo. Octava nouena in septima domo. Nona nouena in octaua domo. Sit aut iudiciū hic fm planetas in illis existētes domib⁹ z scdm respectū z dños earū. Et hec dom⁹ secunda dicitur dom⁹ pfiliētis ex insidijs. nam si bonus planeta in ea fuerit inopinato bono gaudebit: si v^o mal⁹: malo inopinato affliget. ¶ Messaballa dic^t si planeta fortune nec cōbust⁹ nec retrograd⁹ fuerit in 2° domo: ppetue felix erit. Si v^o infortnūij fueritq; in sua prāte sponte ppria: sua dilapidabit. Si v^o non in sua potestate: violentia amittet vel furto. ¶ Pars aut pecunie sumitur a loco domini secunde domus: secūde dico: iuxta partitionē domuū factā secūdū latitudinē terre vsq; ad principiū secunde dom⁹: z eam distantiam adde orienti: z vide in qua domozū finiat cōputatio: quia terminus distantie est pars pecunie: que si fortune est ex parte eoz quozū indicatiua est illa domus pecunia cōtinget.

Omnia tertia: antiqui probauerunt quod Mars de fratribus iudicat
et cuius modi status erit: fratres habebit: et secundum proportionem eius ad
orientem et dominum orientis: fratres eius ad ipsum se ha-
bebunt. ¶ Dicit dozonens. Saturnum planetarum summum de
corpore nascetis iudicare. Iouem vero secundum ab eo qui et
secunde domui ordine assimilatur de pecunia. Martem
vero de fratribus: consanguineis: et fratribus uxorum. Dic enim domui ter-
tie: ordine similis est: Solem vero quartum a Saturno quartae domui si-
mitem de patribus. Venerem quante domui similem de leticia et eius adiun-
ctis. Mercurium de seruis. Lunam de uxoribus. Saturnus item octaue do-
mui similis de morte iudicat. Iuppiter nonae filis de fide. Mars deci-
me similis de victoria et honore. Sol similis undecime de laude et fa-
ma. Venus duodecime domui similis de labore et penitentia voluptatis
precedentis. ¶ Dicit hermes: quod dominus horae natiuitatis fere equalem po-
tentiam cum domino orientis habet: Dominus vero horae sequentis de pecu-
nia iudicat. Dominus tertie de fratribus et sic de dominis nonae sequentium horarum
operare usque ad completionem duodecim domuum. ¶ Dicit pthole-
meus: secundum statum saturni solis in natiuitate de fratribus maioribus
iudica: secundum statum iouis et martis de mediocribus: secundum statum mercurij
de minimis: secundum statum lune de sororibus maioribus: secundum statum vene-
ris de minoribus. ¶ Dicit andruçagar. Dominus primae triplicitatis do-
mus tertie super fratres maiores iudicat: dominus triplicitatis secundae
super mediocres: dominus tertius de minimis. ¶ Dicit sebel: si vis scire an
nascens sit primogenitus matris sue. Vide an saturnus est in aliquo an-
gulo vel sol sol in aliquo angulo in domo sua et regno vel dominus
orientis est aliquis trium superiorum et in domo tertiae: vel dominus tertie
sit aliquis trium inferiorum et sit in oriente: si aliquod horum testimoniorum
inueneris: iudica primogenitum. Ego autem dico licet hec testimonia sint
concurrentia: tamen ea falsa inuenisse. ¶ Falsum quoque inueni quod pthole-
meus in libro quattuor capitulorum dicit. Si inuenieris solem et lunam et
orientem in aliquo bicoorporum vel in pluribus iudica gemellos natos fuisse.
¶ Falsum quoque quod messahalla dicit. Si inuenieris partem fratrum in si-
gno bicoorporum habebit fratres nascens non eiusdem matris et patris cum eo.
¶ Probavi etiam de parte fratrum inspiciendum esse locum martis et dominum tertie
domus et dominum partis fratrum quod sumitur de die et nocte per additionem distantie
saturni ad iouem et ad orientem. per statum horum trium scire poteris qualiter fra-
tres sui erga nascentem se habebunt. ¶ Hec itez domus tertia de pericia
legum iudicat: et secundum fortitudinem vel debilitatem mercurij si ipse respiciat

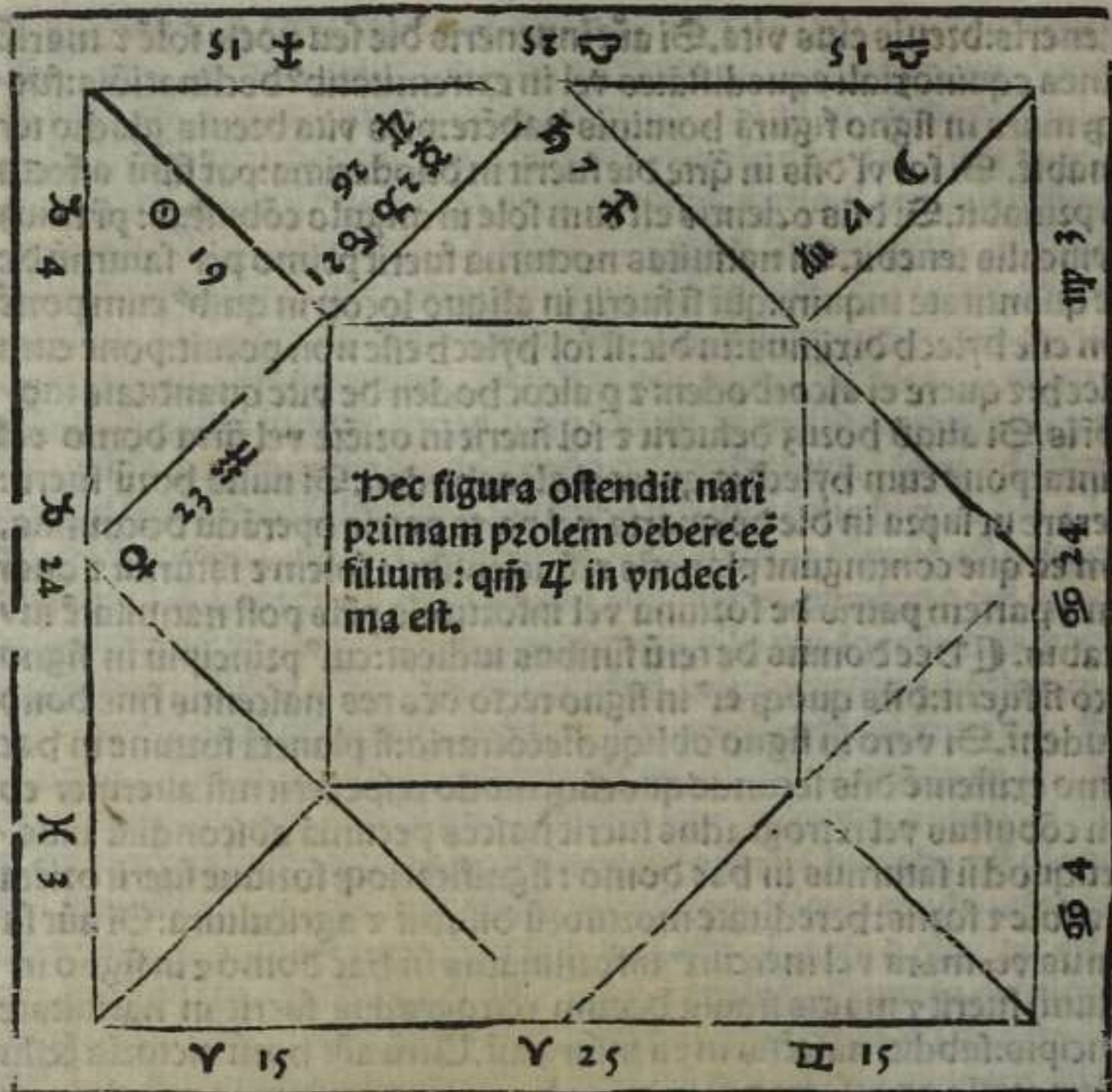
hanc domū vel dñm dom⁹ respiciētē suam domū: de pericia legū iudicium fiet. ¶ Si iuppiter nocte domū tertiā tenuerit: legis sue rigid⁹ custos erit: si vero in die: apparens ⁊ nō existens erit. ¶ Pars abscondita que nocte ⁊ die sumit: addendo distantia lune ad solem orienti s̄m planetas respicientes eam: de archanis consciētie nascentis erga deum ⁊ erga homines iudicat: q̄ si iuppiter fortis in natiuitate partē illaz quo cūq; modo respexerit: ⁊ deum diliget ⁊ a deo diligetur. Si dñs huius partis retrogradus fuerit simulq; dominus tertie vel none: vel si dominus tertie vel none ex quadrato vel opposito suam domū respexerit in duodecima existens: fidei sue desertor erit. ¶ Itē hec dom⁹ ē de vijs breuib⁹ ⁊ diurnis sc̄dm planetas respicientes ⁊ se ⁊ dñm eius iudica.

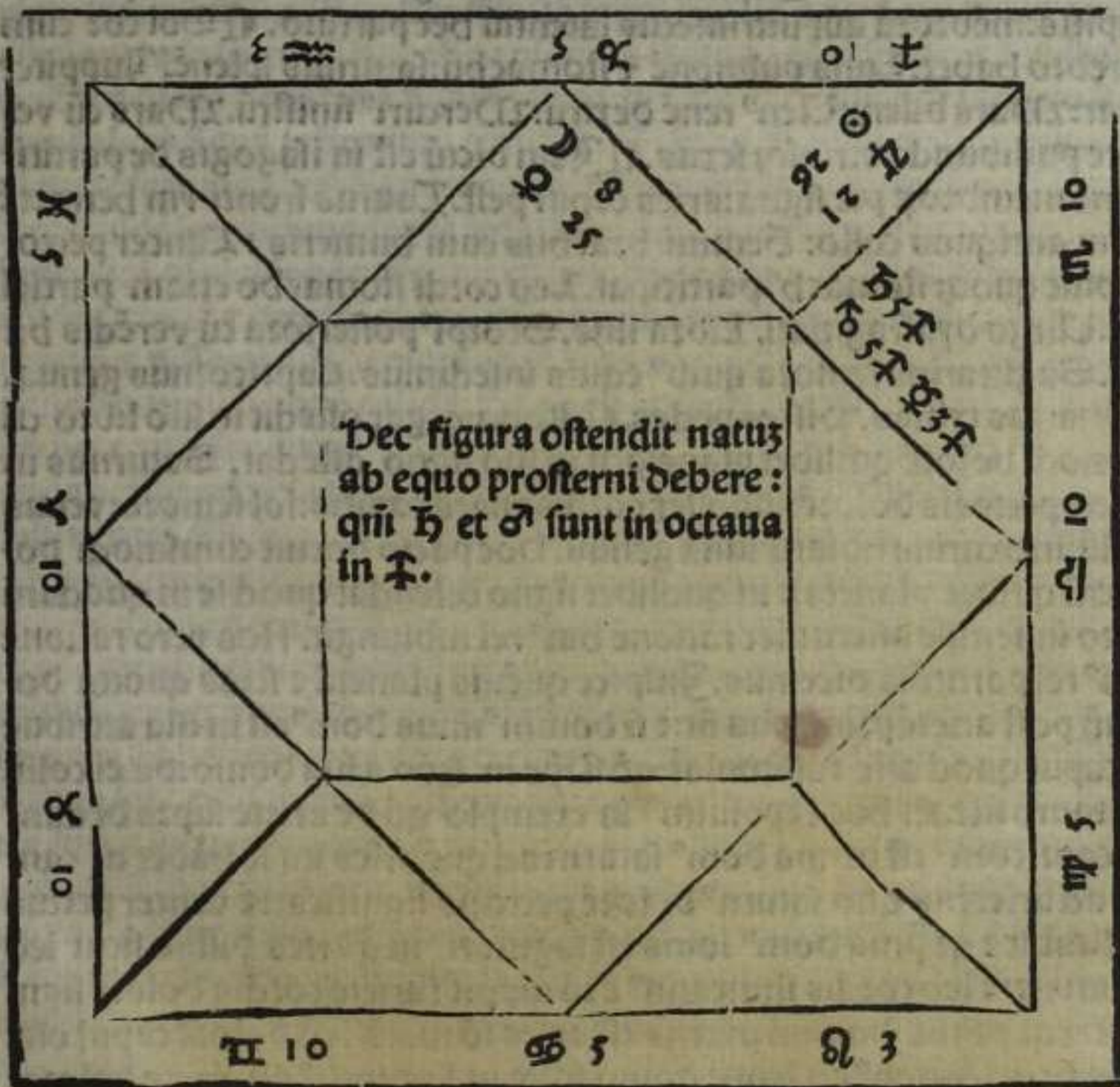
Omnia quarta. Omnes antiqui in hoc consentientes domum
hanc patri: decimam autem matri ascribunt: ptholemeus autem
e contrario sentit. ¶ Anirici. quartam in die domum hanc pa-
tri: decimam matri: nocte e converso ascribit. ¶ Berceiomo-
ros: si domus quarta mascula fuerit est patris. si femina quicumque tem-
pore matris est. Hoc autem falsum: nam si quarta mascula: x^{ta} quae mas-
scula erit: veritas est cuius Hermes et omnes Indi sapientes consentiunt quod antiqui
dixerunt. ¶ Poteris per natiuitatem filij et quantitatem et qualitatem vite pa-
terne relique post natiuitatem pendere hoc pacto. Inspice quattuor lo-
ca que de patre iudicant. locum. scilicet solis locum saturni: domum quartam et par-
tem patris que sumitur in die addendo orienti distantiam solis ad saturnum
nocte a saturno ad solem: quod si saturnus sub luce solis fuerit: die a sole
ad iouem: nocte a ioue ad solem sumitur. Si natiuitas diurna est primo lo-
cus solis inspiciendus si est in aliquo angulo ex quadrato vel opposi-
to saturnum vel martem respiciens: nec iouem villo modo respiciens breuem
vitam patris figit: et secundum numerum graduum interiacentium a sole usque ad
alterum predictorum respectum: quantitas vite erit: si autem sol in angulo fue-
rit nullum infortunij planetam: iouem autem respiciat: vel venus cum ipso fue-
rit: vita proluxa erit. Cuius si quantitatem scire volueris: vide si sol est in
aliquo locorum supra nominatorum in quibus potest esse hylech: et si planeta
qui super illa loca quattuor est almuteque solem aliquo modo respexerit
ab eo vite quantitatem deprehendes: nam si ille planeta qui almuteque est su-
per quattuor predicta loca est in aliquo angulo eius annos mediocres
patri tribue. Si non est in aliquo angulo minimos. ¶ Notandum
etiam si sol fuerit hylech: patri et filio cuius sol secundum ductus peruenit ad ali-
quod locorum predictorum corruptionis vite: pater et filius simul infirmabunt:
quod si aliquod trium reliquorum testimoniorum patris eadem hora et nul-
lum testimoniorum filij illuc peruenit filio euadente pater morietur et e con-
uerso. ¶ Quod si vtriusque aliquid testimonium eodem simul peruenit: simul
morientur. Superius etiam diximus non nisi duobus testimonijs habitis iudi-
candum esse. Si sol hylech patris esse non poterit in natiuitate diurna: in-
spice saturnum: quod si fuerit in aliquo angulo vel in undecima vel in
quinta: eum pone et quere ei alcochodem. Si est in loco in quo non potest
esse hylech: vel in loco in quo est hylech nec habet alcochodem: sume do-
mum quartam: et vide si aliquis eorum ibi partem habet vel quod maiorem si plures
in ea partes habuerint: respectum ad eam habuerit: et ab eo sume quantitatem
vite. Si non fuerit: vide partem patris et sume ubicumque sit: et inspicere si in illa po-
tens eam respiciat: et ab illo sume quantitatem vite: quod si patri alcochodem non

inueneris: breuis eius vita. Si aut inueneris die seu nocte solē et martē
a linea equinoxiali equedistantes vel in extremitatibus declinationis: fue-
ritque mars in signo figurā hominis habēte: patris vita breuis gladio ter-
minabit. Si sol vel dñs in quarta die fuerit in duodecima: patris filium affectu
suo priuabit. Si dñs orientis est cum sole in angulo combustus: pater filium
in vinculis tenebit. Si natiuitas nocturna fuerit primo per saturnum de
vite quantitate inquire: qui si fuerit in aliquo loco in quibus eum ponē-
dum esse hylech diximus: in die: si sol hylech esse non potuit: pone eum
hylech: et quere ei alcohoden: et per alcohoden de vite quantitate in-
quire patris. Si aliquid horum defuerit et sol fuerit in oriente vel quarta domo vel
quinta: pone eum hylech: et quere ei alcohoden. Si nullum horum fuerit:
operare ut supra in die de quarta vel parte patris operandum docuimus.
et sunt ea que contingunt planetis respicientibus solem et saturnum et quar-
tam et partem patris de fortuna vel infortunio patris post natiuitatem iu-
dicabis. ¶ Hec domus de rerum finibus iudicat: cuius principium in signo
recto si fuerit: dñs quoque eius in signo recto omnes res nascentis fine bono
claudent. Si vero in signo obliquo: e contrario: si planetam fortune in hac
domo existentem dñs secunde quocumque modo respexerit nisi alteruter eo-
rum combustus vel retrogradus fuerit nascens pecuniam absconditam inue-
niet: quod si saturnus in hac domo: significatioque fortune fuerit orienta-
lis a sole et fortis: hereditate mortuorum ditabit et agricultura: Si aut sa-
turnus vel mars vel mercurius infortunatus in hac domo et in signo in-
fortunij fuerit et magis si quis horum retrogradus fuerit in natiuitate
principis: subditi nascens in eum insurgent. Utrum aut horum victoria cessu-
ra sit: poteris agnoscere per planetam in hac domo existentem et per almuteque
natiuitatis: si enim almuteque fortior fuerit: nascens victoriam habebit.

Damus quinta. Si iuppiter et dominus quinte et almutec nati-
 vuitatis fuerint in signis humana forma habentibus: na-
 scens prole carebit: contrarium vero continget si in signis
 aquaticis: quod si in alijs signis nec multos nec nullos ha-
 bebunt natos. Nec cures verba ptholemei in libro quattuor
 capitulorum de prole: nec verba hermei in virga aurea
 quod probata sunt esse falsa. Si planeta qui iudicat de filiis combustus fuerit: vel
 planete infortunij adunatus vel in malo respectu aliquo eius est: filij nar-
 scentis patre superstite morientur. ¶ Dicit andrugagar: dominus pri-
 mus triplicitatis domus quinte de filiis maioribus: secundus de medio-
 cribus: tertius de minoribus iudicat: quisque secundum fortitudinem suam.
 Sexum autem proles deprehendere poteris per hec quattuor. Per natu-

ram planete iudicantis de filijs positionē eius respectu solis p proprie-
tatem quadrantis fm orientē z naturam signi in quo est primū horuz
quattuor fortissimū: sequentia ordine dicto degenerant. ¶ Messaba-
la: vide par iē filiozū que die z nocte sumis addendo orienti differentiā
martis ad iouem: que si terminatur in signo masculino: prim⁹ natozū
mas erit. ¶ Probatū est si iuppiter in quinta vel vndecima fuerit siue
orientalis siue occidentalis a sole fuerit siue in masculino siue femini-
no sig⁹ fuerit: prim⁹ natozū mas erit. ¶ Notādū etiā q dñs qnte z venus
iudicant de leticia: scdm statum eozum in natiuitate: z fm respectū do-
mini quinte ad orientem vel ad almutez oriētis: erit affectus filialis er-
ga patrem.

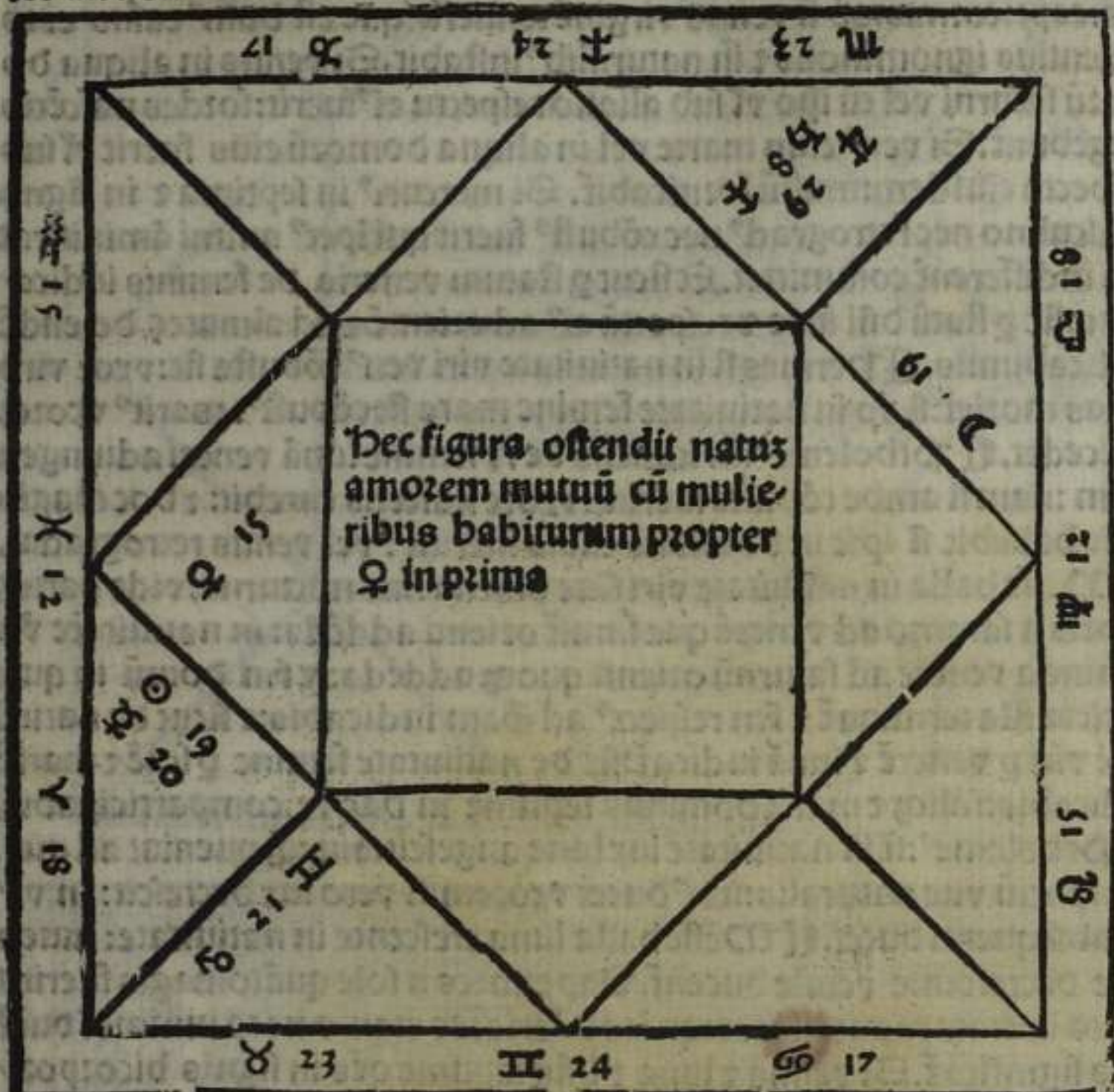

Domus sexta. Primum dicendum de membris planetarum et pri-
 us de eis que visum concernunt. Soli et lune oculi dedicantur
 Hermes: nascetur maris in die oculum dextrum sol iudicat:
 luna sinistrum: in nocte e converso. Feminæ vero in die nascetur
 dextrum luna: sol sinistrum iudicat: nocte e converso.
 ¶ Ptolemeus in siue maris siue femine siue die siue no-
 cte nascentis oculum dextrum se ascribit soli: sinistrum lune. ¶ Secundum her-
 metem: auris dextra nascetur die siue maris siue femine saturni est: fini-
 stra iouis: nocte e converso. Ptolemeus se dexteram saturno: sinistram ioui
 ascribit. Hermes: nascetur in die marti dexteram: sinistram veneri siue mas
 siue femina fuerit attribuit: nocte e converso. Ptolemeus in se dextram mar-
 ti: sinistram veneri dat. ¶ Omnes mercurio linguam ascribunt et hec particio
 capitis: membrorum autem intrinsecus latentium hec particio. ¶ Sol cor cum
 cerebro habet. Luna pulmonem et stomachum: saturnus splenem. Iuppiter
 epas: Mars bilem: Venus renem dextrum: Mercurius sinistrum. Mars cum ve-
 nere pudibunda utriusque sexus. ¶ Jam dictum est in isagogis de partici-
 tione membrorum per signa: aries capiti preest. Taurus fronti secundum hermetem
 secundum antiquos collo: Gemini brachiis cum humeris: Cancer pecto-
 ri: huic quoque stomachus participat. Leo cordi stomacho etiam partici-
 pat. Virgo dyaphragmati. Libra iliis. Scorpius posteriora cum veredis ha-
 bet. Sagittarius femora quibus equis insedimus. Capricornus genua.
 Aquarius tibias. Pisces pedes. ¶ Andruçagar ostendit in suo libro cu-
 iusmodi dolorem quilibet planetarum in suo signo ostendat. Saturnus in
 ariete pectoris dolorem: iuppiter cordis: mars capitis: sol femorum: venus
 pedum: mercurius tibiarum: luna genuum. Hoc pacto docuit cuiusmodi do-
 lorem quilibet planetarum in quolibet signo ostendat quod se in quodam
 libro inuenisse asserit: nec rationem huius rei subiungit. Nos vero rationem
 huius rei partitionis dicemus. Inspice quemvis planetam et scias quotta do-
 muum post arietem prima sua sit: et si dominus illius domus est in illa attribue
 ei caput quod arietem assimilatur: quod si ipse in secundo a sua domo: da ei collum
 quod tauro simile. Et hoc exposuimus in exemplo quod de ariete supra dedimus
 quod capricornus est prima domus saturni ad quem aries ita se habet ut can-
 cer ad arietem: in quo saturnus dolorem pectoris significat: et cancer pectus
 iudicabit et quod prima domus iouis est sagittarius in quem aries distat: sicut leo
 ab ariete: et leo cordis indicatiuus est iouis in ariete cordis dolorem signi-
 ficat: et quod prima domus martis est aries iouis mars in eo dolorem capitis ostendit:
 et quod aries non est a leone domo solis ut sagittarius ab ariete dolorem
 femorum ostendit: et quod aries est duodecimum a tauro prima domus veneris

ut pisces ab ariete q̄ pedū dolorē significant: ideo ea in ariete pedes iudicat: et q̄ prima domū mercurij sūt gemini a q̄b⁹ aries vñdecim⁹: ut aq̄ri⁹ tibiaꝝ demonstratiu⁹ ab ariete: iō tibiaꝝ mercurij iudicat. Et quis aries ē decim⁹ a cācro domo lune ut capricorn⁹ ab ariete q̄ capricorn⁹ gēna iudicat: iō luna ī ariete gēna iudicat. ¶ Et sciēdū q̄ signa infirmitatū sūt. Taurus: cācer: scorpi⁹: capricorn⁹ et pisces. ¶ Dicit mes saballa: planete superi⁹ hemisperiū tenentes de parte dextra iudicāt: q̄ sub terra de infirmitate partis sinistre. ¶ Hermes dicit: caput oriēti attribuendū collū secūde domui: et sic deinceps s̄m p̄portione q̄ ab ariete incipit. Iā dixim⁹ sentētias auctoz: nūc autē dicendū qualit̄ operandū ē. Si inueneris almutē in aliq̄ signoz a sole cōbustū vel cū planeta infortunij: mēbrū illi⁹ signi passurū iudica: scdm̄ partitionē quā in ariete dixim⁹. Similit̄ iudica si luna fuerit in aliq̄ angulorū vel in sexta cū planeta infortunij nec aliqs planeta fortune eā respexerit. s. mēbrū passurū cuius dom⁹ illa significatiua: magis autē si luna cū planeta infortunij aliq̄ signū infirmitatū tenuerit. Si luna cū saturno sine respectu planete fortune aliq̄ signoz aquee nāe tenuerit fueritq̄ ip̄a et saturn⁹ fere eiusdē latitudinis: lepre sedationē figt: si in signo terree nāe: melancolicā cōplexionē et plerūq̄ cū morbo caduco. ¶ Dicit p̄tholemeus Si sagittari⁹ et gemini cū suo infortunio saturnū et martem habuerint: mania et visionē figt demonioꝝ: si luna cū marte aliq̄ aq̄ticoꝝ tenuerit: infortunij p̄ aquā calidā. Si aliq̄ igneoꝝ p̄ ignē futurū figt: si aliq̄ aereoꝝ p̄ sanguinē. ¶ Dicit p̄tholeme⁹. Si saturn⁹ ē in q̄rta: vel eaz ex opposito respiciat ip̄a q̄ tr̄a fuerit: p̄iete nascēs obruet: si aq̄tica: aq̄ submerget. Si saturn⁹ vel mars fuerint in sagittario: ab eā prosternerit. Si dñs septime est in nona vel in tertia et planeta infortunij eū respexerit: a loco edito cadet. ¶ Si sol sup̄ terrā fuerit in aliq̄ angulorū adunatus saturno vel ei opposit⁹ vel ex quadrato nullo planeta fortune eum respiciēte: cecitate laborabit. Si mercurij dñs sexte est p̄ dicto mō se ad saturnū sic habens: perpetuā cecitatē figt: testimonij autē hoc firmi⁹ erit si luna solē vel saturnū respiciat sic se habentes. Similiter iudica: si luna fuerit sup̄ terrā noctez ad saturnū se habuerit p̄ dicto de sole mō: magis autē si ip̄a ē dñs sexte: s̄m iudica si mars ad solē vel ad lunā mō p̄ dicto de saturno: se habuerit: s̄m malū ī oculo patiet̄ ex ictu. Ex ictu hoīs si mars hūane forme signū tenuerit: si igneoꝝ aliq̄ ex ictu bestiarū si aliq̄ t̄reoꝝ: fuste v̄ ferro: si aliq̄ aq̄ticoꝝ: ex cerebri reumate. ¶ Et sciendū si mercurij ē cū sat̄no v̄ ī aliq̄ ei⁹ resp̄cū malo: nec mars nec aliqs p̄sa fortune eū r̄spiciat: lignā ipeditā et ligatā: magisq̄ si sup̄ tr̄a fuit figt si

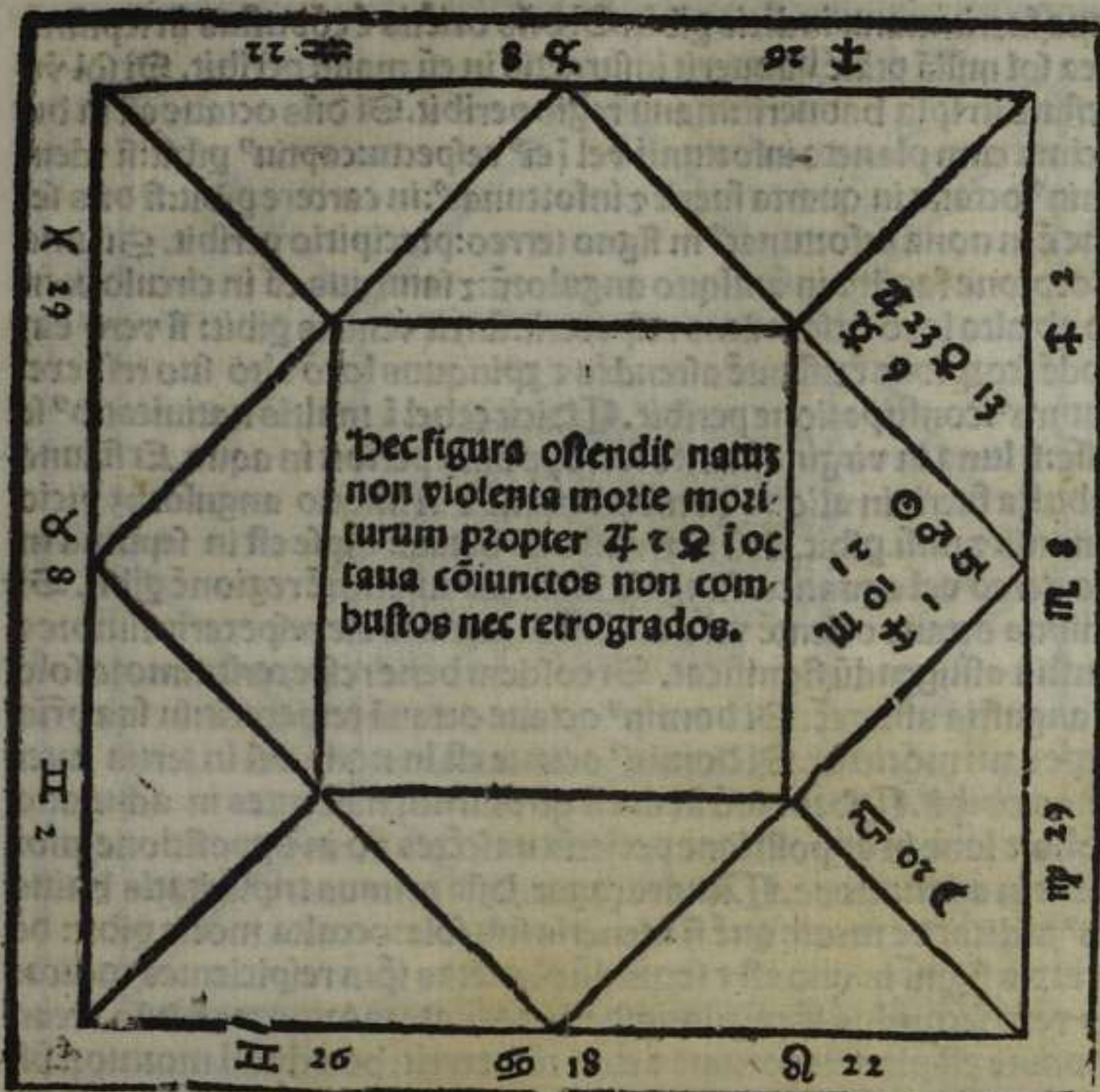
ipse predicto modo se hñs pisces tenuerit vel dominus orientis vel almu-
teç natiuitatis fuerit: mutus erit: si ipse est in piscibus cum sole et dominus orientis
idem: marsque respiciat eum nec saturnus: torzente locutionis laborabit.
Si luna sub terra fuerit et cum planeta infortunij in aliquo domoꝝ saturni:
pectoris labore cum tussi significat. Si saturnus dominus sexte est et super ter-
ram et mars eum male respiciat nec aliquis planeta fortune: malum in au-
re dextra significat: quod si eodem modo sub terra se habuerit splenis infir-
mitatem significat. Si iuppiter dominus sexte fuerit et super terram et eum plane-
ta infortunij male respiciat: significat infirmitatem auris sinistre. Si sub
terra eodem modo se habens: infirmitatem epatis. Si mars dominus sexte super
terram est et infortunatus: infirmitatem dextre naris significat. Si venus si-
militer se habuerit: infirmitatem sinistre auris. Si mars sub terra predicto
modo se habuerit: ictericia laborabit. Si venus sic sub terra se habuerit: i-
renibus patietur. Si venus cum marte in scorpione fuerit: mentula ei cur-
tabitur. Videndum est si pars infirmitatis que die sumitur a saturno ad mar-
tem nocte e converso addenda orienti: si subiecta fuerit respectui mali pla-
nete nec respectui alicuius planete fortune: patietur membrum significatum
a signo quo ipsa pars infirmitatis inuenitur. ¶ Semp videndum est si almu-
teç domino sexte coniunctus fuerit vel male eum respiciat sine omni pugnatione
planete fortune et dominus sexte a sole orientalis fuerit: morbus per locum illi-
us planete significatus perpetuus erit. Si vero occidentalis a sole pre-
dicto modo se habuerit: pluribus infirmitatibus laborabit quarum nulla
perpetua erit. ¶ Ptholemeus ait cuius oriens taurus vel scorpius fuerit: ipse
met suum morbum cibis non conferentibus: cogitationeque pusillanimitate suam
infirmitatem augebit. Hoc autem dictum est quia dominus orientis est dominus
sextę: et secundum hanc rationem iudicauit ptholemeus proportionem signorum. Cuius
oriens aries vel libra fuerit: ipse sibi causa mortis erit: quia dominus orientis et octa-
ue idem est. Cuius vero aquarius ipse sibi inimicos parat: quia dominus orientis et
duodecime idem est. Cuius oriens capricornus auarus erit: quia dominus orientis et secunde
idem est. Si oriens sit virgo vel pisces: sua industria regum familiaritatem
et honorem sibi comparabit quia dominus orientis et decime idem est.
Si oriens sit sagittarius vel gemini: ex repositione negociatione compa-
ratorum ditabitur quia dominus orientis et quarte idem est. ¶ Dicit andruçagar:
dominus prime triplicitatis sexte de infirmitate iudicat: dominus secun-
de triplicitatis sexte de seruis: dominus tertie triplicitatis eiusdem sexte
de pecudibus. Si status domini prime triplicitatis laudabilis est: parum
morbis laborabit. Si vero illaudabilis: nascens morbis multis affligetur:
et secundum hoc quod dominus triplicitatis secundę domus sexte: et

mercuri⁹ ad orientē ⁊ ad almuteꝝ se habuerit: fm hoc iudica an seruos habiturus sit: ⁊ si habiturus est an bonū an malū p eos consecuturus: ⁊ fm q dñs tertie triplicitatis ⁊ luna se habuerit ad orientē ⁊ ad almuteꝝ scdm hoc iudica an habitur⁹ sit pecudes an non: ⁊ si habiturus: an vri ⁊ les an non sibi future sint.

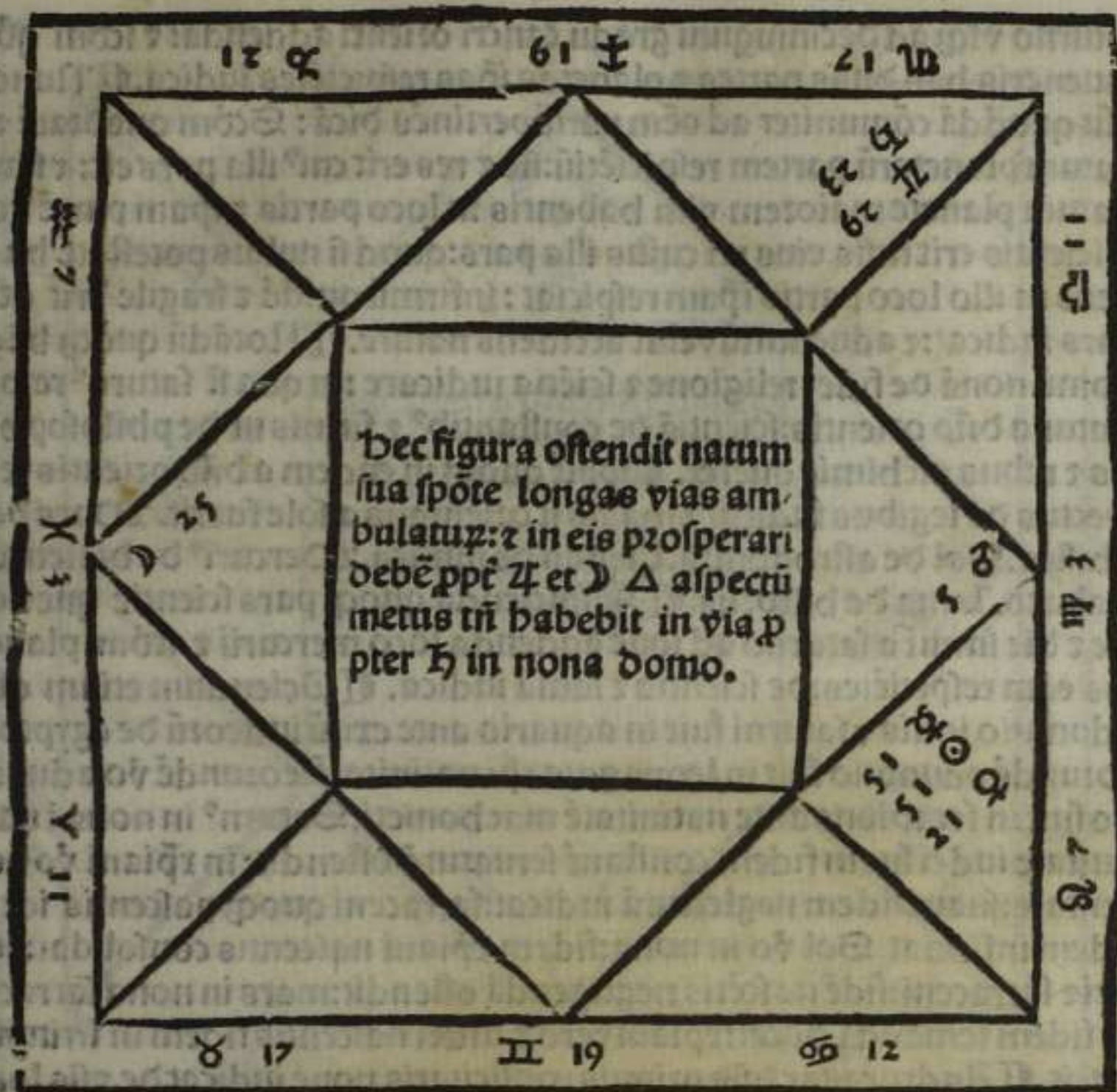
Dominus septima. Ptholemeus. Venus iudicat de feminis: scdm hoc q ipsa se habuerit in natiuitate de illis iudica. Si ipsa fuerit in septima vel in duodecima discor dias cuz ipis nascens habebit vel pro illis. Si vo in oriente vel in vndecima: amorem mutuū cum ipis ⁊ vtilitatē pro ipis non modicam. Si venus in leone fuerit: amor vsq in languorē intēdet. Dico aut si oriens est aliq domū veneris vl do-

mus honozis eiusdem: res ampli⁹ intendet^r z q̄cūq; de venere dicta sūt
constāt: si illa nec retrograda nec cōbusta nec infortunata fuerit. Qd̄ si
īpa combusta fuerit z ī aliquo anguloꝝ nec iuppiter eam bene z forni^r
respexerit: multa occulta z cōtra naturā cōmittet: z magis hec erūt si ve
nus aliq̄d signozū incōtinentie tenuerit. Sūt aut̄ hec: pisces: aries: tar
rus: capricornus: qd̄ si venus virginē tenuerit que est dom⁹ casus eius
ardentius ignominosus z in naturalib⁹ instabit. Si venus in aliqua do
mozū saturni vel cū ip̄o v̄l sub aliquo respectu ei⁹ fuerit: sordes nascētis
augebunt. Si ven⁹ cum marte vel in aliqua domozū eius fuerit v̄l sub
respectu eiusdem: multū fornicabit. Si mercuri⁹ in septima z in signo
masculino nec retrograd⁹ nec cōbust⁹ fuerit qui ipet⁹ animi āministrat
oia indifferentē committet. Et sicut p̄ statum veneris de feminis iudica
mus: sic p̄ statū dñi in se z respectū ei⁹ ad orientē z ad almuteꝝ de eisde
iudicabimus. ¶ Hermes si in natiuitate viri ven⁹ cōbusta sit: vxoz viro
prius moriet^r: si v̄o in natiuitate femine mars sit cōbust⁹: marit⁹ vxoz
precedet. ¶ Pt̄boleme⁹: in iudicijs de re femine lunā veneri adiungen
dam: nam si ambe cōbuste fuerint: vxoze nascens carebit: z hoc magis
se sic habebit si ipse in domibus casus fuerint: vel venus retrograda.
¶ Messaballa in natiuitate viri siue diurna siue nocturna: vide partes
vxozis a saturno ad venerē que sumit̄ orienti addēda: in natiuitate v̄o
femine a venere ad saturnū orienti quoq; addēda: z s̄m domū in qua
noticia illa terminat̄ z s̄m respect⁹ ad ip̄am iudicabis: z sicut de natiui
tate viri p̄ venerē z lunā iudicat̄: sic de natiuitate femine p̄ solē z martē
iudicabis: soliq; z marti dominus septime in hac re comparticipabit.
¶ Pt̄boleme⁹: si in natiuitate lux lune augetur: anteq̄ pueniat ad me
diū spaciū vite naturalis: nat⁹ ducet vxozem: si vero lux decrescit: in vi
ta subsequenti ducet. ¶ Messaballa luna crescente in natiuitate: iuuen
tule decrescente vetule ducent. Superiores a sole quātomagis fuerint
tanto in etate prouectiores: quātō inferiores etanto nato iuniores ducē
das significat̄. Si venus z luna z dñs septime oēs in signis bicorpoz
ibus fuerint multas vxozes ducet: si duo tm̄ de his tribus sic se habue
rint: pauciores: z sic deinceps: si in signo firmo: vnā. Et eodē modo iu
dicandū in natiuitate femine per solē z martē z dominū septime. ¶ Di
cit andruçagar dñs prim⁹ triplicitatis domus septime de vxoze iudi
cat: secund⁹ vero triplicitatis dominus de aduersarijs: terti⁹ v̄o tripli
citis dominus de comparticipantib⁹ quālibet rem: z scdm vim z for
titudinē cuiusuis horū: z respectū ad orientē z ad dominū orientis: iu
dicabis de cōmodo vel in cōmodo ex supradictis puenturo.

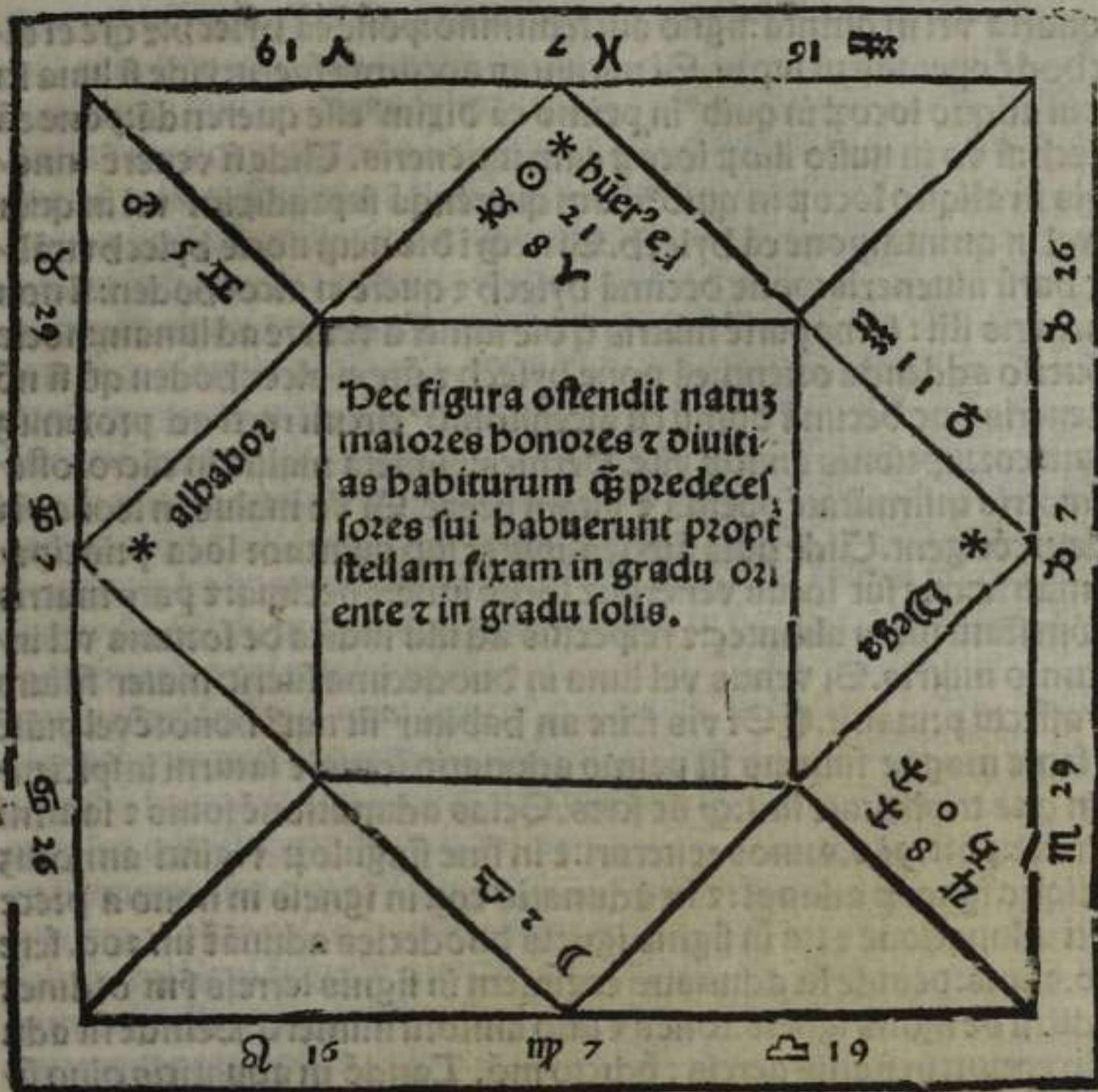
Domus octaua. Iuppiter & ven^o in domo octaua nec cō-
busti nec retrogradi: nō violenta morte moriturū signifi-
cant. Si saturn^o i octaua & oriēs ignee nature fuerit: per
aquā moritur^o figt: marte tenēte octauā humane figure
signū: vel secundā tauri faciē vel primā leonis: ferro pe-
riturū significat. ¶ Proboleme^o. Si mars fuerit in gemi-
nis & sol in piscib^o per quadratū ab eo distans in natiuitate diurna: vel
luna i nocturna: suspendio peribit: si luna fuerit in octaua cum saturno
vel marte vel mercurio non fortunato vel in respectu quadrato ali-
cuius horum: male morietur. ¶ Messeballa si venus a sole distiterit,
quadraginta septem gradibus siue orientalis siue occidentalis. Mer-
curius viginti septem: & alter horum potestatem in octaua habuerit:
male morietur. Si mars ioui oppositus fuerit & alter horum dominus

octave fuerit: manu iudicis pibit. Si dñs oriētis ē cōbustus in septima
z in ea sol nullā ptatē habuerit insurgētū in eū manu peribit. Si sol vō
potestatē in ipsa habuerit: manu regio peribit. Si dñs octave est in du
odecima cum planeta infortunij vel i ei⁹ respectu: captiu⁹ pibit: si idem
domin⁹ octave in quarta fuerit z infortunat⁹: in carcere pibit: si dñs se
ptime ē in nona infortunat⁹ in signo terreo: precipitio peribit. Si luna
in scorpione fuerit z in antiquo angulorū: z saturnus eā in circulo ecen
trico ab alto loco descendens respexerit: fluxu ventris pibit: si vero eaz
in eodē scorpione existentē ascendēs z p̄pinquus loco alto suo respere
rit saturn⁹: constipatione peribit. ¶ Dicit cehel i multis natiuitatib⁹ se
pbasse: si luna in virgine fuerit z soli opposita peribit in aqua. Et si luna
combusta fuerit in aliqua domoz saturni z in aliquo angulorū vicio
pulmonis z tussi pibit. Et si mars est dñs octave z ipse est in septima in
signo aereo vel aquatico: sanguis fluxu per inferiorē regionē pibit. Si
dominus octave orientē vel dominū orientis male respexerit: timore z
angustia affligendū significat. Si eosdem bene respexerit: timore solo
sine angustia affliget. Si domin⁹ octave octauā respexerit: in sua p̄ria
vel p̄pe eam morietur. Si domin⁹ octave est in nona vel in tertia inter
alienos obibit. ¶ Probatū item est qđ plurimi nascentes in adunatio
ne solis z lune in oppositione perierūt nascētes vō in oppositione mor
tui sunt in adunatione. ¶ Andruçagar. Dñs primus triplicitatis huius
dom⁹ iudicat de morte quē si iueneris sub sole: occulta morte pibit: de
qua iuxta signū in quo est z secundū planetas ip̄m respicientes iudica.
Dñs vero secundus triplicitatis: de hereditate mortuoz: z si dñs secun
de domus est planeta fortune z eum respexerit: hereditati mortuoz p̄fi
debit. Dominus vō terti⁹ triplicitatis fm statum suū de statu cogitatio
num nascentis mentisq; angustijs iudicat z penitentia.

Domus nona. Si dñs orientis in nona fuerit sponte sua vias longas ibit qđ si planeta fortune in eadē nona cuz ipso fuerit vel ipam respiciat: in vijs suis bene ei continget: si autē aliter: ecōuerso. Saturn⁹ in nona ostendit metus futuros in itinere: magis aut in mari: et adhuc ampli⁹ si in signo aq̄tico. Mars filr in nona timorē indicat: sed magis in terra futtur: et adhuc ampli⁹ si in signo terreo. Si dñs orientis est in nona: ostendit nascentez vias longas affectare: similiter dñs orientis in septima ostendit qm̄ in sua patria parū morabit: et scđm ei⁹ statum inter alienos ei cōtinget: et fm̄ respectū planetarū ad ipm. Videnda est quoq; pars itineris in terra agendi que sumit iuxta equationem domozū a domino none vsq; ad principiū none addenda orienti. Similiter pars itineris agendi per aquaz inspicienda: que sumitur a

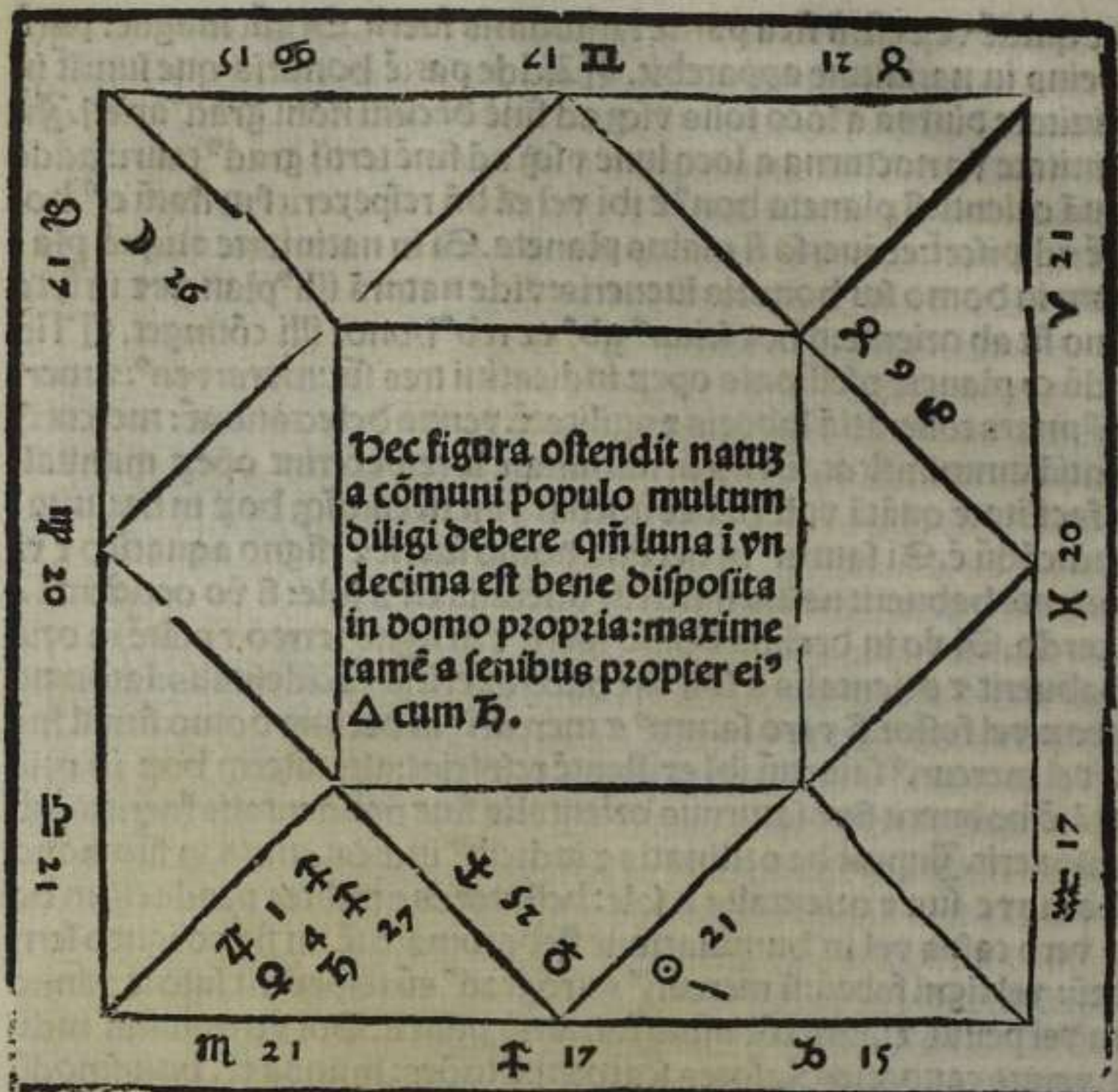
saturno vsq; ad decimūgntū gradū cancri orienti addenda: et scdm qđ
inueneris has duas partes et planetas ipsas respiciētes iudica. ¶ Nunc
aut quoddā cōmuniter ad oēm partē pertinēs dicā: Scdm qualitātē et
statum planetarū partem respiciētū: sic et res erit cui⁹ illa pars est: et fm
statum planete maiorem vim habentis in loco partis et ipsam partē re
spicientis erit finis eius rei cuius illa pars: quod si nullus potestātē ha
bens in illo loco partis ipsam respiciat: infirmū quidē et fragile erit qđ
pars indicat: et aduentitiū velut accidens nature. ¶ Notādū quoq; hāc
domū nonā de fidei religione et sciētia iudicare: in qua si saturn⁹ respi
ciatur a dño orientis: sciētia de constantib⁹ et firmis ut de philosophi
cis et rebus alchimie queret. Iuppit⁹ quoq; in eadem a dño orientis re
spectus de legibus iudicat et magis si orientalis a sole fuerit. Mars de
phifica. Sol de astronomia. Venus de musica. Mercuri⁹ de dialetica
et abaco. Luna de historijs. ¶ Inspicienda quoq; pars scientie que no
cte et die sumit a saturno ad iouē addenda loco mercurij et scdm plane
tas eam respiciētes: de scientia et fama iudica. ¶ Sciendum etiam qđ
adunatio iouis et saturni fuit in aquario ante exitū iudeorū de egypto:
eorundē adunatio fuit in leone ante xp̄i natiuitatē: eorundē vō aduna
tio fuit in scorpione ante natiuitatē machometi. Saturn⁹ in nona i na
tiuitate iudei suam fidem constanē seruaturā ostendit: in xp̄iani vō na
tiuitate: suam fidem neglecturā iudicat: sarraceni quoq; nascentis idē
fidem infirmat. Sol vō in nona: fidem xp̄iani nascentis consolidat: iu
dei et sarraceni: fidē nascētis negligendā ostendit: mars in nona sarrace
ni fidem seruandā docet: xp̄iani vero et iudei nascentis fidem in irritum
ducit. ¶ Andruçagar dñs primus triplicitatis none iudicat de vijs lon
gis. Dñs vero secund⁹ triplicitatis de scientia. terti⁹ vero de somnijs: et
scdm statū horū de his reb⁹ iudicandū. Et si dom⁹ nona in signo firmo
inchoet: vel saturnus in ea: nisi ipsa inchoet ab ariete: somnia vera vi
debunt. si vō in signo mobili: somnia sine effectu erunt. ¶ Si saturnus
dñs none fuerit: plurimis sōniorū suorū mortuos et plāctus et demones:
sepulchra quoq; et vias suas p̄ deserta fieri videbit. Si iuppiter domi
nus none fuerit plurimis sōniorū suorū personas honorabiles oratio
nes facere ecclesias: et huiusmodi videbit. Si mars: bella: egtes: equos
ignes: canes. Si sol: reges: principes: ptātes. Si ven⁹ feminas et reliquā
materiā odarū. Si mercuri⁹ doctos libros scolas et huiusmodi. Si luna
aquas mare puteos iter agere volare per aera videbit.

Dominus decima. Si natiuitas diurna est z ven⁹ est in vn-
decima vel decima vel septima ul' in oriente: pone eā by
lech nisi ip̄a combusta fuerit: deinde vide quis planeta
ipsam respiciat: z pt̄atem in illo loco habuerit: z fac illi
habere alcochoden: quod si alcochodē est in aliquo an-
gulozū ei attribue annos mediocres: si vero alibi mini-
mos. Et infortunij planete ex malo minuūt respectu. Planete v̄o fortu-
ne ex q̄cūq; respectu augmētāt q̄ alcochoden dona ostendit z ē ducēd⁹
loc⁹ veneris ad locū alicui⁹ interēptoz q̄ prim⁹ ē loco ānoz alcochode
p̄ hoc sciem⁹ q̄ntitatē vite m̄ris. Si ven⁹ fuerit cōbusta vide locus lune
quā si inueneris in oriēte vel in septima: signo siue masculino siue femi-
nino vel in tertia siue masculino siue feminino: vel in 10⁹. vel in. 11⁹ vel

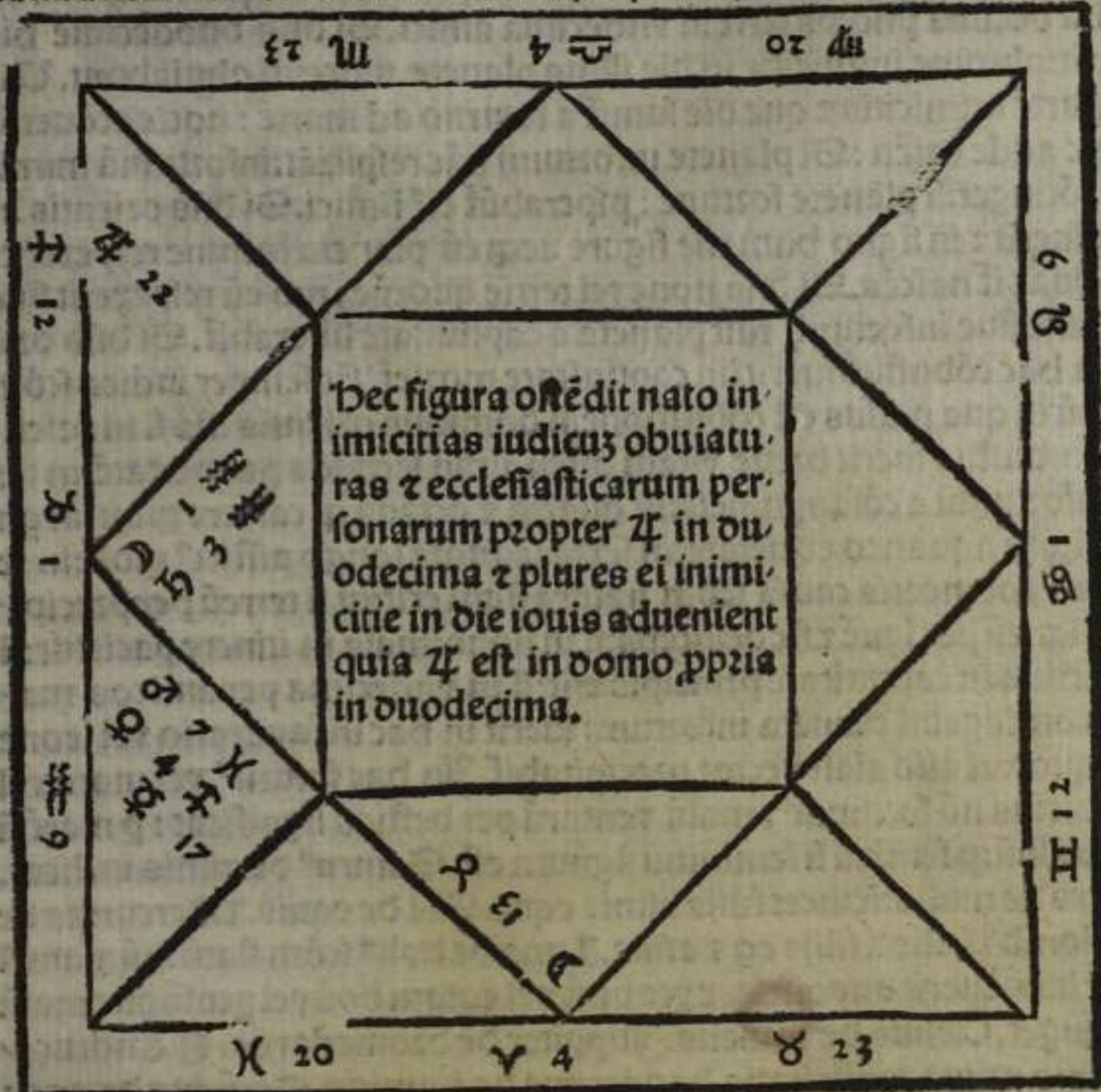
in quarta vel in quinta: signo aut feminino: pone eā hylech: et que ei al-
cochodē operans ut supra. Si natiuitas nocturna fuerit: vide si luna fu-
erit in aliquo locoꝝ in quibꝰ in primo eā diximꝰ esse querendā: pone eā
hylech: si vꝰ in nullo illoꝝ locoꝝ eam inueneris. Vide si venerē inne-
neris in aliquo locoꝝ in quibꝰ ipam querendā supradiximꝰ vel in quar-
ta vel in quinta: pone eā hylech. Si neqꝰ i die neqꝰ nocte hylech vtrāli-
bet harū inueneris: pone decimā hylech et quere ei alcochoden: si non
inueneris illi: sume partē matris q̄ die sumit a venere ad lunam: nocte
ecōuerso addenda orienti: eā pone hylech et que ei alcochoden qđ si nō
inueneris duc decimā domū cū ascensionibꝰ circuli recti ad proximum
locum corruptionis annoꝝ vite. Hermes: planeta malus in cācro ostē-
dit matris infirmitatē ppetuā et vitam breuē. Si vꝰ malus in leone p̄ri
eadem cōtigent. Vide quis fuerit almuteꝝ sup quattuor loca principa-
lia matris: que sūt locus veneris: et locus lune: et decima: et pars matris
et scđm statū illius almuteꝝ: et respectus ad illū iudica de fortuna vel in-
fortunio matris. Si venus vel luna in duodecima fuerit: mater filium
suo affectu priuabit. ¶ Si vis scire an habiturꝰ sit natꝰ honorē vel ptatē
vel fame magne futurus sit primo adunatio iouis et saturni inspicien-
da in qua triplicitate fuit: qđ sic scies. Scias adunationē iouis et saturni
in ariete: post. 960. annos reiterari: et in fine singuloꝝ viginti annoꝝ
in aliquo igneoꝝ adunatꝰ: et fit adunatio eoꝝ in igneis in nono a prece-
denti adunatione et ita in signis igneis duodecies adunatꝰ in. 200. fere
et. 40. annis: deinde fit adunatio eozūdem in signis terreis fm ordineꝝ
predictū de signis igneis: toties et tāto annoꝝ numero. Deinde fit adu-
natio eorum in signis aereis: p̄dicto mō. Tandē in aquaticis oīno p̄-
dicto modo. ¶ In tpe aut hoc. 1154. ab incarnatiōe dñi est adunatio
eozū in triplicitate terrea: eoꝝ. n. prima adunatio in signo terreo fuit in
virgine: pꝰ adunationē aut i igneis mutatio est facta i terreis: nūc autē
122. anni sunt ex quo inceperunt adunationes in hac triplicitate fieri:
restat aut adhuc. 113. p̄ q̄s cōtinuabūnt adunatiōes i eadē. Dis aut na-
tiuitas que fit in hoc tpe dum adunatiōes in terreis fuerint magni ho-
noris et magne fame erunt. Magis aut cuiꝰ oriens fuerit gradus i quo
prima adunatio fuit cuius oriens fuerit gradus in quo fuit adunatio
proxima ante natiuitatem. Est autem distantia adunationum vigin-
ti annoꝝ. ¶ Hermes. Omnis nascens cū aliquā fixarū primi bono-
ris in oriente vel in principio decime vel in gradu solis in natiuitate
diurna: vel in ḡdu lune i natiuitate noctna habuerit. Honorē et diuiti-
as maiores q̄ antecessores sui possidebit scđm temperantiā illius fixe

Hoc quidē vērū est: si fixa parue latitudinis fuerit. Si autē magne: parū
vis eius in natiuitate apparebit. ¶ Adde partē honozis que sumit in
natiuitate diurna a loco solis vsq; ad finē decimi noni grad⁹ arietis. In
natiuitate vō nocturna a loco lune vsq; ad finē tertij grad⁹ tauri: adde
inquā orienti: si planeta bon⁹ ē ibi vel eā bñ respexerit s̄m statū ei⁹ bo
nozē adipisceat: ecōuerso si malus planeta. Si in natiuitate aliquē pla
netam in domo sui honozis iueneris: vide naturā illi⁹ planetæ in quā
domo sit ab oriente: p̄ hoc scitur⁹ q̄b⁹ ex reb⁹ honoz illi cōtinget. ¶ No
tandū q̄ planete p̄fessionis opez indicatiui tres sūt: mars: ven⁹: ⁊ mer
curi⁹: mars tolleratiā laboris ⁊ agilitatē: venus delectationē: mercuri⁹
scientiā amministrat. Si isti in natiuitate se respexerint opez manuali
um facilitatē quātā vult habebit: scōm vim tñ cuiusq; hoz in natiuita
te iudicādū ē. Si saturn⁹ in decima domo fuerit ⁊ i signo aquatico ⁊ vī
in oriente habuerit nauta nascit⁹: si oriētalis est a sole: si vō occidenta
lis cerdo. Si vō in decima domo fuerit ⁊ in signo terreo ⁊ ptātē in oriē
te habuerit ⁊ orientalis a sole architectoz erit: si occidentalis: latomus
puteoz vel fossor. si vero saturn⁹ ⁊ mercuri⁹ in decima domo simul fue
rint vel mercuri⁹ saturnū ibi existentē respiciat: alteruterq; hoz in oriē
te ptātē habuerit siue saturnus orientalis siue occidentalis fuerit: agri
mensor erit. Juppit⁹ de ordinatis ⁊ iudicib⁹ iudicat. mars in suo hono
re domove sua ⁊ orientalis a sole: bellatores ⁊ milites producit: in do
mo vero casus vel in humiliatione flebotomatorē: in signo igneo ferri
fabzū: vel ligni fabzū: si mercuri⁹ retrograd⁹ eū respexerit sutorē panno
rum vel pelliū. Mars cōbustus furnariū pducit. Sol vō dominū iudi
cat: venus caupones: lusozes scacoz: histriōes: mimos ⁊c. huiusmodi.
mercuri⁹: magistros: scribas. Luna vō mercatores: iterq; agētes. ¶ An
druçagar: dñs prim⁹ triplicitatis dom⁹ decime de matre iudicat. Dñs
secund⁹ de honore: terti⁹ de p̄fessione: scōm vim autē cuiusq; hozuz in
natiuitate iudiciū moderandū. ¶ Ptholeme⁹ p̄ planetā oriētālē scies
professionem nascentis. ⁊ iudica s̄m q̄ docuimus si saturnus in deci
ma esset iudicandū.

Domus vndecima. In hac iuppiter: nec retrograd⁹: nec cōbustus: nec in domo casus: vel humiliatiōis: fortunā z fauorē cōmunē in oib⁹ rebus suis ostendit: magis autem si ptātē in oriente habuerit: vel in loco solis in natiuitate diurna: vel i loco lune in natiuitate nocturna. In hac venus amorē muliebzē multiplicat: sed ab amoris principio finis degenerat: qz hec est dom⁹ opposita domui leticie vene ris. Mercuri⁹ in hac figuram hois optinens amicitia prudentiū z par uulorū promittit: si nō hominis figuram optinet: mercimoniorū fortunam promittit. Sol amicitia regum z potestatiū. regūq; clauigerū osten dit: finem eius rei scdm̄ statum solis diiudica. Saturnus z mars cōtro uerfias z molestias ex parte amicoꝝ minant z pannoz amissionē. Naz plurimi sapientum pannos huic domui ascribunt: alij vō quinte: luna

nec cōbusta nec adunata nec a planetis infortunij male respecta: ami-
 ciciā ⁊ fauorē coinz promittit. Uide partē amicorū que sumit die a mer-
 curio in locū lune: nocte econuerso addenda orienti: ⁊ scōm domū in q̄
 est ⁊ fm planetas hāc partem respicientes iudica. ¶ Andruçagar: pri-
 mus dñs triplicitatis hui⁹ vñdecime de amicis iudicat: secūd⁹ de mer-
 catura: tertio de vestimentis: scōm quoz dñoz statū de his reb⁹ iudica

Duodecima domus. Dec inimicitiarū ⁊ captiuitatum et
 carceris ⁊ equitaturarū ⁊ hominum presidētū brutis:
 nā planete h̄ existētis docet ex q̄ pte p̄dicta timeam⁹. Sa-
 turn⁹ enī senū ⁊ seruoꝝ ⁊ hoīuz inutiliū ostēdit. Iupit̄ ho-
 norabiliū fideiq; mḡoꝝ iudiciū q̄q; inimicitias ostēdit
 Mars militū violētoꝝ ⁊ vniuersoꝝ latronū. Sol regū

⁊ patris. Venus feminei sexus matrisq. Mercuri⁹ magistrorū sapiētū
 eloquētū: luna vniuersorū. ¶ Et s̄m domū quā iudicat planeta hic exi
 stens: ex parte illi⁹ domus inimicitie puenture sūt. Nā si planeta p̄maz
 iudicauerit ip̄e nascens inimicitias sibi cōpabit: si secundaz pecunia: si
 tertiā fratres: si quartā parentes: si q̄ntā filij: si sextā serui: si septimā vxo
 res ⁊ socij in aliq̄ negotio: si octauā hereditas mortuorū: si nonā extra
 nei: si decimā p̄nceps terre: si v̄ndecimā amici. Si dñs duodecime hic
 fuerit: plurime inimicitie in die illius planete nascenti obuiabunt. Vi
 de partē inimicitiaz que die sumit̄ a saturno ad martē: nocte ecōuerso
 banc adde oriēti: Si planete infortunij hāc respiciāt: infortuniū inimi
 cis cōtinget: si planete fortune: p̄sperabūt ei⁹ iimici. Si dñs orientis in
 hac fuerit ⁊ in signo humane figure neq̄ eū planeta fortune respexerit:
 captiuabit̄ nascēs. Si dñs none vel tertie quocūq̄ mō eū respexerit siue
 fortune siue infortunij fuit̄ planeta a captiuitate liberabit̄. Si dñs oriē
 tis in hac cōbustus fuerit: in captiuitate moriet̄. Et semper iudica sc̄dm
 domū in qua passus est cōbustionem dominus orientis: nā si in orien
 re combustus fuerit breuē vitam ostendit: in secunda paupertatē: in ter
 tia infortuniū a cōsanguineis: in quarta ⁊ octaua q̄ carcere p̄bit: in q̄n
 si in signo aquatico ebrietate: in sexta lāguore longo afflic⁹ p̄bit: in se
 ptima vxor mortis causa sc̄dm naturā signi erit: ut si terreū per precipi
 ciū: si igneū per ignē ⁊ sic deinceps: si in nona: mala in itinere pacietur: si
 in decima in captiuitate principis erit: si in v̄ndecima per amicos ma
 lum continget: si planeta infortunij fuerit in hac in sagittario vel leone
 ab equo vel alio aiali vector precipitabit̄. In hac saturn⁹ vel mars vel
 mercurius nō fortunat⁹: malū venturū per bestias significat: p̄ marē si
 masculinū: p̄ feminā si femininū signum est. Saturn⁹ de afinis iudicat.
 Mars de mulis: scilicet filijs afiniz eque. Sol de equis. Mercurius de
 brudonib⁹ scilicet filijs eq ⁊ afine. Luna de bob⁹ sc̄dm statū suū: nam si
 male luna fuerit disposita: ex pte bouū vel eq̄tarū bouū vel p̄cussione malū
 continget. Venus de camelis. Iuppiter de dromedarijs. ¶ Andruça
 gar: dñs prime triplicitatis duodecime de inimicis. Secūdus de angu
 stijs: Terti⁹ de pecorib⁹ ⁊ pecudibus iudicat singuli s̄m propriū.

¶ Explicit feliciter liber abraham iudei: Utilissimus in ea parte astro
 logie q̄ de natiuitatib⁹ tractat: cū figuris exemplaribus singulis domi
 bus antepositis.

**Magistralis compositio astrolabij hannici bate ad petitionē fratris
Uuilhelmi de morbeka ordinis p̄dicatorū dñi pape penitentiarij ⁊ ca
pellani ⁊c. Prologus**

Uniuersorū entium radix ⁊ origo deus
qui nobilioza entia ⁊ dignioza eterna
felicitatē uita perpetue beatificet: Frater
uuilhelme quia v̄ro beneplacito tanq̄
vere amicitie internexu firmo pernexus
fm̄ meū posse paruulū satisfacere sū pa-
ratus: qđ uobis promiserā cū apud uos
essem lugduni ecce me p̄mptū adimple-
re: cōpositionē uidelicet ⁊ vsū mei astro-
labij quē admodū p̄ me ingeniatus fue-
ram: ⁊ manu cōpleui pp̄ria: p̄ qđ ea q̄ p̄
astrolabiū cōe haberi p̄nt: etiā sūt para-
ta. Et amplius in quos grad⁹ planete ra-

dios p̄iciūt cū p̄cisione: necnō ⁊ directionū opus: ⁊ signoz ascensiones
inter celi quartas. Loca quoq̄ planetaz cū sup̄ terram nobis apparue-
rint: adhuc autē ⁊ latitudines eorū dē modico iuuamēto instrumenti cu-
iusdā cōis quo in multis indigemus interueniēte: fm̄ estimationē aut
ueram aut ueritati valde p̄pinquā si libuerit possunt inueniri. Breuif
autē ⁊ succincte trāssibo de his q̄ de cōpositione ⁊ vsu astrolabij in publi-
co p̄m̄lgata sūt: s; ea q̄ p̄ me excogitauerā nec scripta inuenerā vsq̄q̄
uobis seriose scribere tētabo. Scribā igit̄ uobis p̄mo qualiē in cōpo-
sitione manū dirigebā. Deinde modū vsus p̄ me excogitati subiunge-
re curabo.

Accepi ergo cū dei adiutorio pulchri eris ⁊ mūdi laminā
vnā: eq̄lis sup̄ficie ⁊ polite circularē: p̄ref̄ eminentiā quan-
dā armille deputatā: fortē quoq̄ ⁊ spissā ut propter figu-
rationes in ea figurandas torqueri nō posset aliquorsuz
nec incuruari. Cuius diameter quasi duoz pedum extite-
rat ut cōpetenti⁹ in ea fieret qđ intendebā. Et figurauī in
ei⁹ margine circulos sup̄ idem centrū in medio lamine locatū. Et p̄tra-
xi duos diametros orthogonaliter se sectātes in centro: quaz vnā ab
armilla siue a loco armille deputato descendebat: altera ex transuerso
ibat: ⁊ distinxī illos circulos per grad⁹ ⁊ numeros suos. Ita qđ interior
oīuz illoz circuloz per gradus erat diuisus: ⁊ numer⁹ graduū auct⁹ per

quinariorum exterius inter alios circulos erat locatus. Deinde a puncto sectionis diametri transversalis et circuli interioris versus inferiorem partem tabule numeravi. 38. gradus et 42. minuta: et ibi feci signum. Postea extendebam filum ab intersectione alterius diametri et interioris circuli sub armilla usque in signum illud: signavique sectionem filii illius et diametri transversalis et per hanc sectionem circum duxi circulum super centrum primo positum: et hunc circulum per equinoctiali figuravi. Accepi autem numerum illum. 38. graduum et 42. minutorum: quia tantum elevatur aries in meridie super orientem ubi natus fui ego. Tali enim equinoctiali circulo posito poteram orientem integrum infra mei instrumenti limbum collocare. Equinoctiali igitur circulo per modum quem dixi pertracto: figuravi hincinde sibi coequidistantes circulos cancri et capricorni secundum declinationem sibi debitam. Deinde descripsi orientem ad latitudinem. 51. graduum et 12. minutorum quae est machinae et hictoris infra limbum ut dixi cecidit. Postea equidistantes orienti almicanth circulos descripsi ad binos gradus distantes. Orientem autem in lamina propter maiorem notitiam bene profundavi: similiter et quolibet quintum almicanth. Figuravi etiam circulos altitudinum qui azimuth appellatur: orientem et sibi equidistantes orthogonaliter secantes: quorum primum illum. scilicet qui per verum orientem quod est arietis et per zenith capitis et per verum occidentem currit: profundum feci in tabula ut ad ipsum promptior fit adversio. Et alios circulos azimuth qui sunt ab hoc primo versus meridiem siue versus armillam secare feci orientem: et sibi potentia equidistantes almicanth: ad trinos gradus: ab eodem vero profundato circulo interius versus centrum tabule quod pro polo septentrionali ponitur propter artitudinem spacij: non nisi ad sex. Quorum omnium ars factiva per diversos tractatus satis divulgata est. Proinde exaravi arcus horarum duodecim videlicet supra orientem ut eis uteremur dum placeret: et duodecim sub orientem sicut docet ars componendi: nisi quod in uno diversitas erat modica quam tamen modum protrahendi arcus horarum et veritatem divisionis propter horas inveniendas nec impedit nec transmutat. Protraxeram enim infra circulum cancri versus centrum tabule unum equidistantem ad sex gradus. Et alium extra circulum capricorni similiter equidistantem ad sex. Et super hos duos et medium equinoctialem: constitui horas illas putaveram conveniens erat. Hoc autem propter aliqua feci de quibus postea mentio fiet.

Sed quia iudiciorum auctores aliquas equationes aspectuum: et directionum super horas temporales et earum partes sicut et domorum equationes putaverunt eos appetere operibus expressisse fundaverunt. Idcirco ut hic modus in instrumento ultro se nobis offerret hanc divisionem ingeniat

fui quālibet enī portione triū circuloꝝ iam noiatoꝝ in arcus horarū interceptā sub oriçonte in quinq; partes equales sū partiti. Et p̄ quelibet tria puncta triū harum partiū in his tribus circulis sibi correspondentiū arcus circuloꝝ modo quo in horis fiebāt protraxi. Deinde ponēdo pedem circini imobile sup̄ra centrū q̄ pro polo ponit̄ exten di periferiā : et protraxi arcus circuloꝝ multoꝝ a sūmo arcuū horaz̄ vsq; deorsū ex trāsuerso secādo eos quasi ad distantia graduū binoz; et hoc in hūc modū. Duo q̄dē prima spacia duaz̄ horazū p̄ arcus circuloꝝ trāsuersales secta erant sicut dixi: necnō et eadē dispositiōe et mensura duo tertia et duo quata: sed duo secūda duab; horis deputata: et duo quata: et duo sexta spacia vnā habebāt inter se mensurā et dispositiōe: a p̄dictis tā in mensura quasi vni; grad; cōstrictionis et dilatatiōis circini differentez. Ita q̄ quilibet arcus trāsuersalis duas horas copulans in arcū hore cōmunē sic terminabat q̄ in medio duoz̄ arcuū trāsuersaliū coalternozū ex parte alia finē habebat in hūc modū. Et hi trāsuersales arc; ad maiorem p̄mptitudinē operationis aspectuū et directionū prout in vsu apparebit multū sūt expedientes. Et hec est dispositio figurationis mee tabule in vna suarum facierū.

B p̄pter quandā opinionē de domib; et aspectib; q̄ fortassis a rationib; suis nō est penit; exclusa quāuis ab auctozib; nō exprimat̄. Figuravi faciem tabule secūda per modū quē dicā. Descripsi quidē in hac facie limbū primo equalē et p̄traxi duas diametros orthogonali; se secantes sup̄ centrū: et distinxī limbū p̄ gradus et numeros sicut primū: deinde descripsi infra hūc limbū equinoctialē circulū primo penitus equalē: et postea figuravi oriçōtē ad latitudinē machlinie mō quo dixi: et p̄ çenith capitis huius oriçōtis et per verū oriens et occidēs descripsi circulū altitudinis quē p̄pter sui magnitudinē qz infra tabulam creā cōtineri nō poterat totus: residuuz vsq; in ligneā tabulam eree cōiūctā trāfire feci. Et hūc circulū altitudinis p̄ binos grad; modo sibi cōueniēti diuidēdo p̄ modū q̄ quilibet circul; magn; in planisperiō sicut postea docebo de çodiaco diuidend; est artificiose: p̄ quelib; duo pūcta diuisionū isti; circuli altitudinis sibi opposita et p̄ ambas sectōes oriçōtis et diametri q̄ descēdit ab armilla q̄ ē loco circuli meridiei: circulos magnos circūduxi. Et hoc mō in facie mee tabule figuratōes cōpleui. ¶ Deinde accepi aliam laminā bene planataz et decenter fortem satis ad resistendum incuruationi et p̄cedi eam circulariter ut infra

limbum alterius tabule contineri posset precise preter eminentiaz vna
q̄ pro denticulo sine almuri deputauit. Postea pedem circini super cen-
trum medium locauit et cum pede eius mobili circulum equinoctialem equalem
illi qui in alia tabula circinauit quem per gradus diuisit. Deinde zodiacum s̄z
debitam eius declinationem sicut ars docet figurauit: quem taliter parauit ut iuxta
ipsum quod per eclipticam lineam ponitur essent alij circuli concentrici cum ipso ut gra-
dus cum suis numeris possent signari. Descripsi etiam unum circulum ad sex
gradus ecliptice lineae versus centrum tabule positam equidistantes: et alium
extra eclipticam ad totidem: s̄m arte qua equidistantes orizonti qui almi-
cantarath dicuntur suo modo describuntur. Interiori autem horum equidistantium
aliu[m] circulum cum ipso concentricum adiunxi versus eclipticam: ut graduum diui-
siones ibi possent denotari. Exteriori vero equidistanti: plures adiunxi et lar-
giores pro diuisionibus graduum et ut numerus eorum necnon et signorum nomi-
na congrue possent ibi collocari. Deinde polo zodiaci secundum quod requiritur
in tabula signato: circulum magnu[m] per hunc polu[m] et per ambas sectiones com-
munes equinoctialis circuli et zodiaci circumduxi propter quem perficiendus
adiunctioe alterius tabule indigebat et per centrum huius magni circuli lineam
rectam equidistantem diametro quam per sectiones iam dictas transit in continu-
um et directu[m] protraxi: et huic protractioni necessarie sunt lignee tabule
adiuncte propter longitudinem huius lineae magnae. Pro ea diametru[m] tabule que
descendit ab almuri orthogonaliter secundo aliam quam per sectiones dictas va-
dit: in continuu[m] et directu[m] protraxi: quousque hunc magnu[m] circulum per duo equa-
lia secaret. Deinde unam harum medietatum vel utramque: quia idem est huius
magni circuli in nonaginta partes equales diuisi. Et extendi filu[m] a po-
lo zodiaci usque in quolibet harum diuisionu[m] et feci signa in illa equidistan-
te longa que etiam hunc magnu[m] circulum per equalia secant: in locis. scilicet per
que transit filu[m] dicto modo extensu[m]. Hoc est extendendo semper filu[m] a polo
zodiaci: ita quod predictas diuisiones tangeret necnon et illam longam equi-
distantem: et tunc ponebat pedem circini immobilem super quodlibet horum signo-
rum in hac equidistante sic notatorum et extendebam pedem mobilem usque
in polu[m] zodiaci: et tali dispositione habita per omnia signa notata cum pede cir-
cini mobili totu[m] zodiacu[m] gradatim diuisi necnon et sibi coequidistantes
hincinde ad gradus senos. Et hic est modus generalis diuidendi quod sibi
libet magnos circulos et sibi equidistantes per gradus vel per alias poz-
itiones diuisione inquam que fit per circulos: sic enim alter per alteru[m] diui-
di potest quorum unus per polos alterius vadit. Demonstrationem au-
tem huius ponere non est hic locus. Est et alia diuisio zodiaci et omni-
um circulozum magnozum in planispirio que fit per lineas rectas: et

hac similiē vsus fui: ponebā enī rectā regulā vel filū sup polū zodiaci z sup quālibet diuisionū egnocialis circuli per singulos gradus diuisi: z vbi regula vel filium zodiacū tangebāt ibi notā feci: z p hunc modū totā eclipticā lineā partit⁹ fui in grad⁹: eodē modo alij circuli magni p lineas rectas diuidi pnt in suas partes ponendo. s. filū sup polū circuli diuidendū extendēdo ipm p partes egnocialis circuli quātas habere volum⁹ vsq; in circulū diuidendū: z vbi circulū diuidendū pcusserit signabim⁹ ipm: z sic diuisionē cōplebit⁹ vsq; in finē. Sed ne aliqd qđ circa diuisionē circuloꝝ cadit trāsgrediamur: addā adhuc aliqd modicū circa diuisionē zodiaci: qrendi sūt inquā ei⁹ poli ambo sic: numerabimus enī in egnociali circulo ab altera duarū sectionū zodiaci z egnocialis versus partes zodiaci meridionalis fm quātitatē declinatiōis zodiaci vbiq; nostra numeratio terminabit⁹ signū faciem⁹: postea extendemus filū a sectiōe opposita prime vsq; ad signū factū z vbi filū diametrū tabule secuerit: pūctū ponem⁹: qz ibi ē polus vnus: deinde ab eadē sectiōe equinoctialis z zodiaci a q̄ iā extensū erat filū cōputabim⁹ eandem declinationē quā pri⁹: sed in pte opposita: z p locū vbi cōputatio terminabit⁹ extendem⁹ filū a sectione a qua primo extensū erat: quousq; diametrū tabule incontinū z directū ptractā secet: z in loco hui⁹ sectiōis pūctum ponem⁹: qz ibi ē polus secūd⁹. Deinde partē diametri int⁹ ambos polos illos interceptā in duo eq̄lia diuidentes pedē circini ponem⁹ in medio: z extēdem⁹ periferiam vsq; ad ambos polos ambasq; sectiōes zodiaci z egnocialis: z circū girabim⁹ circinū: z circulū i hūc modū pfi ciem⁹: z necesse qđ ē est qđ hic circul⁹ p illa quattuor pūcta transeat si figuraciones precedentes competent⁹ sint ptractate: z ptractatē linea lōga per centrū hui⁹ magni circuli eq̄distans diametro que p sectiones zodiaci z equinoctialis communes transit: post hoc vna quarta huius circuli q p vtrūq; polū zodiaci currit diuidenda est in .90. partes eq̄les: z ponēdū est filū sup polū zodiaci circuli q quartā oppositā terminat: z extendendo ipm in singulas diuisiones quarte diuise in grad⁹: z vbi cūq; filum illud diametrū hui⁹ circuli secuerit ponende sunt note: z per has notas z p vtrūq; polum zodiaci duci debet circin⁹ p quē zodiacus est diuidendus: sed ut centra oīū horū circuloꝝ magnorū per quos zodiacus habet diuidi inueniantur: parciēda est medietas illi⁹ magni circuli q primo diuidebat⁹ i .90. partes: medietas ei⁹ inquā que ab vno polozum zodiaci vadit vsq; in aliū z ad instar eius debent fieri signa in illa equidistante longa: z illa signa per modū quē supra narrauimus facta sunt centra oīū illoꝝ magnorū circuloꝝ: z simili modo diuidā

pōt quilibet circulus in planisferio preter equinoctialem et sibi equidistantes et per hanc artē similit̄ diuisionē zodiaci in mea tabula examinaui

Distea vero stellas fixas per circulos magnos transeūtes per polos zodiaci et per gradus zodiaci qui stellis debebant in longitudine: et per equidistantes ecliptice modo quo figurantur equidistantes: secundum latitudines stellarum: in tabula ista locaui: elegi inquam stellas notabiliores et quibus in iudicijs indiget magis: et de vnaquaque quadraginta octo imaginum que poni poterant ad minimum unam stellam vel aliquando plures posui: deinde ex ista tabula omnes partes superfluas extraxi et voluelli perfecti intime perscrutatum: in quo quodam stella quilibet que in terra mea potest apparere locari poterat competenter. zodiacus autem in hoc voluello erat quasi duplicatus: ita quod unus erat latus circulus in cuius unius marginis termino linea ecliptica cum suis diuisionibus et numeris erat descripta: et in alterius marginis eiusdem lateris circuli termino: alius erat circulus cum suis diuisionibus: ab ecliptica distans ad sex gradus: tamen enim latitudinis erat ille latus circulus qui unus erat zodiacus: quod sex gradus precise ab ecliptica interius continebat: alius autem zodiacus per sex gradus solum ab ecliptica exterius distabat et hic zodiacus tante amplitudinis erat quod diuisiones graduum et numerus eorum per quinariorum auctorem necnon et nomina signorum congrue poterant collocari sicut ante narraui: et spatium inter hos duos zodiacos contentum euacuauimus: propter quasdam particulas que ambos zodiacos extra situs suos transmutari non sinebant: et solum preter quasdam paruas cuspides stellis quibusdam deputatis: et hic erat modus per quem meum instrumentum operatus fui: postremo vero voluelli et tabulam cum clauo conuenienti aptaui: et sic totum astrolabium meum compleui: de dorso autem astrolabij non curauimus quia quadrans unus magnus plus valet ipso et veracior est usus eius.

Postquam de compositione astrolabij nostri expediti sumus conueniens mihi videtur aliquid subiungere de usu eius et inuameto: omissis igitur multipharis multimodisque super eo capitulis per diuersos tractatus dispersis: illud tantillum quod mihi superaugendum occurrebat modo quo possim meliori exprimam et docebo: preintelligendum est autem unum cuius discussio nullatenus est negligenda: et est quod circa horarum acceptiones contingit nos aliquando decipi non recolentes de diuersitate dierum et horarum ad quas equantur cursus planetarum et horarum que per instrumenta accipiuntur: ad quas quodam ascendens et reliqua domus necnon et aspectus planetarum equari precipiuntur: est enim inter eas diuersitas aliquando maior aliquando minor et aliquando nulla: sicut testatur pro-

leme⁹ ⁊ geb⁹ ⁊ alij magistri ꝑbationū oēs: albategni tñ nos docet expref
 fius qualif⁹ cauti esse debem⁹ in iuuâdo nos cū hac diuerfitate: ut appa
 ret tricentesimo q̄rto capitulo libri sui dicā aut⁹ ⁊ hic sub breuologo quō
 ꝑcedere debeam⁹. Siquidē hora fit cognita q̄ ꝑ instrumentuz aliq̄d fit
 deprehēsa: ad q̄ inuenire voluerim⁹ vera loca planetarū: si autē ē hora
 temporalis vel in eq̄lis: tunc reducēda est ad eq̄lē sicut alibi dicef: hora
 inquā talif⁹ cognita: nos accipiem⁹ eq̄tionē dierū in tabulis ascētionuz
 circuli directi q̄ ponit in directo gradus in quo est sol in illa hora ⁊ hoc
 cum additione mot⁹ octaue spere: ⁊ illaz equationē dierū reductā in tē
 pus horaz sicut scif: a tempore hore cognite subtrahem⁹: ⁊ cuz residuo
 loca plāetaz inuestigabim⁹: ⁊ he hore sic examine vocate sūt hore eq̄
 tionis: hore autē q̄ ꝑ instrumenta accipiūt ꝑut tñ effecte sūt eq̄les: no
 minate sūt hore regionis ⁊ ad has horas equat⁹ ascendēs ⁊ reliq̄ dom⁹
 Si autē loc⁹ planete notus sit sicuti locus cōiūctionis aliquoz planeta
 rū vel oppositiōis eoz: aut introitus planete cuiuslibet in quēlibet gra
 dum signi cuiuslibet ⁊ horam qua hoc erat vel fuerat velim⁹ inuenire:
 tūc horis paduentū stelle ad locū ꝑdeuntibus: addere debemus equa
 tionē dierū sc̄dm modū antedictū: quē admoduz ꝑrius cum hora nota
 eēt ⁊ locū stelle inuenire vellem⁹: eq̄tionē dierū ab horis illis subtraxi
 m⁹: ⁊ sic examināde sūt hore ut sciam⁹ q̄ sunt hore eq̄tiōis ⁊ q̄ regionis:
 cām autē hui⁹ diuerfitatis int⁹ has horas duplices satis declarāt ꝑthole
 me⁹: geber: albategni: abra hā ⁊ ceteri magistri cōsiderationū: ꝑpter q̄d
 supflūū mihi videbat⁹ ipam hic posuisse.

¶ Qualif⁹ loca planetaz ꝑ astrolabiū nostrū iueniantur sc̄dm estimati
 onē ꝑpinquā veritati: tā in longitudine q̄ in latitudine.

Sic vō locū planete cuiuslibet per hoc astrolabiū libuerit
 inuestigare: cum nobis apparuerit: ei⁹ eleuationē supra
 oriçontem cū quadrante vel aliquo equalente instrumē
 to alio accipiem⁹: deprehendem⁹ etiā cū hoc indirecto
 cuius partis oriçontis sit ei⁹ eleuatio: ⁊ hoc a quibusdam
 appellat⁹: çenib⁹ stelle: hoc autē non solum valet ad istud
 ꝑpositū imo etiā ad multa alia: maxie cū stella ꝑ quā volum⁹ negocia
 ri est ꝑpe circulū meridiei: qz tūc eadem eleuatio diu durat: vnde si sola
 eleuatione essem⁹ contēti: contingeret nos aliqñ in acceptiōib⁹ horaz
 ⁊ q̄d⁹ ascēdētis: ⁊ domoz: ⁊ alioz multū errare: ꝑpter q̄d necessariū mihi
 videt⁹ hēre aliq̄d instrumētū ꝑ q̄d stelle eleuatio: necnō ⁊ ei⁹ çenib⁹: siue
 quantū distat a linea meridiei hincinde: siue a circulo altitudinis q̄ ꝑ

verū oriensz occidens transit: simul q̄ant deprehēdi: z fortassis p̄ quādam locationē quadrantis vni⁹ magni super marmor aliquod planuz vel super tabulā ereā magnā modo sibi debito z conuenienti hec vtraq; scilicet eleuatio stelle cuiuslibet: z eius zenith: de facili possent simul iueniri. ¶ Accepta igit̄ eleuatiōe planete cuiuslibet necnō z eius distātia a linea meridiei. maxime cum p̄pe meridiei lineam steterit: querendum est simile huius vtriusq; in almicantarath z acimut nostre tabule z ibi ponenda est nota: deinde hora considerationis facta situabo voluellum modo quo requirit hora considerationis: z tūc considerabo notā ante factā: in directo cuius signi z gradus ceciderit: quia in illo gradu erit tunc planeta z hoc cum motu octauę spere: z eo ipso latitudo planete habebit: septentrionalis sit vel meridiana: necnō z per estimationē p̄portionandi poterit haberi quantitas latitudinis satis precise dūmō latitudo planete maior sex ḡdib⁹ nō sit: si enī maior eēt difficile esset per nostrū instrumentū eius quantitātē precise inuestigare: placuit aut̄ mihi latitudinē zodiaci tātū ad sex grad⁹ hincinde extendere: p̄pter latitudinis partes citi⁹ z facili⁹ inueniēdas: nā in pauciorib⁹ vis magis: z iterū qz latitudines triū supiorū planetarū de quib⁹ in iudicijs maior est vis faciēda: infra illa continent̄: z si latitudines inferiorūz alique possent esse maiores: tñ quātū hoc valeret ad iudicia etiā per instrumentū nostrū possēt inueniri z hoc ē qz p̄ ipm̄ possem⁹ inuenire q̄s planetarū sup̄ aliū eleuaret̄.

Directiones etiā z retrogradationes z stationes planetarū per hoc instrumentū inuestigare possum⁹: facto enī in intervallo conuenienti int̄ duas cōsideratiōes: notent̄ eoz loca quēadmodū de loco planete inueniendo iam ante narraui: z p̄ hoc palā apparebit si idē grad⁹ zodiaci duabus cōsiderationibus debet̄: quia tūc est planeta stationarius: an si secunde cōsiderationi respondeat gradus graduz prime cōsiderationis precedēs: qz tunc retrogradabit̄: z si sequens direct⁹ ē. ¶ De aspectib⁹ planetarū inueniendis scōm̄mentē p̄tholemei z albu maçar z alioz quā plurium.

Aud artis astrologice periciores vnanimis ē cōcordia: qđ planeta in exordio dom⁹ cuiuslibet cōstitut⁹ principium dom⁹ tertie succedentis in serie domoz: z dom⁹ vndecime antecedētis initium: aspectu sextili aspicit: piscit quoq; trini aspect⁹ radios sup̄ initiū dom⁹ quinte sequētis ipam z sup̄ initiū domus none ante ipam: sūt etiam

proiectiones radioꝝ quarti aspectus eiusdē planete sup decime dom^o
precedentis ⁊ quarte subsequētis inchoamen. Quo circa domib^o equa
tis scōm terre latitudinē put in capitulo suo cōtinet: eo ip̄o p̄iectiōes ra
dioꝝ aspectus cuiuslibet planete scōm modū predictū constituti habe
bunt. Si autē stella in initio nulli^o dom^o extiterit sed intra: scias qđ p̄ij
cit radios aspectus scōm quandā p̄portionē sup gradū dom^o illius cui
aspectus ille cōpetit scōm constitutionē antedictā: gradum dico qđ se h̄z
in tali p̄portionē ad domū illā totā cuius est grad^o sicut gradus stelle se
h̄z ad domū suam: sumēdo videlicet domū ad grad^o ascētionū relataz
put quelibet partes horarū duplicatas cōtinet. Sed ut hui^o p̄portiōis
adinuentio nobis facilis sit ⁊ expedita: p̄ instrumentū nostrum ad hec
⁊ ad alia excogitatū opandū ē in hūc modū. Si stella cui^o aspect^o q̄rit
⁊ domus ad quā aspect^o ei^o dirigūt: inter gradū ascendentē ⁊ angulū ter
re fuerint: ponendū est exordiū domus in qua stella est sup lineā angu
li terre: ⁊ considerandū est vbi tūc sit grad^o ascendens: postea moueāt
voluellū: ita qđ grad^o stelle super angulū terre cadat: ⁊ respiciat qđ perue
nerit gradus ascendēs: ⁊ notanda est diligentissime ei^o elongatio a loco
considerationis p̄mo: ⁊ hoc p̄ diuisiones factas in instrumento ⁊ p̄ par
tes earundē diuisionū. Deinde ponendū est initiū dom^o cui aspect^o di
rigūt sup lineā anguli terre: ⁊ iterū notand^o est locus ascendētis. Postea
moueāt voluellū: ita quod tāta sit distātia grad^o ascēdentis a loco iam
notato: quāta fuit elongatio eiusdē a loco cōsiderationis in p̄ma acce
ptione distātie: ⁊ grad^o qđ iam lineā anguli terre tetigerit: erit grad^o in
quē cadet aspectus. ¶ Si vō ambe stella. s. ⁊ dom^o quā aspiciat ip̄a: inter
terre cardinē ⁊ gradū occidentē fuerint: ponat̄ principiū domus in qđ est
stella sup lineā anguli terre ut prius: ⁊ signet̄ arcus sup quē cadit nadyr
gradus ascendētis: ⁊ ad hanc signationē multū valet inequalis termi
natio arcuū trāsuersaliū in aliquos arcus horaz: postea moueatur vol
uellū quoad usq; gradus stelle lineā anguli terre tangat: ⁊ notet̄ remo
tio nadyr grad^o ascendētis ab arcu signato: deinde ponat̄ initiū dom^o
ad quā dirigunt̄ radij sup angulū terre: ⁊ fiat opatio penit^o eiusdē mo
di in hac quarta cū nadyr ascēdentis sicut prius dixi de ip̄o ascenden
te: ⁊ sic inueniet̄ gradus aspectus per casū ei^o super angulū terre. ¶ Si
autē stella in prima quarta steterit: ⁊ dom^o ad quā vadit aspectus in se
cūda: collocādū est exordiū dom^o stelle sup angulū terre: ⁊ p̄ motū vol
uelli notet̄ numer^o diuisionū ⁊ partiū earum p̄ distātiā grad^o ascēdē
tis qualia in principio diligentissime notari precepim^o: nobis se offert
deinde initiū dom^o cui radij transmittuntur sup angulū terre collocet̄

⁊ arcu positionis nadyr grad⁹ ascendētis diligēter signato: elongē
 ipm ab eodem arcu ad similitudinē distantie duoz locozum in prima
 quarta signatoꝝ: hoc est scōm talem numerū diuisionū: ⁊ partiū earum
 elongabitur nadyr ab arcu iam signato versus oriens: qualis erat nu-
 merus diuisionū ⁊ earz partiū in distantia duozū locoz in quarta pma
 signatoꝝ content⁹: ⁊ grad⁹ qui tūc super angulū terre ceciderit: erit gra-
 dus aspect⁹ stelle. ¶ Sed si stella in secunda quarta permanserit: ⁊ do-
 mus q̄ aspiciit: in prima: pmutāda est ecōuerso opatio iā posita. Inue-
 niā enim distantia primā per nadyr in q̄rta secūda: deinde accipiā ei si-
 milē per gradū ascendētē in prima ⁊ sp̄ cadet grad⁹ in quē figurā ra-
 dij sup lineā anguli terre. ¶ Intelligēdū autē q̄ inuentis gradib⁹ aspe-
 ctuū in arcu q̄ sub oriōnte fuerit: p eosdē haberi poterunt grad⁹ aspe-
 ctuū supra oriōntē: gradus enī trini aspectus ex vna parte gradui sexti-
 lis a spectus ex alia parte opponit⁹: ⁊ nadyr gradus sextilis aspect⁹ hinc:
 est ip̄e gradus trini aspect⁹ illinc: ⁊ grad⁹ quarti aspect⁹ dexteri: opponi-
 tur gradui quarti aspectus sinistri. Quia ad instar hui⁹ si gradus stelle
 cuius aspectus querit⁹ sup oriōntē permanserit: negociandū est cū na-
 dyr ei⁹ dē grad⁹ loco ip̄i⁹ ḡd⁹ stelle: ⁊ etiā cū nadyr exordij dom⁹ ad quā
 dirigunt⁹ radij si dom⁹ illa supra terrā pmanferit: proiectiones enim ra-
 dioꝝ in oppositis quartis eq̄les sūt. ¶ Ampli⁹ si stella cui⁹ aspect⁹ q̄ri-
 mus latitudinē habuerit: dabim⁹ ei locū in nostro instrumēto deinde
 scōm eandē doctrine viā quā supra tradidi est procedendū.

Quis etiā directionū p idem instrumentū explere possu-
 mus satis p̄mpte. Situabo enī voluellū ad similitudinē
 celi in hora ad quā volo dirigere: ⁊ considerabo primo
 vtrū locus significatoris vel grad⁹ quem placet dirigere
 sub oriōte fuerit vel supra: qz si sub: accipiā locū illū sine
 gradū: ⁊ signabo lineā vel arcū in tabula inferiori super
 quē stat locus ille vel gradus in illa situatione: signabo etiā locū almuri
 in limbo: postea mouebo voluellū ut decet quousq; locus in quē ter-
 minat directio cadat sup eundem arcū signatū vel lineā: ⁊ itez notabo
 locū almuri in limbo: ⁊ gradus int̄ duo loca in limbo notata contenti:
 erunt gradus directionū. Si vō locus significatoris siue gradus dirigē-
 dus nec sup arcū nec sup lineā ceciderit: sed in sp̄acio: cōsiderabo habi-
 tudinē grad⁹ vel loci significatoris ad arcū proximū vel lineā: ⁊ ad hoc
 vtilis sunt illi arcus trāuersales secantes arcus horaz: ⁊ signabo locū
 almuri in limbo ut prius: deinde ponā gradū in quē terminat directio
 in fili habitudine ad eundē arcum vel lineā ⁊ iterū signabo locū almuri

ri in limbo: et gradus in duo loca limbi signata intercepti erunt gradus directionum. Si autem locus significatoris siue gradus dirigendus supra orientem fuerit: siue et locus termini directionis huic significatori corresponsdetis siue supra orientem fuerit siue sub in quolibet istorum utendum est gradibus oppositis: et tunc operandum est secundum iam traditam doctrinam. Sed si locus significatoris sub oriente constitutus latitudinem habuerit: notandum est arcus vel linea vel spatium quod illi latitudini correspondet et ulterius procedat ut dixi: et si locus significatoris supra orientem constitutus latitudinem habuerit: accipiendus est gradus oppositus in opposita latitudine: et negociandum est ut prius. ¶ Scientia autem ascensionum signorum inter celi quartas eadem est cum scientia directionum: propter quod scito uno: sciet et reliquum sufficiat igitur alterum per utroque accepisse.

Non lateat autem nos quod in investigatione equationis cuspidum domorum: aspectuumque stellarum erraticum inquisitione precisa: necessarium est semper cum additione motus octave spere loca planetarum omnium coequare: ut loco solis per hanc additionem examinato: horas precise possim habere: et cuspides domorum duodecim: et sic ulterius aspectuum gradus: post inventionem vero omnium subtrahenda est eadem equatio octave spere tam de cuspidibus domorum quam de locis planetarum omnium quibus addita fuerat quam etiam de gradibus aspectuum per premissas doctrinam inuentis: et sic remanebunt predicta omnia cum omni precisione perfecte examinata: eodem modo faciendum est in directionibus: palam est enim intueri quod cum horum et signorum ascensiones et alia que per hec inveniunt supra sunt respectu zodiaci spere none: et iudicia respectu zodiaci spere octave et hoc opus iam dictum neglexerim: in errorem turpem incidemus: si tamen iudicia astrologie secundum habitudinem locorum stellarum ad speram nonam tradita sunt: et hoc declararet veritas expertorum: multo magis placet mihi ut loca planetarum cum aspectibus suis et domibus duodecim et alijs per additionem motus octave spere verificata remaneant sine aliquo posteriori subtractione eiusdem superueniente.

¶ De aspectibus per modum alium.

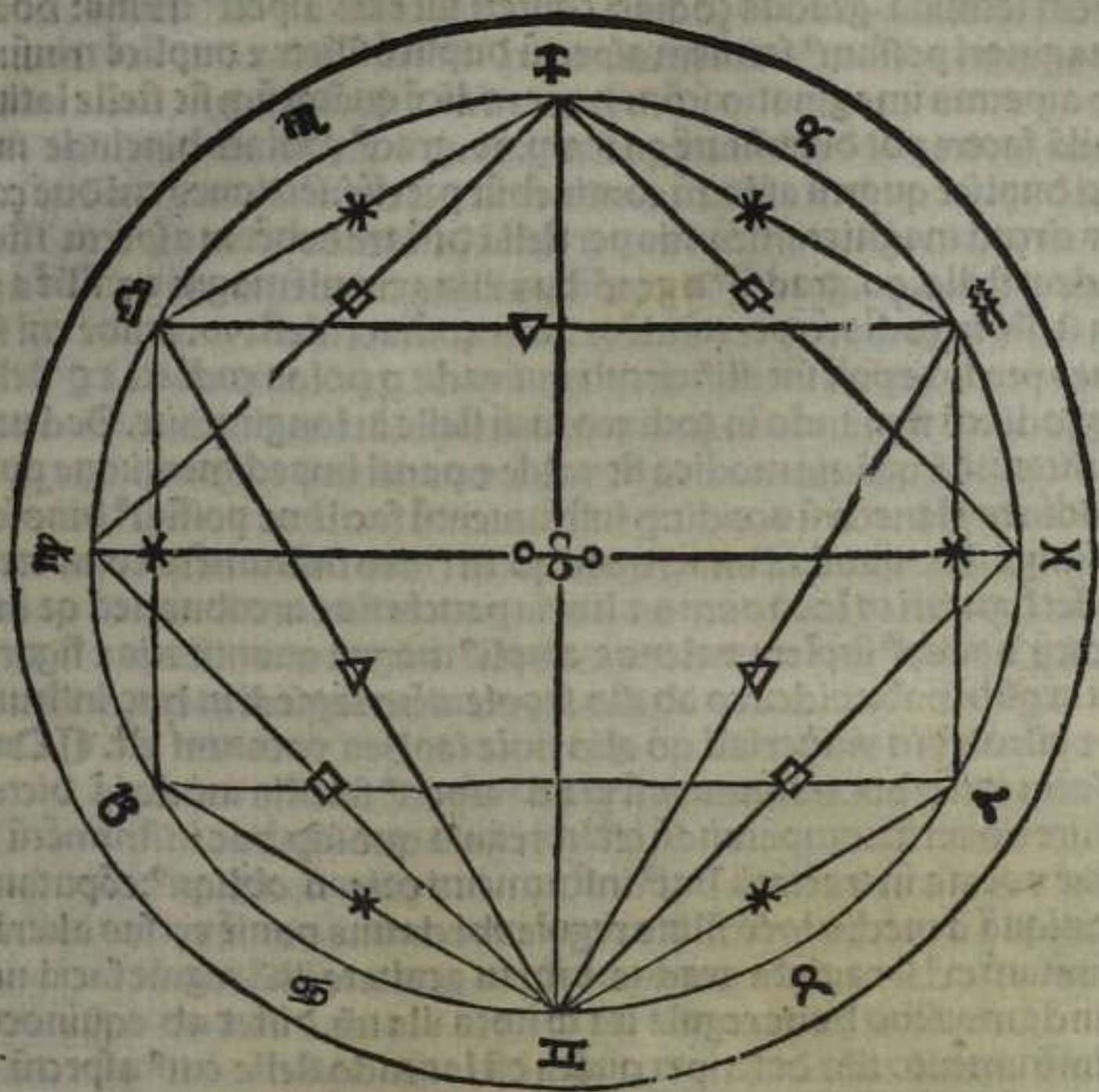
Sed vo cuiuslibet libeat domos coequare et aspectus et alia per modum illum secundum quem imaginamur emispherium diuidi in partes equales per magnos circulos transeuntes super abas sectiones meridiani circuli et orientis: circulum altitudinis qui per orientem et occidentem vadit uniformiter diuidendo: quod forsitan hic modus aliquibus rationabilis videretur: tunc apte voluimus super faciem tabule huic imaginationi correspondentem: et disponat ita quod gradus ascen-

dens in hora illa ad quā domos ⁊ aspectus equare volumus: cadat su-
 per partem oriſontis orientalem ⁊ quia circuli illi magni per ſectiones
 dictas tranſeunt diſtant ad gradus binos: numerabimus a parte ori-
 ſontis orientali verſus terre angulum quindecim arcus illoꝝ cir-
 culozum magnozū: qꝫ hi pꝛime domui debent: ⁊ vbi arcus ſextusde-
 cimus ꝑodiacū ſecuerit: nō moto voluella extra diſpoſitionē poſitā: ibi
 erit initiū ſecunde dom⁹: ſi i mō faciendū eſt de tertia ⁊ de quarta ⁊ de
 omnib⁹ alijs: ⁊ hic eſt modus equandi domos ſcōm hanc viā. ¶ Aſpe-
 ctus etiā eſt facile ſcōm hunc modū inuenire. Conſiderand⁹ eſt grad⁹
 ꝑodiaci in quo eſt planeta cuius aſpectus querim⁹ ⁊ notandus eſt cir-
 culus in inferiori tabula pergens ſub hoc gradu: ⁊ ſi planeta latitudi-
 nem habuerit: fiat ſcōm qꝫ ei debet: ⁊ ſemp notet circulus tranſiēs ſub
 ipſo: ⁊ ab hoc notato circulo numerabim⁹ hincinde triginta de illis cir-
 culis: ⁊ vbi triceſimus pꝛim⁹ ꝑodiacū percufferit: ibi erit aſpectus ſextilis
 illius planete: hinc dexter hinc ſiniſter: ſi liter ab eodem notato circulo
 computabim⁹ quadragintaqꝫ de circulis illis: ⁊ vbi quadageſimus
 ſextus ꝑodiacū tetigerit: ibi quart⁹ aſpectus: ſi liter faciem⁹ ſuo modo de
 aſpectu trino: vel accipere poterimus na dyr ſextilis aſpectus vtriuſqꝫ:
 qꝫ idem erit vtrobiqꝫ: cum enī circuli illi oēs magni ſint: de neceſſitate
 tranſibunt ſemp per grad⁹ ꝑodiaci qꝫ ſibi inuicē opponunt. ¶ Directio
 quoqꝫ facilis eſt hac via: notabo enim circulū ſuper quē ſteterit ſignifi-
 cator vel locus vnde directio pꝛincipiū capit: ⁊ ſignabo locū almuri in
 limbo: deinde vertā voluellū quouſqꝫ terminus directionis ſup eundē
 notatū circulū ceciderit: ⁊ iteꝫ ſignabo locū almuri in limbo: ⁊ tunc cō-
 putabo grad⁹ limbi inter illa duo ſignata loca contentos: quia hi ſunt
 gradus directionum.

¶ De aſpectibus ſm cōmunitatē aſtologozū ⁊ ſpecialitꝫ ſm albategni.

Sicut ⁊ modus terti⁹ in aſpectib⁹ accipiēdis qui a quā plu-
 ribus pꝛim⁹ habet tāqꝫ a pleriqꝫ philoſophis auctoriza-
 tus: ⁊ eſt per gradus equales qui ſunt ꝑodiaci: vniſormi-
 ter accept⁹: ⁊ hoc eſſe verum affirmat albategni in quin-
 quageſimoquarto capitulo libri ſui: niſi ſtella cui⁹ aſpe-
 ctus queritur latitudinē habuerit aliquale ab ecliptica
 linea: vnde ſi nullam latitudinē habuerit: ſtatim aſpectuū grad⁹ appa-
 rebunt: ſtella enī hoc modo in pꝛincipio arietis conſtituta aſpectu ſexti-
 li aſpicit pꝛincipiū geminoꝝ ⁊ pꝛincipiū aquarij: ⁊ ſimili modo de alijs
 aſpectibus ⁊ hoc ꝑ ſingulos grad⁹ orbis ſignoꝝ: ut ꝑꝫ in figura ſeqꝫti.

Qd si qua latitudinē habuerit stella: parū poterit hoc impedire etiā si la-
 titudo posset esse. 10. graduū: qz vix faceret hoc diuersitatē in aspectib⁹
 de. 30. minutis vni⁹ gradus: sicut apparere pōt experienti: z hoc solū cō-
 petit sextili aspectu z trino: mod⁹ enī imaginandi maneries aspectuum
 in hac intentione talis est: qd imaginand⁹ est circul⁹ magnus transi-
 ens per stellā cuius aspectus querim⁹ secet lineā eclipticā in duo me-
 dia: hoc pacto qd ab vna illarū sectionū vsqz ad stellā sint grad⁹. 60. de
 gradib⁹ illi⁹ magni circuli: z gradus zodiaci qz sūt ab illa eadem sectio-
 ne vsqz ad gradū zodiaci in quo ē eadem stella in longitudine quāuis
 in latitudine sit extra sunt gradus zodiaci qui sextili aspectui debent: z
 cum oēs circuli magni in sphaera secent se per equalia: necessariū est ut a
 loco stelle eodem vsqz ad sectionē aliam sint gradus. cxx. de gradibus
 eiusdē magni circuli: z a gradu stelle eiusdē in zodiaco vsqz ad illā secti-

onem secundā gradus zodiaci contēti sūt eius aspect⁹ trinus: hoc mō
imaginari possum⁹ sextilem aspectū duplicē sicut et duplicē trinū: q̄rti
vō aspectus imaginatio scōm hanc radicē quāta cūq; sit stelle latitudo
nullā facere pōt diuersitatē qn semp. 90. grad⁹ zodiaci hincinde nume
rati duplicē quartū aspectū continebūt precise: sectiones eni due zodia
ci z circuli magni transeuntis per stellā distare debēt in aspectu isto ab
eadem stella. 90. gradib⁹ a gradibus illius circuli magni: z sicut a gra
du stelle in zodiaco per totidē gradus zodiaci idest. 90. ambe eni secti
ones predicte poli sūt illi⁹ circuli qui vadit p polos zodiaci z p stellam
z p zodiacū signando in zodiaco locū stelle in longitudine. Sed ut di
uersitatē illā quāuis modica sit valde z parui impedimenti: que pp̄ la
titudines planetarū accidit: p instrumentū facillime possum⁹ dinoscere:
adiungā hic quoddā impertinēs qd̄ tñ i meo instrumento competenter
posset figurari in loco paruo z lineis paucis siue arcibus: sed qz instru
mentū hoc op⁹ suplere valens z ampli⁹ magne quantitatis z figuratio
nis exq̄site habui: idcirco ab illo supplemento sup̄sedi in hoc instrumen
to z astrolabio vniuersali qd̄ alio noie saphea vocatum est. ¶ Quoti
enscūq; igit p hoc instrumentū grad⁹ aspect⁹ sextilis modo iā dicto in
uenire libuerit: computandū est in regula que sup hoc instrumentū mo
uetur vocata in tractatu hui⁹ instrumenti orizon obliqu⁹: cōputanduz
est iniquā a medio loco illius regule vbi clauus ponit̄ versus alterā ex
tremitatū ei⁹ sexaginta gradus: z ibi in acuitate illi⁹ regule faciā notā
deinde mouebo hanc regulā ita qd̄ nota illa tñ distet ab equinoctiali
in instrumento illo descripta quāta est latitudo stelle cui⁹ aspectū q̄ro
z hoc cōputando in arcibus illis qui reuolutiones vocantur ibi: ad
similitudinē latitudinis stelle: z illi arcus sūt loco circuloz paralellorū
in illo instrumento: z tūc trāsserā notā in tabulam: postea considerabo
arcū circuli secātis equinoctialē p̄pe quē vel in quo stat nota illa: z sunt
illi arcus vocati ascensionēs in tractatu illi⁹ instrumenti: z quot fuerint
gradus z partes eorū ab hac nota vsq; ad diametrū q̄ venit a polis eq
noctialis lineę cōputādo per arcus illos q̄ ascensionēs vocant: tot gra
dus zodiaci correspondebunt sextili aspectui stelle q̄sito: z talis aspect⁹
sextilis est sp̄ minor. 60. gradib⁹: z quanto sextilis minor est sexaginta:
tanto trinus eiusdē est maior. 120. ita qd̄ sextilis z trinus semp in op
positis gradibus cadūt: z idem de vtroq; sextili: z de vtroq; trino. De
aspectib⁹ igit̄ hec sint dicta. ¶ De inuentiōe aut grad⁹ ascēdentis reuo
lutionū annoz tam mundanoz quā nataliū p hoc instrumentū necnō
z de alijs multipharijs de quib⁹ per idem instrumentū negociandū fo

ret cum in diuersis tractatib⁹ sufficient^r sint expressa: nugatoriū mibi vi-
sum erat hic replicasse: pro tāto igit^r apocopata vltiori prolongatiōe
scripture huic opusculo terminū hic statuā.

Daceat ergo vestre philosophice discretioni frater vuil-
belme istud mee puerilis excogitationis tantillū qđ ne
vobis esset fastidio ita succincte ꝑcindere studui sperās
in vestro magno intellectu ꝛ ꝑclaro qđ melius me scire-
tis intelligē quā ego memetipm expmēre valerē. Porro
sciatis absq; dubio qđ si me adhuc virū fore cōtingeret
ad his maiora amore vestre beniuolētie me promptū inuenietis. Va-
leat sp̄ vestra dilectio que deo annuente mei nequaquā obliuiscat.

¶ Expletū est hoc opusculū ab harrico bate in villa machlinensi: luna
cōiuncta ioui in domo septima: ascendente leone. Anno dñi. 1274. qñ
to idus octobris: ad petitionē fratris vuilbelmi de morbeca ordinis ꝑ-
dicatorū: dñi pape penitētiarij ꝛ capellani.

Volentes qđē vera loca planetarū coequare ꝑ instrumē-
tum nostrū ad hoc specialiter ingeniātū sic ꝑcedem⁹: cū
fit ibi circulus vnus locabilis scđꝫ diuersos situs ꝛ dislo-
cabilis: qđ cōmune gerit officiū equantis quinq; planeta-
rū: saturni videlicet iouis martis solis ꝛ veneris: Si de
sole fit intentio: illam partē hui⁹ circuli vbi descripta est
aux locabim⁹ scđm illud foramē sup qđ descripta est aux solis: ꝛ partes
oppositā in opposito foramine: tunc ergo cōsiderato argumento solis
ad horam datam ex tabulis toletanis aut consimilibus super octauā
speram fundatis extracto: consimilem numerum in hoc circulo equāte
ab auge videlicet incipiendo vbi numer⁹ terminabit⁹ notā faciem⁹: ꝑo-
stea a centro clauī infixi in medio instrumēti filū extendentes ꝑ notam
in circulo equantis signatā: vsq; in orbē signorū qđ est limbus instrumen-
ti directe ꝑtrabem⁹: ꝛ locus quē filū hoc mō extensū in limbo secuerit:
ē ver⁹ loc⁹ solis in octaua spera. Est enī instrumētū hoc sup mot⁹ plane-
tarum ad octauā sperā relatos ingeniātū ꝛ radicatū: scđm qđ a çarkel ꝛ
alijs cōsideratores quāplures tabulas suas fundauerūt: ut patꝫ in tabu-
lis toletanis: nouariensibus: herfordensibus ꝛ alijs pluribus. ꝑtho-
leme⁹ vero: ꝛ geber: albategni: abrahāq; iude⁹: ꝛ açophi⁹ ceteri quoq;
magistri ꝑbationū ꝛ maxime oriētales astronomi mot⁹ planetarū fm
nonā sperā cōsiderātes radices suas sup hoc fundauerunt: ꝛ hoc ꝑꝫ in

tabulis ptholomei: albategni & abrahe: in tabulis pisanis vintonien-
 sibus & alijs: ppter q̄ & iudicia sua ad instar hui⁹ protulerūt: ut apparet
 precipue in pncipe iudiciozū albumaçar: & hi oēs motū octauæ speræ
 diuersū posuerūt a pziōzib⁹: hi enī ip̄m posuerunt vniformē sup polos
 zodiaci: alij vero circulos paruos imaginatos sup capita arietis & libæ.
 Et quāq̄ hoc nostrū instrumentū sup octauā sperā fundatū sit: nihilo-
 min⁹ valet ad mot⁹ planetaz̄ hac secūda via coequādos q̄ est sc̄dm no-
 nā sperā. ¶ Si igit̄ placuerit hac secūda via locū solis inuenire ex tabu-
 lis ad hoc constitutis: ut sūt tabule machlinenses: vel pisane: argumen-
 tuz̄ solis accipiam⁹ & negociū vltteri⁹ per oia eo mō q̄ p̄docui: & locū so-
 lis in orbe signozū sic inuentū diligent̄ notabim⁹ & seruabimus v̄l scri-
 bemus: deinde augem solis in octaua spera p̄nt in tabulis toletanis
 aut alijs consimilibus ponitur de auge solis sc̄dm nonam speram tem-
 poris dato cōgruente inueniem⁹: & residuū loco solis iā inuento quē di-
 ligenter seruari preceperā addat̄: & sic habebim⁹ quesitū: verbi gratia.
 Auḡ solis in octaua spera ē duo signa. 17. gradus. 50. minuta. Auḡ v̄o
 solis in nona spera sit pro tempore dato: duo signa. 29. gradus. 13.
 minuta: de hoc igitur numero pziōzem subtrahamus: & relinquuntur
 v̄ndecim gradus vigintitria minuta: quos gradus & minuta loco solis
 sc̄dm dictum modum inuento & seruato addamus: & hoc est quesitū.
 Est etiā aduertendum qz mouet̄ octaua spera fm posteros magi-
 stros pbationū vniformiter in. 70. annis gradu vno. & hūc motū sequū-
 tur auges planetarū quare fm exigētiā temporis rectificant̄ be auges
 relate ad sperā nonā: & hoc pro q̄buslibet. 70. annis in gradu vno: & pro
 centū in gradu vno & 25. minutis: & pro. 20. annis in. 17. minutis: & pro
 anno vno in. 51. secūdis: & ad instar hui⁹ oportet illud additamentum
 de quo exemplū iam posui pro suo tpe verificari.

¶ De eq̄tione saturni: iouis: martis & veneris p̄ instrumentū.

Verum aut̄ locum saturni in octaua spera si per hoc in-
 strumentū placeat inuestigare sic est negociandū: circu-
 lum illū trāslocabilem q̄ pro equate seruit locabimus
 suo modo respectu augis saturni in instrumento descri-
 pte sicut precepi fieri in sole: aptabimus etiā epiciclū sa-
 turni sic: rotunditatē illā siue rōdellū qui est in termino
 lamine deferentis epiciclū ponem⁹ ita: qz foramē in eo factū sit indire-
 cto foraminis qz ē in centro principalis instrumenti: & vertim⁹ hūc ron-
 dellū ita qd̄ cētrū equātis saturni in ip̄o rondello signati directe cadat
 vsus augē saturni: & tūc rōdell⁹ sp̄ote locabit̄ p̄ se: qz cauilla q̄ in subteri-
 ori parte rondelli infixa ē ingriediet̄ foramē sibi coaptū: & tūc firmetur

rondellus cū clauo principali qui in medio capitū sui centrū portat orbis signoz & hec oia apparent facilia sola inspectione instrumenti. Ex tabulis igit̃ tolosanis aut consilib⁹ cētro saturni extracto ab auge eq̃ntis incipiendo cōsimilē numerū fm̃ successionē numeri diuisionū in ip̃o equantis circulo cōputem⁹: & vbi numerus finierit fiat signuz: postea a centro equantis in sculpto in rondello filū extendat̃ vsq; in signū factum in equante: & sub hoc filo sic extenso voluat̃ epiciclus: ita ut aux eius & oppositum augis epicicli directe cadant sub ip̃so. Argumentū etiā saturni mediū per tabulas inuentū considerantes: ad similitudinē ei⁹ in epiciclo saturni computabimus & vbi terminauerit cōputatio: lingulā que sup̃ epiciclū vertit̃ cōgrue aptem⁹ corpore epicicli immobili & quieto p̃manente: repositē igit̃ filū & extendat̃ a centro clauī directe p̃ signū in lingula & figuratū vsq; in orbē signoz: & locus orbis signozū quē filuz designauerit ē verus locus saturni in octaua spera. ¶ Si vero libuerit opus nostrū ad secundā sectā p̃mutare: & locū saturni sc̃dm̃ illi⁹ sette radices p̃ instrumentū nostrū equare: extraham⁹ centrū saturni & argumentum ex tabulis machlinētib⁹ aut pisanis vel cōsimilib⁹ que sc̃dm̃ nonā speram currunt: & negociemur vlteri⁹ sc̃dm̃ eundē modū penitus quez statim p̃docui de saturno: & postq; locus saturni fm̃ hoc inuent⁹ fuerit in orbe signozū reseruet̃ diligenter: & tandem fiat eidē talis additio qualē ante posui in exēplo de sole. ¶ Habita aut̃ doctrina de equatione saturni per instrumentū: sufficienter patet doctrina equatiōis iouis martis & veneris p̃ idem instrumentū: est enī modus operis cōsimilis penitus postq; circulū equantē sc̃dm̃ situm cuiusuis debitū collocauerimus: & epiciclū vniuscuiusq; aptauerim⁹ modo cōuenienti: hz enī quilibet suū epiciclū ut patet in instrumento. ¶ Notandū est etiā q̃ p̃pter paruitatē distantie centri equantis veneris a centro orbis signozū: necesse erat centrū equantis eius cadere super clauū instrumenti nostri: p̃t̃ qd̃ cauendū est diligenter q̃ in equando venerē: clauus instrumenti ita disponat̃ quod illud centrū ecētricū directe vertat̃ sub auge veneris oī negligentia p̃sus amota. Sic igit̃ patet quō per nostrū mai⁹ instrumentū de equatione q̃ncq; planetarū est negociandū.

¶ De mercurio.

Ed qz speciale habem⁹ instrumentū pro mercurio & luna p̃pter difformitatē motus ip̃ozū a superiorib⁹: idcirco specialē oportet tradere doctrinā qualiter ad equandū loca sua cōnegociari cum ip̃o debem⁹ instrumento: igit̃ si mercuriū equare libuerit: illam faciem instrumenti que pro mercurio seruit considerem⁹. Habet enī instrumentū

hoc duas facies quarū vna seruit pro mercurio z altera p luna: accipie-
 mus igit̃ primo cētrū mercurij put p tabulas scdm octauā sperā curren-
 tes inuenit̃: deinde inspecta facie instrumenti vicaria mercurij: reperie-
 mus limbū ei⁹ diuisū admodū duodecī signoz zodiaci: infra limbū
 aut̃ imediate in eadem superficie circulū aliū cū suis diuisionib⁹ z titu-
 lo numerali imobilē penit⁹ inueniem⁹: z hic circul⁹ equans est mercurij:
 z infra hunc equantē est ali⁹ in alia superficie mobilis z volubilis cū
 suis diuisionib⁹ debito numero intitulat⁹: z hic circul⁹ vocat⁹ est circu-
 lus augis mobilis: infra hunc aut̃ circulū vertit̃ rotūda tabula deferēs
 epiciclū mercurij. Equem⁹ ergo mercuriū sic fm numerū centri mercurij
 ex tabulis p̃cepti ut dictū ē: cōputabim⁹. n. i circulo augis mobilis
 ab auge eius incipiētes scdm successionē numeri ibidē intitulati: z vbi
 numerus terminatur notam faciem⁹: deinde vertat̃ circulus ita qđ hec
 nota sub auge equantis imobili directe cadat: z tūc firmet̃ hic circulus
 cū cera vel alia re ne possit vacillare: postea cōputem⁹ scdm idē cētrū
 mercurij in circulo equantis incipiendo ab auge ei⁹ imobili scdm succes-
 sionē suarū diuisionū z numeroz z vbi comput⁹ iste terminatur fiat no-
 ta: de hinc extendat̃ filū ab hac nota vsq; in cētrū equantis iuxta prin-
 cipale cētrū instrumenti apparēs: z vertat̃ tabula deferēs epiciclū quo-
 vsq; cētrū epicicli z aux ei⁹ filr z oppositum augis directe sub hoc filo
 cadant: postea vero numerabim⁹ in epiciclo in exteriori scilicet circulo
 descripto in ipso portionē mercurij: siue argumentū extractū ex tabulis
 sibi appropriatis: z signabim⁹ vbi terminat̃: z postremo extendem⁹ filū
 a centro principali qđ est in medio instrumenti: z p signū notatū in exte-
 riori circulo epicicli vsq; ad limbū instrumenti: z locus fili in limbo: est
 verus locus mercurij in octaua spera. ¶ Qđ si voluerim⁹ seq sectā aliā
 que ē ad sperā nonā: tūc negociabimur sicut docui in saturno.

¶ De luna.

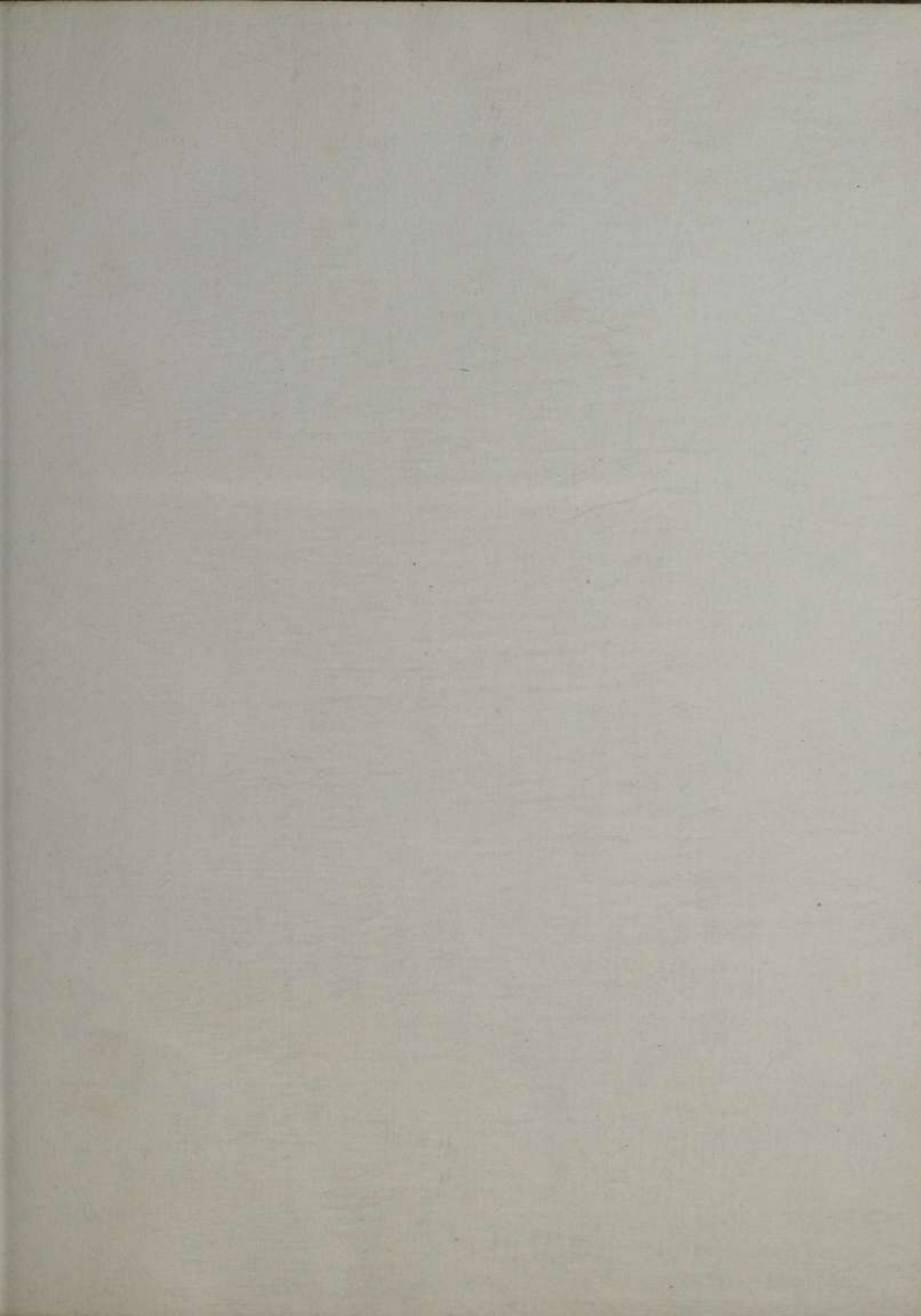

S i vo lunā equare placuerit faciē hui⁹ instrumenti p luna
 factā cōsiderem⁹: ibiq; apparet precisa figuratio motuz
 lune scdm q̃ per magistros p̃bationū inuenti sūt z ima-
 ginati: mediū igit̃ locū solis ex tabulis extractum: in lim-
 bo signem⁹: p̃ ea accepta elongatōe lune a sole fm mediū
 cursū ex tabulis ad hoc factis: cōputādū est in circulo il-
 lo q̃ imediate sub limbo voluit̃ z est circulus augis lune: computanda
 sūt in quā tot signa gradus z minuta incipiendo scilicet ab auge fm suc-
 cessionē numeri in ipso descripti: quotta est elongatio lune a sole: z po-
 nendus est grad⁹ signat⁹ in quē terminat̃ cōputatio illa: sub signo me-

dijs mot⁹ solis: & tūc firmabo hūc circlū ne vacillet: deīde cōputabo in eodē circulo augis a termino numeri primi iterū tātū quanta est elongatio lune a se: & hoc est duplū elongationis lune a sole: computādū est in circulo augis ab auge eius: & tūc extendā filū a centro limbi qđ ē centrū orbis signozū vsq; in locū vbi cōputatio terminat in circulo augis: postea voluā tabulā deferentē epicicli quousq; centrū eiusdē epicicli cadat sub hoc filo: tūc remaneat hec tabula immobilis: sed trāfferam⁹ filū ad centrū oppositū centro deferentis lune: & ab hoc centro extendamus filū directe per centrū epicicli & vltra: & sub hoc filo locem⁹ augē & oppositū augis: & maneāt oēs tabule instrumēti quiete: hoc aut centrū a quo extendit filū est illud foramē paruulū qđ voluit circa rondellum in medio instrumenti locatū: centrū vero deferentis qđ eodem mō voluit: scienter obturavi: ut centrū ei oppositū distincti⁹ appareret: post hec quidē extracto argumento lune ex tabulis: fm ei⁹ quantitātē computabo signa & grad⁹ in epiciclo instrumenti: & locabo lingulā que sup epicicli voluit: ad similitudinē argumenti lune: postremo vō extendā filum a centro principali quod est in medio instrumenti: & p mediū crucis in lingula epicicli figurate vsq; in limbū instrumēti & loc⁹ fili in limbo est verus loc⁹ lune. Est etiā hic intelligēdū quod fm quācūq; viā; siue fm octauā sperā siue scđm nonā lunā equare voluerim⁹: & p quascūq; tabulas centrū lune & argumentū accipiam⁹: semp tamen est vn⁹ modus operandi in instrumento nostro.

C Sinit feliciter opusculū abrahe iudei de natiuitatibus cum exēplarib⁹ figuris singulis domibus antepositis: Et magistralis cōpositio astrolabij Danrici bate. Impressū venetijs arte & impensis Erhardi ratdolt de augusta. Anno salutifere incarnatiōis dnice. M. cccc. lxxxv. nona kalendas Januarij.

Complete

1000

